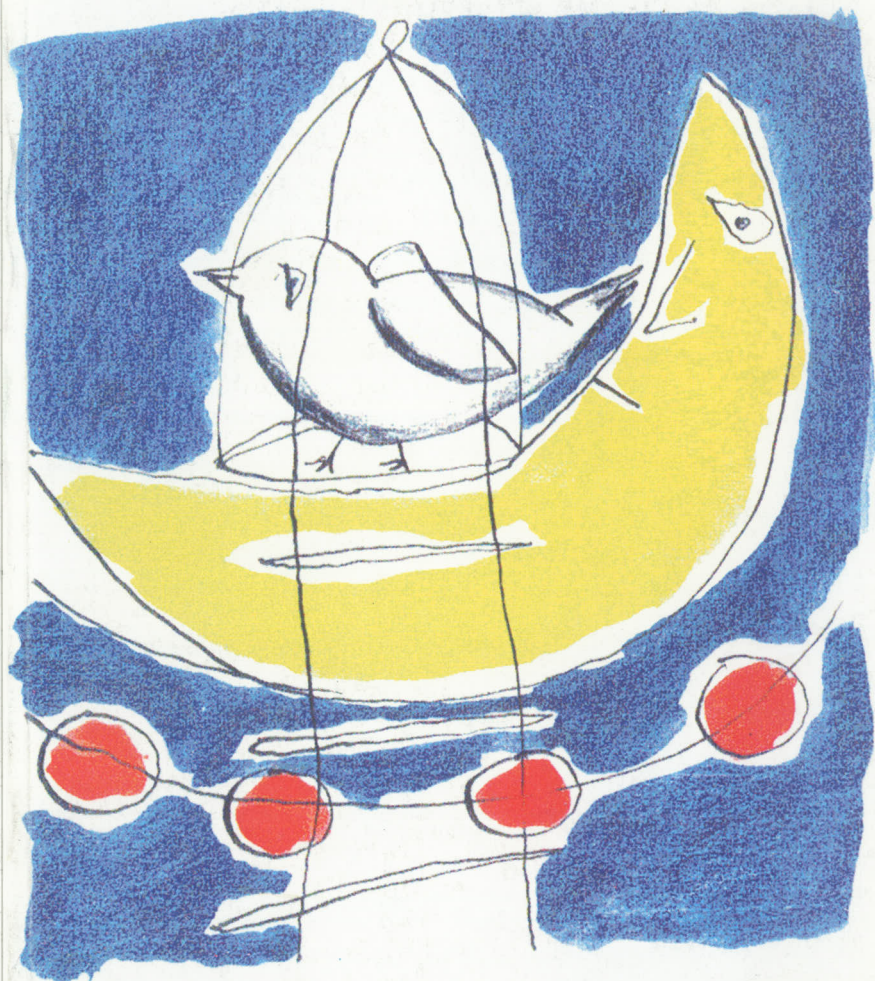

GEORGE SILVIU

***

SALBA FERMECATĂ

SALBA FERMECATĂ

Lucrări ale autorului
apărute la Editura Meridiane:

- Poezii, 1994
- Păcală, 1994

GEORGE SILVIU

SALBA
FERMECATĂ

***

Cuvânt înainte de
VALERIU RÂPEANU

EDITURA MERIDIANE
BUCUREȘTI, 1996

COPERTA: CRISTINA PASSIMA

Lucrare publicată cu sprijinul financiar al fiicelor autorului,
LUMIOARA BILLIÈRE-GEORGE și IOANA GEORGE MACKER

Toate drepturile asupra prezentei ediții
sunt rezervate Editurii Meridiane

ISBN 973-33-0331-3

CUVÂNT ÎNAINTE

Născut – practic – odată cu veacul nostru, George Silviu avea să-i trăiască deopotrivă căutările și împlinirile, speranțele și prăbușirile, iluziile și amărăciunile, să se bucure de epocile lui senine și să-i cunoască zilele înnegurate. Să caute dincolo de lumea în care trăia către un viitor pe care el și alții îl credeau și îl întrezăreau a fi al dreptății sociale, ale unei întocmiri echitabile și armonioase a ființei umane și care s-a dovedit a nu fi decât reversul ei. Experiența lui, alături de a altora, bineînțeles într-un grad mai mare sau mai mic, s-a înscris printre acelea care nu i-au refuzat paharul nici unei amărăciuni. Când trecuse de acel “mijloc al drumului vieții”, cărările existenței sale s-au întunecat la propriu și la figurat, ca apoi să-l determine să părăsească o țară unde nu trăise doar șase decenii ale vieții sale, dar mai ales de care se legase ființa sa de scriitor, de artist disponibil pentru modalități diferite de expresie. Pentru că așa cum a arătat pe larg criticul Dan Grigorescu¹⁾ descriind aria prezenței lui George Silviu în peisajul publicisticii românești interbelice ca poet și ziarist, avem imaginea unui scriitor care nu s-a anexat cu obstinație și dogmatism unei direcții. Și totuși privirea istorică reușește să descifreze două tendințe care la prima vedere, dar numai la prima vedere, ar părea divergente: cea a integrării în fluxul unei tradiții autohtone mai ales pe tărâmul poeziei și cea a unei angajări în direcțiile unui umanitarism democratic în activitatea sa publicistică, dar nu numai în publicistică, per

---

¹⁾ GEORGE SILVIU, *Poezii*, Cuvânt înainte de Dan Grigorescu, Editura Meridiane, 1994.

că acest suflu umanitarist reprezintă și o trăsătură a liricii sale¹⁾.

Cea dintâi a fost întruchipată în special de volumul său de versuri Paisie psaltul spune²⁾ care dacă nu reprezenta integral idealul ortodoxist al revistei "Gândirea" condusă de Nichifor Crainic – în paginile căreia semnătura lui George Silviu fusese prezentă – se situa în conul de influență al acestei reviste și în orice caz în descendența unei tradiții românești. Așa cum arată într-o succintă dar densă recenzie publicată la apariția cărții *Perpessicius* – unul din cei mai mari critici pe care i-a avut țara noastră – : "Paisie psaltul spune ... reconstituie în stil modern și cu o ușoară aromă arhaizantă, ceva din viața destul de zbuciumată a unui schimnic iubitor de cadențe. Aparițiuni laice, ca într-o viziune satanicească prin singurătați de Tebaidă, ceva din vremile romantice ale iubirilor năvalnice, cu irupțiuni de haiduci și răzbunări aspre, se înșiruiesc în jurnalul de claustrare poetică a psaltului Paisie. Este o poezie pe care a practicat-o și știința de vers și dorul de epocă, ale lui Șt. O. Iosif și din care domnul George Silviu a extras o delicată ramură³⁾. Dan Grigorescu avea dreptate să afle în itinerarul artistic al lui George Silviu " o atitudine mai suplă, eliberată de prejudecăți programatice". E. Lovinescu în a sa Istorie a literaturii române contemporane, vorbind de dificultatea de a analiza creația în curs de afirmare a poezilor tineri, spune: "Chiar dintre

---

¹⁾ Așa cum s-a spus, George Silviu a colaborat la revista "Cuvântul liber" de sub conducerea lui Tudor Teodorescu-Braniște. Un articol al său intitulat *Cazul Titulescu*, o expresie vibrantă a solidarității cu idealurile marelui om de stat a cărui amintire este vie în lumea contemporană, a fost republicat în antologia "Cuvântul liber în apărarea independenței și integrității României", Editura Eminescu, 1982, ediție de Ion Ardeleanu și Mircea Mușat, p. 738-740. Pentru prezența lui George Silviu în paginile acestei reviste cardinale în dezvoltarea spiritului democratic românesc a se vedea *Sumarul analitic* al ediției citate, p. 749 și următoarele.

²⁾ Editura Fundației Regale pentru Literatură și Artă, 1934.

³⁾ PERPESSICIUS: *Opere 12, Mențiuni critice*, Editura Minerva, 1983, p. 428. Cronică difuzată la Radio România în ziua de 12 februarie 1935.

colaboratorii «Sburătorului» cităm abia aici din neputința clasificării pe George Silviu cu o lirică variată, deși poate mai mult de ordin social” (Înfrângeri, 1934; Paisie psaltul spune, 1935)¹⁾. Din aceste două citate putem contura această prezență care s-a materializat în două reviste cu orientări net diferite: “Gândirea” și “Sburătorul”. Dar mai presus de aceasta un fapt este evident: sensibilitatea lui George Silviu față de tradiția autohtonă s-a întruchipat nu numai în volumul de versuri Paisie psaltul spune ci și în basmele versificate, situate în aria sensibilității folclorice. Al cărui moment de maximă împlinire este reprezentat de basmul în trei acte Salba fermecată, publicat în selecția de față care urmărește să dea o imagine a contribuției lui George Silviu pe tărâmul teatrului românesc.

Salba fermecată se înscrie într-o tradiție românească statornicită de Vasile Alecsandri, în 1883, când publică Sânziana și Pepelea , “ feerie din care se trag viitoarele basme dramatizate din literatura română”, așa cum spunea G. Călinescu.²⁾ Tradiție continuată cu strălucire de Victor Eftimiu cu al său Înșir’te Mărgărite.

Salba fermecată pornește de la un motiv tipic popular: nunta, răscruce a vieții omului. Coșbuc îi va da structura poetică arhetipală în Nunta Zamferei. Nunta care, în basmul lui George Silviu, declanșează nu numai așteptări înfrigurate, nu numai admirația în fața revărsărilor de somptuoasă bogăție ci și invidia care macină sufletele mici și le face să treacă la acțiune, răpind pe cea asupra căreia aveau să se pogoare fericirile dragostei împlinite. De aici intră în acțiune Frățilă, argat în grădina Împăratului, cel care întruchipează vitalitatea morală și neînfricarea fizică a elementului popular. Împreună cu Măscăriciul, Frățilă va parcurge un adevărat drum al încercărilor în care iscusința, șiretenia, forța fizică îl fac să biruie în toate

---

¹⁾ E. LOVINESCU, *Istoria literaturii române contemporane, 1900-1937*, Editura Socec, p. 180.

²⁾ *Istoria literaturii române*, ediția 1982, p. 313-314.

luptele, să evite toate capcanele, să supună toate adversitățile, să îngenunche toate împotrivrile, să dejoace toate cursele. Secundat de Măscărici, personaj mai puțin obișnuit în basmul nostru popular, dar căruia îi putem afla corespondenți în hâtrii precum Păcală sau Tândală, Frățilă va dezlega urzeala de fapte rele ce îi stăteau în cale.

Ca orice basm și Salba fermecată își deapănă acțiunea la confluența celor două tărâmurii: natural și supranatural, metamorfoza dintre cele două realizându-se cu firescul și neprevăzutul caracteristice genului. Accentul este pus ca în orice feerie pe ingeniozitatea omului din popor, care, deși aflat într-o situație de aparentă inferioritate, doboară puterile răului oricât ar fi acestea de tenace.

Contrastul între aparența ne semnificativă și înzestrarea morală și intelectuală ieșită din comun este pus de asemenea în evidență. Frățilă și Măscăriciul, completându-se unul pe altul, aduc fiecare, în momentele cruciale ale acțiunii, neașteptata soluție salvatoare.

Finalul, fericit, prin triumful binelui îngemănează cele două nunți, cea împărătească și cea populară, în sensul finalității etice a basmului românesc.

Salba fermecată reintră în circuitul editorial românesc după aproape patru decenii¹⁾ de la întâia ei tipărire. Noul ei drum o va face să fie alăturată acelor creații care, reîntorcându-se în lumea arhetipală a basmului românesc, devin opere literare de sine stătătoare.

O altă dimensiune a prezenței lui George Silviu în lumea teatrului nostru, alături de cea a basmului versificat, este aceea a teatrului pentru copii și de păpuși. A fost oare aceasta doar o latură subsidiară, meta sau para literară a preocupărilor sale literare? Răspunsul este negativ, dar se cere explicat dintr-o perspectivă istorică. Atunci când George Silviu a început să scrie

---

¹⁾ GEORGE SILVIU, *Salba fermecată*, basm în trei acte, coperta și ilustrațiile Val Munteanu, 1958, Editura Tineretului, p. 236.

teatru pentru copii (cea dintâi lucrare menționată fiind Motanul încălțat în colaborare cu unul din cei mai reprezentativi poeți ai perioadei interbelice, Adrian Maniu), mișcarea teatrală românească își propunea o lărgire a ariei de adresare și de cuprindere dincolo de limitele tradiționale – pe care le socotea închistate – ale spectacolului antebelic. Era acea bătălie care se ducea la noi imediat după primul război mondial pentru ca teatrul să-și creeze din ce în ce mai multe punți către lumi potențiale rămase atunci în afara actului teatral.

George Mihail Zamfirescu, dramaturgul dar și regizorul, animatorul, omul ideilor îndrăznețe, ne-a lăsat o mărturie prețioasă pentru această strădanie, citând – așa cum vom vedea – numele lui George Silviu: “Pe vremea când era conducător al Teatrului Popular, domnul profesor N. Iorga înscrisesse în programul său de activitate directorială o serie de spectacole pentru copii, soldați și muncitori [...] teatrul pentru cei mici a fost inaugurat de domnul Victor Ion Popa – pe atunci director de scenă al așezământului cultural de pe bulevardul Elisabeta – într-o atmosferă entuziastă. A lipsit însă un repertoriu de durată.”

Deci ofensiva pornită în cel de al treilea deceniu al secolului nostru pentru crearea “obișnuinței sociale” de a merge la teatru din copilărie, l-a avut ca promotor pe N. Iorga, bucurându-se de adeviziunea unuia din regizorii cu cele mai mari disponibilități novatoare ai țării noastre, Victor Ion Popa. Materializarea ei se lovea de lipsa repertoriului adecvat care să întrunească și valori artistice.

Astfel George Mihail Zamfirescu arăta că “la noi, în majoritatea cazurilor, literatura pentru copii a fost lăsată la discreția unor scriitori minori, când nu a fost monopolizată de moralistii nuielii și ai cojilor de nucă. Oricum, spectacolele montate de domnul Victor Ion Popa au fost de bun augur”. Ca după aceea tot George Mihail Zamfirescu să ne dea imaginea

modului în care s-a alcătuit repertoriul teatrului pentru copii: “Au scris piese pentru copii, atunci, doamna Lia Hârsu, domniile Victor Ion Popa și Ion Pas, scriitorul acestor rânduri și mai târziu, domnul George Silviu, al cărui Ciufulici a fost jucat cu succes pe toate scenele oficiale din provincie”¹⁾. Și mai departe George Mihail Zamfirescu amintește numele celor care au mai ilustrat acest tărâm al teatrului, poezii Radu Gyr, Adrian Maniu, Al. O. Teodoreanu și alții.

O notă la ediția piesei Ciufulici tipărită la Editura Casa Școalelor în anul 1946 ne arată că “această piesă s-a reprezentat pentru prima oară la Teatrul Național din Craiova la 1 noiembrie 1925 și la Teatrul Popular din București, în cursul stagiunii din primăvara anului 1926, unde a fost jucată de 47 de ori. Apoi, în stagiunile următoare, a fost reprezentată la toate Teatrele Naționale din țară precum și la Oradea-Mare”. Informația prețioasă pentru largă circulație a piesei în perioada interbelică, se cade a fi completată cu ceea ce aflăm în volumul opt din seria “Teatrul Românesc” de Ioan Massoff (Editura Minerva, 1981, p. 374) care trasând istoricul Teatrului Național din București în stagiunea 1946-1947, sala Colegiului Național “Sfântul Sava”, menționează: “La 16 septembrie s-a inaugurat un proiectat ciclu de reprezentații pentru copii, jucându-se Ciufulici de George Silviu (o adaptare a lui Gavroche care se jucase cu ani în urmă la fostul Teatru Popular). Principalele roluri au fost interpretate de Raluca Zamfirescu, Margueritte Romanne, Yarodara Nigrim, Doina Tuțescu, Ioana Mănescu, Al. Ciprian, I. Horațiu (admirabil în rolul unui clown); piesa a fost pusă în scenă de N. Kirilov și Renée Silviu²⁾”.

Am putea spune, după această încadrare a piesei în istoria genului, că Ciufulici este unul din personajele emblematice ale literaturii noastre pentru cei mici. Nu-i prototipul “cumințeniei” așa cum o recomandă regulile moralei convenționale în literatura

---

¹⁾ GEORGE MIHAIL ZAMFIRESCU, *Mărturii în contemporaneitate*, ediție de Valeriu Râpeanu, Editura Minerva, București, 1983, p. 82-83.

²⁾ Soția scriitorului.

pe care o blama George Mihail Zamfirescu. Dimpotrivă, și aceasta explică succesul piesei, el ni se prezintă ca un nonconformist timpuriu, dând în dreapta și în stânga bobârnace, sfidând pe toți cu nonșalanța sa precoce, lăudându-se cu isprăvile sale împotriva normelor ce trebuiesc respectate de un copil. E tipul “ștrengarului” care îi antrenează într-o aventură pe Lică și Mărioara, punându-i dincolo de tărâmul realului. Ca la sfârșit, Ciufulici să-și arate adevăratul lui suflet ascuns sub pojghița ștrengăriei sale: de copil care duce dorul unei familii și al unei vieți în rând cu ceilalți. George Silviu a vădit astfel o înțelegere nuanțată a sufletului de copil, a tot ceea ce reprezintă voita trăire în răspărul vieții obișnuite, dar și nostalgia unei vieți asemenea tuturor. Și în același timp a surprins o altă caracteristică a acestei vârste: atracția pe care aventura, insolitul le au asupra acestor suflete. Piesă care surprinde natura lea copilăriei și o face să fie credibilă vârstei refractare la dădăceală, dar sensibilă la ceea ce este ieșit din comun, insolit chiar.

Și, în sfârșit, cea de a treia dimensiune a prezenței lui George Silviu în viața teatrală românească este aceea a teatului de păpuși, din care selecția de față s-a oprit asupra piesei Chelfăneala.

Există o legătură între creația sa pentru copii și teatrul de păpuși? Am remarca mai întâi o împrejurare evidentă: lumea ciroului, acea lume care fascinează copilăria la toate vârstele. Situată între real și fantastic, unind pe cei care cuvântă și pe cei care nu cuvântă, proiectând omul în situații ieșite din comun, situându-l în relații nebănuite, palpitate, care stârnesc emoție, cultivând “suspansul” în cel mai înalt grad – cirul a fascinat totdeauna copilul. Este ceea ce a înțeles George Silviu în cele două piese, atât în Ciufulici cât și în Chelfăneala.

Fără îndoială și jocul păpușilor aparține unei tradiții românești – de dată mai recentă, e adevărat – dar ceva a făcut parte din imaginarul popular. Va trebui să urcăm tot până la Vasile Alecsandri care prin al său Ion Păpușarul ne-a dat efigia acestui joc care nu este numai al copiilor.

Astfel George Silviu ni se vedește din această selecție un autor pentru care teatrul a constituit o modalitate de expresie mânăuită cu virtuozitatea unui poet adevărat, deopotrivă sensibil la valorile sufletului popular, sedimentate în creații anonime, ca și la acelea ale sufletului nelămurit al copilului.

VALERIU RÂPEANU

Salba fermecată

Basm în 3 acte

PERSONAJE

ÎMPĂRATUL
DOMNIȚA
MĂSCĂRICIUL BÂLDÂBÂC
FRĂȚILĂ, ARGAT ÎN GRĂDINA ÎMPĂRATULUI
MĂRIUCA, SLUJNICĂ LA IATACUL DOMNIȚEI
PRIMUL SFETNIC
DOICA-MARE
LOGOFĂTUL DE OBICEIURI
SLUGA ZMEULUI
OCHEȘIȚA, FATA ZMEULUI
PĂDUREANA
MAMA URȘILOR
ȘTIMA APELOR
ZÂNA FLORIILOR
ȘEFUL BUCĂTAR
ȘEFUL COFETAR
CĂMĂRĂȘIȚA
ZMEUL
CRAINICUL
VISTIERNICUL

Dregători; vraci; cetitori de stele; căpetenii de oștire;
brehne; iele; o ceată de viteji; paznici; slugi;
fete; soldați; taraful de lăutari.

ACTUL I

TABLOUL I

E întuneric... Se aude vocea sfătoasă a crainicului, povestind.

VOCEA CRAINICULUI:

... Se-ntâmplau, demult, pe vremuri, ciudătenii și minuni;
Puricii purtau potcoave, gheața se cocea-n cărbuni,
Plumbul cântărea cât fulgul, melcu-l întrecea pe cal,
Și - din lacuri, mări și râuri - apele-o porneau la deal!
Lumea basmului ce-aduce pricini fără deslușiri,
Fapte neobișnuite, uimitoare însușiri -

(În acest timp, în sunetele unei muzici îndepărtate ce se pierde încet-încet, odată cu vocea crainicului - cortina se ridică și scena începe să fie mereu mai luminată)

Lumea basmului și-a vrăjii! Tainicul "a fost odată"
Firul tors de-nchipuire și nădejdea înflorată...

Scena reprezintă o mare sală a palatului împăărătesc, deschisă către terasa cu scări ce coboară spre grădini. Ajutate de câțiva argați - și sub supravegherea cămărășitei - cinci-șase fete așează în lăzi nenumărate rochii și obiecte de lux.

CĂMĂRĂȘIȚA:

Două mii opt sute una... două mii opt sute două...
Vezi să fie bine-nchisă! Fă-i o-ncuietoare nouă!
Ca să nu le-ncurci - ia seama: pune număr și la chei!
Asta vine? Asta vine!... Două mii opt sute trei!...

PRIMA SLUGĂ (*mutând din loc o altă ladă*):
Două mii opt sute patru!

A DOUA SLUGĂ:
Lada cu mărgăritare!

A TREIA SLUGĂ:
... Pietre nestemate!

CĂMĂRĂȘIȚA:
Alta!

A TREIA SLUGĂ:
... Asta e ceva mai mare!
Două mii opt sute cinci...

CĂMĂRĂȘIȚA:
Și două mii opt sute șase:
Funde, panglici, danteluțe și zorzoane de mătase...
Două mii opt sute șapte...

PRIMA SLUGĂ:
Tii, da' grea e!

A TREIA SLUGĂ (*ajutându-i*):
Hai odată!

CĂMĂRĂȘIȚA:
... Salbe și brățări de aur! Să-i mai punem o lăcată!

A CINCEA SLUGĂ:
Zestre mare!

A DOUA SLUGĂ:
...Ca-n poveste!

A PATRA SLUGĂ:
Fiecare, bucuross,
A ținut s-aducă daruri - bunătății ei prinos!
... I-au adus și mic și mare!

CĂMĂRĂȘIȚA:

... Aș dori, neapărat, -
După cum ne-a dat poruncă bunul nostru împărat -
Până la sfârșitul lunii să fim gata!
(arătând spre lăzi) ... Ce urmează?

O FATĂ:

... Nici în două luni de zile!

CĂMĂRĂȘIȚA:

Te-ai găsit și tu mai brează!
Când e vorba de Domniță, - vom da zor și se va face!

A DOUA SLUGĂ:

Las' că-i vreme pân' la toamnă!

O FATĂ:

... E frumos? Domnița-l place?

CĂMĂRĂȘIȚA:

Ce-ntrebare!... Dacă-l place? Craiul de la Miază-Zi?...
Cel mai chipeș de pe lume... și vestit în vitejii!
Amândoi se plac!... Domnița - barem moare și învie!

A DOUA FATĂ:

L-ai văzut?

CĂMĂRĂȘIȚA:

Auzi, ce vorbă!

A TREIA FATĂ:

Cum e?

A DOUA FATĂ:

Cum e?

CĂMĂRĂȘIȚA (cu admirație):

... Cum să fie?!
E...frumos de pică...Are...E, mă rog!...E...

(răzgândindu-se)
Două mii opt sute opt...

Altă dată!

A DOUA SLUGĂ:

Da!

CĂMĂRĂȘIȚA (citind din listă):

Blănuri...

A DOUA SLUGĂ:

Ladă îndesată!

CĂMĂRĂȘIȚA:

Două mii opt sute nouă...

(văzând că slugile se opresc și se șterg de sudoare)

Haide, haide, fără nazuri!

(citind)

Stofe de damasc și văluri, borangicuri și atlazuri!...

Două mii opt sute zece...

(se uită cu atenție)

Văd că-s niște ștersături!...

Asta trebuie să fie cu pantofi și cu conduri!...

Ia să ridicăm capacul!

O FATĂ:

O deschidem?

CĂMĂRĂȘIȚA:

Da, drăguță!

Sunt pantofi și cizmulițe și conduri...

A DOUA SLUGĂ (deschide capacul și scoate, în hazul de nestăpânit al celor de față, o pereche de pantalonași cu panglicute colorate și broderii):

...și-o izmenuță! ...

(toți, cu excepția Cămrășiței, fac haz; în acest moment se deschide ușa din fund-stânga și Crainicul anunță sosirea Împăratului)

CRAINICUL:

Înălțimea Sa-mpăratul!...

*(Împăratul apare - râzând în hohote nestăvilite - urmat de
suita sa și de Măscăriciul Bâldâbâc)*

MĂSCĂRICIUL *(cu un gest caraghios):*

Măscăricul Bâldâbâc!

(haz general)

O FATĂ:

Măscăriciul!...

CĂMĂRĂȘIȚA:

Sst!

PRIMUL SFETNIC:

Tăcere!

MĂSCĂRICIUL:

...Cel mai mare hamalâc,

Primul Sfetnic, el îl face! El 'l-îndură, oameni buni!

(către Primul Sfetnic)

Nu-i grea traista?

PRIMUL SFETNIC:

Care traistă?

MĂSCĂRICIUL:

Nu știi? Traista cu minciuni!

ÎMPĂRATUL:

Ha-ha-ha! Le zice bine!...

UN DREGĂTOR *(cu o plecăciune):*

Da, Măria Ta, cu haz!

ÎMPĂRATUL:

Mie-mi place că vă spune, orișice, de la obraz!...

PRIMUL SFETNIC:

S-a cam întrecut cu gluma...

MĂSCĂRICIUL:

Să vă pun o ghicitoare:

Sare gardul, umple satu', țopăie fără picioare,
Orbu-o vede, prostu-o crede, are suflet de hapsân,
Iar un ciung în pielea goală, când o prinde,-o bagă-n sân!...
O cunosc toți dregătorii...

UN DREGĂTOR:

Vântul!

CÂȚIVA:

Nuuu!...

ALT DREGĂTOR:

Știu! Umbra!...

CÂȚIVA:

Nuuu!

UN DREGĂTOR:

Ceața! Nu-i așa că-i ceața?!

MĂSCĂRICIUL:

N-ai ghicit-o nici acu'!

... E adâncă, lungă, lată, ca o apă fără mal.
Dar când umblă printre oameni are coarne mari de cal!

ÎMPĂRATUL:

Ha-ha-ha! Un cal cu coarne!

AL DOILEA DREGĂTOR:

Luna!

MĂSCĂRICIUL (*cu ironie*):

... Luna, țopăind?

UN DREGĂTOR:

Câte coarne are?

MĂSCĂRICIUL:

Multe!

AL DOILEA DREGĂTOR:

Știu!

MĂSCĂRICIUL:

Știi?...

AL DOILEA DREGĂTOR:

Știu!

MĂSCĂRICIUL:

Te prinzi?

AL DOILEA DREGĂTOR:

Mă prind!

MĂSCĂRICIUL:

Zece galbeni!

AL DOILEA DREGĂTOR:

Zece galbeni!

MĂSCĂRICIUL:

Vrei să-ți vin într-ajutor?!

O cunoaște foarte bine fiecare dregător!

Ne lovim de ea cu toții!... E pe-aici întotdeauna...

AL DOILEA DREGĂTOR:

Am ghicit! Belșugul!...

MĂSCĂRICIUL:

Nu e!

AL DOILEA DREGĂTOR:

Bogăția!

MĂSCĂRICIUL:

Ași! Minciuna!...

(exclamații de dezaprobare și de dezamăgire, - apoi un haz silit din partea dregătorilor; pe urmă, fiecare se străduie să fie glumeț cu cel de-al Doilea Dregător, râzând de el)

AL TREILEA DREGĂTOR:

Te-a-nfundat!

AL PATRULEA DREGĂTOR:

De data asta, ți-a făcut-o!

AL CINCILEA DREGĂTOR:

Zi-i, ghiciși?

AL ȘASELEA DREGĂTOR:

Dacă te gândeai la coarne!...

AL ȘAPTELEA DREGĂTOR:

Totul e c-o nimeriși!

AL TREILEA DREGĂTOR:

Ce-ai rămas plouat? Se-ntâmplă!

AL CINCILEA DREGĂTOR:

Ia priviți-l! E... turtit!

MĂSCĂRICIUL (*către Împărat*):

Șchiopii fug și surzii cântă - râde ruptul de cârpit!

(haz mare)

CRAINICUL:

Înălțimea Sa, Domnița!

ÎMPĂRATUL:

Draga tatii, dragă!

DOMNIȚA:

Tată!

ÎMPĂRATUL:

Bucuria vieții mele! Floare binecuvântată!...

(către ceilalți)

Unde este Primul Sfetnic?

(către Primul Sfetnic) După cum am hotărât,

Să trimiți să mi-i aducă pe-amândoi, numaidecât!

(către Domniță)

Vreau să meargă vestea-n lume! Până-n toamnă-s patru luni!

Vreau, la nuntă, să ne cânte lăutarii cei mai buni!

Vreau, când vei porni pe calea fericirii ce te-așteaptă,

Să petreacă-ntreg poporul!

PRIMUL SFETNIC *(lingușitor)*:

O poruncă prea-nțeleaptă!

ÎMPĂRATUL:

Vremea nu stă-n loc, știi bine... Uite-așa ne vom trezi

Că e toamnă... că e nuntă... că un Crai de Miază-Zi, -

Mândru că-i e dat să aibă o asemenea soție,-

Mi te ia de lângă mine!...

(către dregători)

Vreau ca-ntreaga-mpărăție

Să nuntească fericită!

UN DREGĂTOR *(cu o plecăciune)*:

Chiar așa!

ALT DREGĂTOR:

Așa va fi!

(în acest timp, un oștean aduce o știre Primului Sfetnic; acesta șoptește ceva la urechea Împăratului)

ÎMPĂRATUL:

Unde sunt? Chemați-i!

UNUL DIN DREGĂTORI:

Oaspeți?

CELĂLALT DREGĂTOR:

N-am habar!

ÎMPĂRATUL (*către Primul Sfetnic, precizând*):

Aci!

PRIMUL SFETNIC:

Aci!

(ușile din fund-dreapta se deschid și intră taraful de lăutari, cântând zgomotos; taraful înconjură scena de două ori și se înclină în fața Împăratului, după fiecare strofă, la refren)

TARAFUL (*cântând*):

Am venit din depărtări,
Peste mări și peste țări,-
Un taraf de lăutari,
Numai pentru zile mari-
Să-ți urăm mereu așa:
Să trăiești, Măria Ta!
(*Refren*):

... Scripcile și surlele,
Cobzele și diblele,
Și dairea, țambal și nai,
Ți-i, zi-i, zi-i! -
Și hai-hai-hai!...

Fruntea când le-o descrețești
Fețelor împărătești, -
Nu-i comoară mai de preț
Ca un cântec săltăreț!
De aceea-ți vom cânta:
Să trăiești, Măria Ta!
(*Refren*)

(în dreptul Domniței):
La Domnița cu noroc -
Nu sunt ape să stingi foc,
Ca un cântec doinitor
De iubire și de dor!...
De alean îți vom cânta,
Să trăiești, Măria Ta!
(Refren)

Numai pân'la nuntă stăm
Zi și noapte să cântăm -
Pân'or să se-nsoare toți
Și nepoți și strănepoți!
Și - ca să-ți putem cânta:
Să trăiești, Măria Ta!
(Refren)

(Lăutarii ies cu același tărațoi, mândri de ei și agitându-și instrumentele. Pe ușa din stânga apar Șeful Bucătar și Șeful Cofetar)

PRIMUL SFETNIC *(către Împărat):*
Au sosit...

ÎMPĂRATUL *(privind după taraf):*
Tii, dar grozavi sunt!

PRIMUL SFETNIC *(servil):*

Lăutarii? Da, așa-i!

ÎMPĂRATUL:

Să le dai cinci pungi de galbeni!...Zece! Zece să le dai!
Iar de-or vrea să ne mai cânte - pot să vie orișicând!...
(către Domniță)
Tu nu spui nimic?...

DOMNIȚA *(surprinsă):*

Eu?! Tată!...

ÎMPĂRATUL:

Nu i-ai auzit cântând?

DOMNIȚA:

Gândul meu plutea departe! Gând de dragoste... Să-ți spun?
Cât mă simt de fericită!...

ÎMPĂRATUL:

Draga mea!

DOMNIȚA:

Cât ești de bun!

PRIMUL SFETNIC:

Au sosit - după poruncă: primul meșter cofetar...

MĂSCĂRICIUL:

Și mai-marele pe cratiți! Grasul! Șeful bucătar!

PRIMUL SFETNIC:

Amândoi sunt meșteri strașnici!

ÎMPĂRATUL:

Foarte bine, foarte bine...

Ia să vină bucătarul!

(*către Domniță*) Șezi aicea, lângă mine!

ȘEFUL BUCĂTAR:

Să trăiești, Prea Luminată!

ÎMPĂRATUL (*cu blândețe*):

Hai!...

ȘEFUL BUCĂTAR:

Puternice Stăpâne!

ÎMPĂRATUL:

Hai, ridică-te și spune!

(*glumind*)

Pâne este?

ȘEFUL BUCĂȚAR (*zăpăcit*):

... Este pâne!

ÎMPĂRATUL:

Dăm și-un mezelic la pâne?!

ȘEFUL BUCĂȚAR:

Mezelicuri?... Da, da, sunt!

PRIMUL SFETNIC:

Înălțimea Sa dorește să ne spui în de-amărunt:
Ce putem să dăm la nuntă oaspeților de mâncare?

ȘEFUL BUCĂȚAR:

După cum s-a dat poruncă, o să facem masă mare!

DOMNIȚA:

Să mănânce toată lumea!

PRIMUL SFETNIC:

Da, Domniță, lumea toată...

Dacă s-o putea, - firește!...

DOMNIȚA (*cu energie către bucătar; cu blândețe*):

Eu doresc ca să se poată!

Ce ne pregătești anume?

ȘEFUL BUCĂȚAR (*înșirând repede*):

...O s-avem ciuperci, iahnie,

Pește afumat, lacherdă, și măslina, și piftie,

Ouă cu muștar, brânzeturi, icre, țări, scrumbii, ficat, -

Și prăjit, și la frigare, și mărunț-mărunț tocat -

Țeci de feluri de salate, cu lămâie, cu oțet,

Murături și saramură - berechet!...

ÎMPĂRATUL (*satisfăcut*):

Da, berechet!

ŞEFUL BUCĂTAR:

Să ne fie cu iertare, pân' aici au fost gustări;
După ele - se-nțelege - că se vine cu mâncări!
Sărmăluțe-n foi de varză, sărmăluțe-n foi de viță, -
Să le lase gura apă musafirilor, Domniță -
Chifteluțe marinate și chiftelile-n sos de vin, -
Cui-i-e poftă să mănânce, să se sature din plin-
Șaptezeci de mii de găște rumenite la cuptor, -
Ca să nu râvnească nimeni și să ieie toți cât vor -
Nouăzeci de mii de rațe, și pe varză și cu sos,
Și tocană, și pârjoale, și ghiveci gătit, gustos,
Pește - crap prăjit, cu roșii, și rasol, și la proțap,
Patruzeci de mii de cratiți numai cu plachii de crap,
Somnul, fiert, dar cu legume, cum se face pe la noi...

MĂSCĂRICIUL (*lingându-și buzele*):

Pană? Mm!...

ŞEFUL BUCĂTAR:

... Îl fac și pană, cu mujdei de usturoi!

La grătar, Prea Luminată, o să facem, după gust,
Cegă și calcan și păstrăvi! Ori cu hrean, - ori fierți în must.
Ce n-avem? Avem de toate! Bibilică și fazan,
Pui, clapon și potârnice, prepeliță și curcan,
Cu smântână și cu cimbru, cu piper și cu tarhon,
Cu boia, cu slăninuță, cu mărar și bulion!...
Și fripturi de mușchi de vacă, de mistreț și de vițel,
Mititei, purcei de lapte, măruntaie fel de fel,
Musaca de pătlăgele, de cartofi, de dovlecei,
Și stufat din două sute douăzeci de mii de miei...
Ciulama... mâncări alese... și cârnați...

MĂSCĂRICIUL:

... Sunt lungi cârnații?

ŞEFUL BUCĂTAR:

Lungi!

ÎMPĂRATUL (*amuzat*):

Cam cât?

(*apoi*) ... Dar ce-are-a face?

MĂSCĂRICIUL:

Au să-i taie invitații!

E-o zicală bătrânească. Știe și Măria Ta:

Bun o fi, de-i lung, cămatul, - însă vorba lungă, ba!

ÎMPĂRATUL:

Cât o fi să ție nunta, să petreacă mic și mare!

ȘEFUL BUCĂTAR:

Două mii de boi, deodată, se vor face la frigare!

Mai avem: pacea, pilafuri și...

ÎMPĂRATUL:

... Și-acuma cofetarul!

ȘEFUL COFETAR:

Luminate Împărate! Cum e mierea și zaharul

Tot atât de dulci să fie zilele Măriei Tale!

... Facem fel de fel de dulciuri, cu lămâi și portocale,

Cu susan prăjit, cu cremă, cu fistic și cu alune!

Ah, ah, ah, grozave lucruri! Le mănânci din ochi de bune!

... Numai azi de dimineată - într-o singură chisea -

S-au turnat vreo patru sute de butoaie de peltea...

... Douăzeci de mii de meșteri - cofetari de seamă - fac

O armată de brânzoaice și de cozonaci cu mac!

... O să fie turtă dulce, sarailii scăldate-n miere,

Cornulețe și plăcinte cu stafide, nuci și mere,

Cu șerbet de flori de nufăr! Zeci de mii de baclavale,

Cataifuri mari cât casa; iar din frișcă și migdale,

Cu vanilie, castane, zahăr ars, cu nuci și lapte,

Iese-o altă prăjitură - nu cât un palat: cât șapte!!

(*în acest timp intră Doica-Mare*)

Din belșug vor fi de toate: fel și chipuri de șerbeturi,
Acadele și sugiucuri, și alviță și cofeturi,
Cu siropuri înflorite, cu miros de trandafiri,
Și frumoase și gustoase - să le dăm la mosafiri!
Cantalupi cu vișinată... poloboace cu halva...

ÎMPĂRATUL:

Bine... Mulțumesc! Ajunge!

ȘEFUL COFETAR:

Să trăiești, Măria Ta!

DOICA-MARE (*către Primul Sfetnic, cu răutate*):

O să li se cam aplece!...

PRIMUL SFETNIC:

Te-ai gândit și tu?

DOICA-MARE:

Firește!

Las' pe mine!... Nu e totul pentru cin' se pregătește!

Zmeul s-a și pus pe lucru! A-nceput pârjolu-n țară!...

Ce te uiți așa cu spaimă? Nu ți-am spus că-ncepe iară?!...

ÎMPĂRATUL:

Uite-o și pe Doica-Mare! Ce faci, Doică-Mare dragă?

DOICA-MARE:

Sluga-mpărăției Tale!...

ÎMPĂRATUL:

Ce spui? Bunătăți, nu șagă!

Să ia toți pe săturate!...

DOICA-MARE:

Și să bea!

ÎMPĂRATUL:

Cât vor să bea!

Știe ea! Și bine zice!... Băătură!... Știe ea!
Șă le dăm cu vadra, gărlă! Profiriu... și alb... și roș...
Tu ești cea mai credincioasă, dintre cei mai credincioși!

MĂSCĂRICIUL:

Credincioasă-credincioasă! Unde-o pui, acolo șade,
Dar de n-ar fi ca mărarul, ar fi mult mai cumsecade!...

ÎMPĂRATUL:

Ca mărarul?!

MĂSCĂRICIUL:

Ca mărarul, Înălțate Împărate,
Prea se bagă-n toate celea, ca mărarul în bucate!... (haz)

ÎMPĂRATUL (*arătând spre Șeful Bucătar și spre Șeful
Cofetar; către Primul Sfetnic*):
... Câte zece pungi cu galbeni!

PRIMUL SFETNIC (*vistiernicului*):

Câte zece!

VISTIERNICUL (*plecându-se*):

Câte zece!

PRIMUL SFETNIC (*către Doica-Mare aparte*):

Li se-apeacă! Li se-apeacă!...
(*dregându-și glasul*) ... Să se plece, și să plece!

(*Șeful Bucătar și Șeful Cofetar ies*)

ÎMPĂRATUL (*către Doica-Mare*):

Ai adus?

DOICA-MARE (*lingușitoare*):

... Le-am pus să fiarbă: frunze de siminichie!

ÎMPĂRATUL:

Bine, Doică-Mare dragă!
DOICA-MARE:

... Am adus și-o alifie,
Pentru mâncărimi și junghiuri...

ÎMPĂRATUL (*bucuros*):

Pentru junghiuri? Doică-Mare,
Iar mă ține-aici, în șale - fără pic de alinare!...
Zici că ai și-o alifie?!
(*mângâind-o*) Ce m-aș face fără tine?!

(*Împăratul pornește cu suita spre încăperea din fund. Primul Sfetnic și Doica-Mare îl întovărășesc - și ies împreună*)

DOMNIȚA (*căutând din ochi*):
Măriuco!...

MĂRIUCA (*cu o plecăciune*):
Da, Domniță!

DOMNIȚA:
Tu rămâi aici, cu mine...

MĂRIUCA:
Da, Domniță...

DOMNIȚA (*coborând treptele*):
Măriucă! Amândouă eram mici.
Câți ani sunt?

MĂRIUCA (*visătoare*):
Ei!... Mulți, Domniță...

DOMNIȚA:
Ne jucam pe scări, aici...

MĂRIUCA:
Și-n grădină!

DOMNIȚA:

... Și-n grădină!

(*ezitând*)

... Să te-ntreb?

(*cu căldură*)

... Doar o-ntrebare!

A trecut atâta vreme! Te-ai făcut frumoasă, mare,

Și desigur că...

MĂRIUCA:

Domniță!

DOMNIȚA:

...Ce zburdalnică erai!

MĂRIUCA:

Tot așa spunea și mama!... Poate c-am greșit, așa-i?!

DOMNIȚA:

Nu, tu n-ai greșit... și nu e vorba de așa ceva!

Vreau să-ți pun o întrebare...

MĂRIUCA:

Da...

DOMNIȚA:

Tot ca pe vremuri...

MĂRIUCA:

Da...

DOMNIȚA:

Nu mai fi așa sfioasă!

(*apoi cu o gravitate dulce*)

... Știi ce-aș vrea să-mi povestești?

Uite, asta-i întrebarea: cum e oare când iubești?

MĂRIUCA (*emoționată și surprinsă*):

Dar, Domniță...

DOMNIȚA (*luându-i mâinile*):

Măriucă...

(*aproape șoptit*) Spune-mi, nu-i așa că nu-i
Nici o clipă-n care gândul să nu-ți zboare-n preajma lui?
Când te bucură lumina revărsatului de zori,
Când șoptește umbra serii, mângâioasă, printre flori,
Când își țese curcubeu cerul, strălucind de soare,
Și când murmură fântâna cântec proapăt de izvoare,
Când ascuți privighetoarea nu ți-e dor, și nu ți-e greu?
Nu-ți răsare pretutindeni chipul lui, mereu-mereu?...

(*ca o mărturisire*)

E frumos ca nimeni altul!... Veghea nopților târzii
Mi-o petrec în gând cu chipul Craiului de Miază-Zi!
Și aud - ca o nălucă - în adâncul nopții, pasul
Și tresar când mi se pare că-i al lui - aproape - glasul...

(*Măriucăi*)

Inima, neliniștită, - simți, bătaie cu bătaie,
Cum îl cheamă, cum îi spune, cum îl mângâie?...

MĂRIUCA (*șoptit*):

Așa e!

DOMNIȚA:

Plângi?

MĂRIUCA:

Iertați-mă, Domniță!...

DOMNIȚA (*îmbrățișând-o*):

Proastă ești!...

MĂRIUCA:

Ce bună ești!

Lacrimile... Uite, nu pot!...

DOMNIȚA:

Draga mea, și tu iubești?...

(Măriuca iese fugind; Domnița o urmărește cu privirea, stă o clipă gânditoare, apoi - cu pași rari - urcă scările și iese; apar Primul Sfetnic și Doica-Mare; ambii au aerul unora care au ceva de ascuns)

PRIMUL SFETNIC:

Când te-ai întâlnit cu Zmeul?

DOICA-MARE:

Ieri...

PRIMUL SFETNIC:

Aseară?

DOICA-MARE:

Știu, te miri.

PRIMUL SFETNIC:

Păi...

DOICA-MARE:

Desigur, ai dreptate!... Dar am fost!

PRIMUL SFETNIC:

Ce-mi tot înșiri?

DOICA-MARE:

Nu-i așa? Nu-ți vine-a crede!... E o taină!...

PRIMUL SFETNIC:

Și?

DOICA-MARE:

Și, ce?

PRIMUL SFETNIC:

Dacă află?...

DOICA-MARE:
Împăratul?!

PRIMUL SFETNIC:
El, sau alții...

DOICA-MARE:
Bre, bre, bre!
Crezi c-o să vorbească Zmeul?!...

PRIMUL SFETNIC:
Ne-am pripit!

DOICA-MARE:
Sfârșește-odată!
Nu pricepi că nunta asta trebuiește amânată?!
Nu-nțelegi că dacă Zmeul cu armatele se-nfruntă,
Nu-i mai arde nimănuia de petreceri și de nuntă?!

PRIMUL SFETNIC:
Înțeleg eu, înțeleg eu!... Totuși...

DOICA-MARE:
Nu știi ce-nțelegi!
Ori e laie, ori bălaie!... Vrei s-alegi? N-ai ce s-alegi!
Tare ți-ar plăcea departe de primejdii să te ții -
Și, plocon să ni se-aducă amândouă-mpărății!
Alții-n foc să-și bage pielea?!... E frumos! N-am ce să zic!
Tu să-ți tragi pe turtă spuza - fără ca să faci nimic!
După ce că stai și tremuri, vrei să-mi pui și bețe-n roate?
Uiți c-avem o învoială?!... Doar o vorbă dac-aș scoate...
Ai intrat în horă, joacă! Ești prim-sfetnic! Împăratul,
La ananghie, ne cheamă și ne cere nouă sfatul!
Crezi că are zile multe?... N-o s-o ducă zece veacuri!
Nu-i dau alifii și prafuri? Nu-i dau eu fierturi și leacuri?
... Face orice-i spun, orbește!... Și - ca să vorbim pe șleau:
Tu iei partea cea mai grasă! Eu ți-am spus de mult ce vreau:
Fata mea va fi soția Craiului de Miază-Zi!
Fata mea, și nu Domnița! o să-l ia, orice va fi!...

PRIMUL SFETNIC:

Îl iubește?

DOICA-MARE (*izbucnind în râs*):

Să-l iubească? Nici nu-l știe!... Fata mea
N-are inimă!... Auzi?!

PRIMUL SFETNIC (*uluit*):

Cum?!

DOICA-MARE:

N-are inimă în ea!
Ai să-ntrebi: atunci, de ce-l vreau?
(*explicându-i*) Totul are-un rost anume!
Dac-o ia de soață Craiul, - pierе dragostea din lume!

PRIMUL SFETNIC:

Parcă numai asta vrei tu?

DOICA- MARE:

Vreau tot ce ne-am învoit!
N-o să mă opresc din cale, când făgașul e croit!
Tot ce-am hotărât, vom face! Pân' la capăt!!

PRIMUL SFETNIC:

... Cum adică?

DOICA-MARE:

Dacă văd că nu mai merge...

PRIMUL SFETNIC:

Mă ameninți va-să-zică!

DOICA-MARE:

Ia-o oricum vrei!... Acuma - a venit și ceasul meu!
Înțelegerea-i făcută între tine și-ntre Zmeu!
Să se vatâme pământul! Să se strice și să ardă!
Liniștea să se fărâme... și lumina să se piardă!

Noaptea, colcăind de bezne, cuib să-și facă în căminuri,
Și să piară veselia - în scrâșniri, în plâns, în chinuri...
... Stau de-atâția ani la pândă! Nu ameninț - dar sunt tare:
Tare și pentru răsplată, dar și pentru răzbunare!
Dacă prin împărăție ca prim-sfetnic te foiești -
Pentru Zmeu și pentru mine, nu uita că ești ce ești!...
... Asta-i numai începutul!...

PRIMUL SFETNIC:

Care "început"?

DOICA-MARE (*dârză*):

...Să știi:

Fata mea va fi soția Craiului de Miază-Zi!...
Zmeul nu se dă în lături de la tot ce-a hotărât!
(*ironic, amenințătoare*)
Nu te ține ea, cureaua, c-ai întoarce-o!... N-ai decât!
(*ca să-l mai liniștească*)
Ai să vezi că iese bine - dacă intră spaima-n ei!...

MĂSCĂRICIUL (*apare și-i măsoară; cu ironie*):

Ia te uită, ia te uită: parcă sunt doi porumbei!...

DOICA-MARE (*făcând față situației*):

Nu te lași de drăcovenii, Bâldâbâc!
(*către Primul Sfetnic*) ... Auzi ce spune?
Porumbei!...

MĂSCĂRICIUL (*ironic*):

Sau două muște, bâzâind pe-o mortăciune!...
(*către Primul Sfetnic, în timp ce Doica-Mare iese*)
I-ai cerut un sfat?

PRIMUL SFETNIC:

Ascultă! Prea te-ntreci!!

MĂSCĂRICIUL (*ironic*):

... Îți cer iertare!

PRIMUL SFETNIC:

Ai cam întrecut măsura! Îți iei nasul la purtare!
Uiți că eu sunt Primul Sfetnic al Luminăției Sale?!

MĂSCĂRICIUL:

Se vedea de la trei poște că pune ceva la cale!
Vezi, să nu te-alegi, la urmă, doar cu clei de câine chior!
E șireată și dibace! Mulge oile din zbor!
Și-apoi... viața-i ca furtuna!

PRIMUL SFETNIC:

De furtună nu mi-e frică!

MĂSCĂRICIUL:

Dacă vrea să te trântescă, mai întâi mi te ridică!

PRIMUL SFETNIC:

Nu e treaba ta!... obraznic! Măscărici și caraghios!
(iese trântind ușa)

O FATĂ:

Ce-a fost? Ce-a fost?

MĂSCĂRICIUL:

Primul Sfetnic...

ALTĂ FATĂ:

Pentru ce e furios?

A DOUA FATĂ:

Șușotea cu Doica-Mare...

PRIMA FATĂ:

L-am văzut și eu...

A DOUA FATĂ:

Și eu!

A TREIA FATĂ:
Ce ți-a spus?

MĂSCĂRICIUL:
Nimic!

A DOUA FATĂ:
Ți-o coace!...

MĂSCĂRICIUL:
... Bățul scurt se rupe greu!

PRIMA FATĂ:
Bine zici!

A DOUA FATĂ:
Așa-i!

A TREIA FATĂ:
Desigur!... Dar cu Doica-Mare ce-i?
Împăratul, pân-acuma, n-a ieșit din vorba ei!

CĂMĂRĂȘIȚA:
N-a ieșit, nici n-o să iasă!

O FATĂ (nedumerită):
Cum!?

ALTĂ FATĂ:
Da?

CĂMĂRĂȘIȚA:
Are ea ce are,
Că n-au sfetnicii, cu toții, trecere ca... Doica-Mare!

A TREIA FATĂ:
A fost doică la Domnița... A-ngrijit-o...

CĂMĂRĂȘIȚA:

Cine?! Ea?!

Răposata-mpărăteasă...

O FATĂ (cu mirare):

Cum?!

CĂMĂRĂȘIȚA:

Nu piaza asta rea!

Maică-sa a alăptat-o!!

(exclamații de mirare în rândul fetelor)

MĂSCĂRICIUL (către Cămărășiță):

... N-au habar!

CĂMĂRĂȘIȚA:

...Nici n-au de unde!

(povestind, către fete)

Sunteți tinere - și vremea multe-n colbul ei ascunde!

... Înălțimea Sa-mpăratul a avut și doi feciori:

Amândoi frumoși ca ziua, amândoi ca două flori!

Într-o zi, împărăteasa greu de tot se-mbolnăvi...

A zăcut vreo săptămână...

O FATĂ:

Și?

CĂMĂRĂȘIȚA:

... S-a dus dintre cei vii!

Nu i-au folosit nici leacuri, nici descântece, nici masle...

... Trebuia găsit o doică să-ngrijească de odrasle,

Și-au adus pe Doica-Mare, să-ngrijească de orfani!...

Pe Domnița, nu!! Domnița împlinise patru ani!

MĂSCĂRICIUL:

Primul Sfetnic, mi se-abate, c-a adus-o într-adins!

CĂMĂRĂȘIȚA:

Nu știu. Poate...

(*oftând*) Într-o lună, amândoi feciori s-au stins!

După ce-au murit feciorii - a plecat... De ce să stea?

Poate c-o fi fost ascunsă... Nu s-a mai știut de ea!

... După ani și ani de zile a venit la curte, iară...

Nu de mult... Ca "doftoroaie"...

(*pe gânduri*)

Știți cam când? Ast' primăvară.

(*către Măscărici*)

Ai dreptate! Primul Sfetnic a adus-o... Și-a rămas!

Împăratul nu mai face, fără sfatul ei, un pas!

Deh!... Meșteșugoasă-n vorbe, cu șoșele, cu momela,

A știut ea ce-nvârtește!... I-a intrat adânc sub piele!

(*din grădină apare Frățilă, cu un mănunchi de flori în brațe,
căutând din ochi pe cineva*)

A DOUA FATĂ (*glumeată, către Frățilă*):

Nu e, nu e!...

MĂSCĂRICIUL (*cu intenția de a-l lua peste picior*):

Mă Frățilă!...

FRĂȚILĂ (*căutând-o pe Măriuca*):

Nu e, sau... s-o fi pitit?

O FATĂ (*glumind, făcându-se că o ascunde pe Măriuca*):

Unde-i?

ALTĂ FATĂ:

Caut-o, Frățilă!

FRĂȚILĂ:

S-a ascuns?

O ALTĂ FATĂ:

Nici n-a venit!

FRĂȚILĂ:

Ați ascuns-o?! Măriuco!...

A DOUA FATĂ:

Nu-i, bădie! Nu-i aici!

PRIMA FATĂ:

Am văzut-o cu Domnița...

A DOUA FATĂ:

Da-da-da! Că bine zici!

MĂSCĂRICIUL:

Să vă spun o ghicitoare! Nici în jos și nici în sus -
Ca lopata fără coadă și ca furca fără fus!

A DOUA FATĂ:

Dragostea ne-mpărtășită!...

(haz)

MĂSCĂRICIUL:

Alta mai cu cap și coadă:
Care nod, legat cu gura, nici o mână nu-l deznoadă?
Ei?! Nu știe nimeni?... Nimeni?... Ia gândiți-vă...

FRĂȚILĂ:

Ascultă!

Ție-ți arde de giumbușuri; eu mă duc; am treabă multă!

MĂSCĂRICIUL:

Stai, bre, omule!

FRĂȚILĂ (*punând florile în brațele unei fete*):

Ia asta! Măriuca, dacă vine,
I le dai - pentru Domnița... și să treacă pe la mine!
Sunt la prașilă-n grădină, lângă stratul de bujori.

MĂSCĂRICIUL:

Măi Frățilă!... Dezlegarea!... Stai!

FRĂȚILĂ (*ieșind*):

N-am timp de ghicitori!

MĂSCĂRICIUL:

"Cununia"!...

(*exclamații și bună dispoziție*)

A DOUA FATĂ (*rugătoare*):

Încă una!

MĂSCĂRICIUL:

Gata. Nu!

PRIMA FATĂ:

... Ne-așteaptă treaba!

A DOUA FATĂ

Hai...

MĂSCĂRICIUL (*cu haz, făcând pe seriosul*):

Căț-măț! Piei de-aicea; nu te linguși degeaba!...

(Taraful de lăutari intră cântând zgomotos, urmat de un mare număr de slujbași, curteni, soldați și femei. Lăutarii înconjură scena și trec în altă încăpere, spre dreapta; în acest timp apare Măriuca, împreună cu alții; fata care a primit florile de la Frățilă se grăbește să i le dea)

FATA:

Măriucă, ia bujorii!

MĂRIUCA:

Unde e?...

FATA (*în secret*):

... Spunea să vii

La bujorii din grădină.

MĂRIUCA (*ca-n vis, cu regret*):

... Și Domnița nu-i aci!

(*intră Împăratul cu suita sa, împreună cu Domnița*)

CRAINICUL:

Înălțimea Sa-mpăratul!...

MĂRIUCA (*zăpăcită, se repede înaintea Domniței și-i oferă mănunchiul de flori*):

Florile, Domniță, ia-le!

DOMNIȚA (*mângâind-o*):

Unde fugi?... Ce-i graba asta?!

MĂRIUCA (*cu duioșie și discreție*):

... Vorbele Măriei Tale:

Inima neliniștită -

(*îi duce mâna la inimă*)

simți?!... bătaie cu bătaie -

Ea ne cheamă, ea ne spune, ea ne mângâie...

DOMNIȚA (*duioasă*):

Așa e!...

(*Măriuca se retrage repede spre grădină*)

ÎMPĂRATUL:

Unde-i Băldâbâc?!...

MĂSCĂRICIUL:

Stăpâne! M-ascunsei într-o măsea!...

Bine că mă văd aicea - că dădusem de belea!

Străbunica-mea, săraca, se certa cu mama-mare;

N-o născuse pe mămica, și poftea cireșe-amare!
... Îmi aduc aminte bine: parcă s-a-ntâmpat acum!
M-a trimis să-i iau din piață - și eu le-am mâncat pe drum!

(haz; din stânga apare Primul Sfetnic, împreună cu Doica-Mare și câțiva dregători; după felul cum vin, se vede că aduc o veste rea)

PRIMUL SFETNIC (*teatral*):

Înălțate Împărate! Să ne fie cu iertare!

DOICA-MARE (*aruncându-i-se la picioare*):

Luminate Împărate! Jale și durere mare!...

PRIMUL SFETNIC:

Tocmai când împărăția haina nunții-și pregătea,
Ne-a venit din Soare-Apune, ca un trăsnet, vestea rea!...

DOICA-MARE:

Nu l-ar mai răbda pământul!

UN DREGĂTOR:

E prăpăd, Măria Ta!

PRIMUL SFETNIC:

Iar ne cotropește...

ÎMPĂRATUL:

Zmeul?!

PRIMUL SFETNIC:

El, Luminăția Ta!

DOICA-MARE:

Pustiește totul!

UN DREGĂTOR:

...Totul!

PRIMUL SFETNIC:

... Trece ca un tăvălug
Și strivește fără milă!... Țara arde ca pe-un rug!
Mi se încrețește carnea de ce-aud că s-a-ntâmpat!...
Plâng și pietrele!... Și plânge tot poporu-nspăimântat!
Mii și mii de vieți pierdute!...

UN DREGĂTOR:

Pacoste!

DOICA-MARE:

Nenorocire!!

ÎMPĂRATUL (*demn, senin, înțelept*):

Rele vești!... Nelegiuitul!

(*către Primul Sfetnic*) Dă-le tuturor de știre -
Căpetenii de oștire, înțelepți și dregători -
Sfetnici și fruntași de seamă și de stele cetitori -
Că, purtând pe umeri grija trebilor împărătești,
Chibzuiesc să punem capăt acestor fapte tâlhărești,
Că vrem liniște și pace și belșug să fie-n țară -
Și-i poftesc la adunare, la palat, chiar astă-seară!

(*Primul Sfetnic se închină până la pământ, în semn că a înțeles; se face tăcere adâncă; Împăratul, însoțit de Domniță, se îndreaptă spre sala tronului, în sunetele fanfarelor împărătești*)

CORTINA

TABLOUL II

Așezați pe două pietre din grădină, unul lângă altul, Măriuca și Frățilă par supărați și-și fac de lucru: el jucându-se cu o nuia - ea, cu câteva flori. Amândoi oftează și tac.

MĂRIUCA:

Spune ce-ai de spus! Vorbește! Ori te-am supărat cumva?
Poate vrei să plec... Răspunde-mi! Să mai stau?

FRĂȚILĂ (necăjit):

Stai!

MĂRIUCA:

Da, sau ba?

M-ai chemat. Venii anume! Eu ziceam c-ai să-mi vorbești...
Tu, în loc de "bună ziua", dai cu sapa și prășești!
Stau. Aștept... Te-ntreb... Nimica!... Nici privire pe furis,
Nici măcar: mai stai, plecare-ai - duce-te-ai, c-abia veniși!
Ți-o fi gândul la garoafe, la bujori, la crini, la maci...
Vii aici, te-așezi pe-o piatră, și oftezi!... Oftezi și taci!

FRĂȚILĂ:

Nu mi-e de prășit bujorii! Nici nu mă gândesc la flori!...
Altceva!...

MĂRIUCA:

Ceva cu mine?

FRĂȚILĂ (ezitând):

M!... Ceva cu ghicitori!

MĂRIUCA (*amuzată*):

Ce? Cu ce?!...

FRĂȚILĂ (*jignit*):

Îți vine-a râde?!

(*apoi, serios*)

"... Nu-i nici jos, și nu-i nici sus,
Ca lopata fără coadă și ca furca fără fus!"

Nu știi! Nu-i așa că nu știi?!

(*accentuând*)

"Dragostea ne-mpărtășită"!...

MĂRIUCA:

Nu-nțeleg...

FRĂȚILĂ:

Stinger, adică!... Cum e floarea neprășită!

Alta!... Să-mi aduc aminte!... Cum e, c-o știam întreagă!?

Da!... "Ce nod, făcut cu gura, nici o mână nu-l dezleagă?!"

MĂRIUCA:

Nu știu!

FRĂȚILĂ:

"Cununia"!... Este?!

(*sâcâitor*)

... Hei, câtă dreptate am!

Ce-ai rămas ca cioara-n ploaie?... Ți-a căzut calu' din ham?

Ți-e lehamite de mine? Nu răspunzi?... Frățilă toacă!

Ca nebunul la răstoacă: tot el cântă, tot el joacă!...

(*cu multă căldură*)

Știi tu cum veneam la tine, azi, cu florile? Știi oare?!

Cum se duce, vara, cerbul - când i-e sete - la izvoare!...

Cum mă vede, sare una...

MĂRIUCA (*duioasă*):

... Măi bădiță-bădișor!

FRĂȚILĂ (*cu amărăciune*):

Două ghicitori!... Nici mie nu i-a fost așa ușor!

Mi le-a spus de dimineață Măscăriciu! Tocmai mie!

"Dragoste ne-mpărtășită"!...

MĂRIUCA:

Dragoste?

FRĂȚILĂ:

Și "cununie"!...

Când le zice, nu te cruță! Haide să vorbim pe șleau!
... Pentru ce râdeau soldații? Paznicii de ce râdeau?
Pentru ce-și dădeau cu cotul fetele, privind la mine?
"Dragoste ne-mpărtășită"!... Ori știau ceva de tine?!

MĂRIUCA:

Dragul meu!

FRĂȚILĂ:

Nu-și bate gura, Măscăriciul, fără rost!

Știe el ceva!

MĂRIUCA:

Glumește!

FRĂȚILĂ:

Da?! Și ceilalți, care-au fost,

Fete și soldați și paznici... toți glumeau?

MĂRIUCA:

...Ți s-a părut!

FRĂȚILĂ:

Eu, mă știi că-s de la țară! Rău la nimeni n-am făcut -
Dacă tu n-ai, Măriucă, leac pentru oftatul meu,
Ori dacă te uiți la altul, spune-mi-o, să știu și eu!
Lumea-n sat la noi îi zice... "boală de nevindecat" -
Furca pieptului mă doare tot de of și de oftat!
Numai mierla din pădure, ori pe miriști un cârstei
N-are cine să-i dezmierde - și-s ca mine, singurei...
Dorul! Dacă ai ști ce-i dorul! - Ca un foc mistuitor.
Și de ochi, și de sprâncene, și de glasul tău mi-e dor!
Măriucă-Măriucă, frunzuliță mă răcine,

Uită-mi-te-n ochi și spune-mi: nu știau ceva de tine?!...

MĂRIUCA:

Nu! Nici n-aveau ce să știe!

FRĂȚILĂ (*fericit*):

Mai ți-s drag?

MĂRIUCA:

Ca niciodată!

FRĂȚILĂ:

Și... cu "cununia" cum e?!...

MĂRIUCA:

Deh, bădiță...

FRĂȚILĂ:

Cum e?

MĂRIUCA:

Iată:

Ieri m-am sfătuit cu mama: ce mă fac cu el mămucă?

Zice: e ca pâinea caldă...

(*imitând glasul mamei*) Zice: harnic, Măriucă!

Zice: vremurile-s turburi... lumea-i tare necăjită...

Fii și tu mai răbdătoare!... Nu vezi? Țara-i pârjolită...

Zice

(*după o ezitare*)

... prea de tot e tânăr! O mai fi un bob zăbavă!...

(*după o nouă clipă de ezitare*)

Zice: nu zic nu, dar uite: n-a făcut nici o ispravă!...

Eu: păi dacă spui că-i tânăr... Da' mămucă: să-ți spun drept,

Văd că ții la el! Așteaptă-l!... Eu: mămucă, îl aștept!...

Ea m-a sărutat pe frunte și mi-a mângâiat cosița:

Poate-n toamnă... după nuntă...

(*după o clipă*)

Asta spune și Domnița!...

(*înțelegând mirarea lui*)

Știe! Știe...

FRĂȚILĂ (*fericit*):

Măriucă!... Cununie?

MĂRIUCA (*emoționată*):

Cum ai spus!

FRĂȚILĂ:

Va avea lopata coadă! Ai să vezi!!...

MĂRIUCA:

Și furca fus!...

CORTINA

TABLOUL III

*Într-o sală a palatului, alături de încăperea unde are loc adunarea marilor dregători și a căpeteniilor oștirilor împărătești. La ușile din fund sunt paznici înarmați, iar pe trepiede ard torțe aproape consumate. Suntem în preajma revărsatului zorilor. Discuțiile au ținut toată noaptea. Paznicii sunt obosiți și plictisiți. Doi soldați aduc torțe noi și le înlocuiesc pe cele prea mult arse. Din când în când se aud - din camera în care are loc consfătuirea - zgomote și murmure.
În câte-un jilt, dormitează măscăriciul Bâldâbâc și unul din ostașii de pază.*

UN SOLDAT (*schimbând torțele și trăgând cu urechea; ironic, arătând spre sala din fund*):

Sfetnicii împărăției!

UN PAZNIC:

Sfetnici, cetitori de stele,

Căpeteniile oastei, vracii!...

ALT PAZNIC:

Numai pui de lele!

PRIMUL PAZNIC:

Marii dregători!

AL DOILEA SOLDAT:

Mulți!...

PRIMUL SOLDAT:

Mulți sunt! Câți or fi?

PRIMUL PAZNIC:

O-ho, destui!

Toată noaptea - vorbe, vorbe...

(*confidențial*)

da' să nu spui nimănu!

E dihonie!... Se ceartă!

AL DOILEA PAZNIC:

... Fiecare dintre ei,

Chipurile - nu se teme nici de moarte, nici de zmei!

O sucește, o-nvârtește -

(*disprețuitor*)

pân' la urmă tot nimic!

PRIMUL SOLDAT (*observând că în jilț se află cineva*):

Ăla cine-i?

PRIMUL PAZNIC:

Măscăriciul...

SOLDATUL (*apropiindu-se*):

Dormi?... Dormeai?

MĂSCĂRICIUL:

Mi-e somn de pic!

Stau așa... de oboseală. E târziu?

UN PAZNIC:

E-aproape ziuă!

(*se aude zgomotul discuțiilor din sala de adunare*)

I-auzi!... Iar se iau la harță!

MĂSCĂRICIUL (*plictisit*):

Eh!

PAZNICUL:

Auzi?

MĂSCĂRICIUL:

Bat apa-n piuă!

Măciniș de frunză verde!...

UN SOLDAT (*despre Măscărici*):

... Când le spune - spune drept!

MĂSCĂRICIUL:

... Se topesc de dragul țării și se bat cu pumnii-n piept!

Și când vor s-o ieie razna, spun de toate, pe de rost,

Dar la greu...

UN SOLDAT:

Să tragă alții!

UN PAZNIC:

... Fug de parcă n-ar fi fost!

AL DOILEA PAZNIC (*ironic*):

Sfetnici mari, deh...

MĂSCĂRICIUL:

Ce le pasă?! Lor le ninge? Lor le plouă?

De viteji ce sunt, voinicii, taie mămăliga-n două!

UNUL DIN PAZNICI:

Uite, mă, se luminează!...

(*apoi, despre adunare*) Asta ține pân' deseară!...

(*au venit câteva fete și au deschis ferestrele spre parc; ele au cârpe de praf și șterg pervazurile*)

AL DOILEA SOLDAT (*privind spre fereastră*):

Soare... rouă, iarbă, soare!... Cum o fi, la noi, la țară?

O FATĂ (*bucuroasă*):
Bâldâbâc, așa devreme?

MĂSCĂRICIUL:

Mda! E ceasul timpuriu;
Pentru unii-i prea devreme, pentru alții prea târziu!

ALTĂ FATĂ:
Văd că nu ți-s boii-acasă!

O ALTĂ FATĂ:
Ești bolnav?

PRIMA FATĂ:
... E amărât!

UNUL DIN PAZNICI (*îndemnându-l*):
Zi-i mai bine una de-alea - să ne treacă de urât!...

PRIMUL SOLDAT:
Una, să uităm amarul!...

O FATĂ (*rugătoare*):
Bâldâbâc!

ALTĂ FATĂ:
Hai, Bâldâbâc!...

MĂSCĂRICIUL:
Nu mai pot să-ndur atâta viclesug și caiafîlac!
Umple banița cu vorbe?!... Vraci și cetitori de stele!
Vitejie iepurească! Șerpi, și corbi, și cucuvele!
Talere cu două fețe!... E mai rău ca-ntr-un viespar!
Și Măria Sa, ca orbul, pune pe tâlhar chelar!

UN PAZNIC (*șoptindu-le; arătând*):
Doica-Mare!

MĂSCĂRICIUL:

... Dac' o spânzuri, nimenea nimic nu pierde!
Iei o cracă mai uscată - că-i păcat de una verde!...
(făcându-se că o observă abia în acest moment)
Aa! Așa de dimineață?!... Ai dormit cu fața-n jos!?

DOICA-MARE:

Eu? De ce?!

MĂSCĂRICIUL:

E-hei, se vede!... Astăzi te-ai sculat pe dos!

(haz)

DOICA-MARE:

Hm! Zi-i Băldâbâc - și pace!
(apoi vărsându-și năduful pe fetele ce fac haz)
... Vouă nu vă e degrabă?
Lenea-i soră cu taifasul! Ia cărați-vă la treabă!

(fetele se duc să-și reia lucrul)

CRAINICUL:

Înălțimea Sa-mpăratul!

(Din sala adunării apare Împăratul, urmat de Domniță și de suita sa; apoi marii dregători, Primul Sfetnic, căpeteniile oștirii și bătrânii sfetnici și înțelepți. Împăratul, preocupat, vrea să treacă spre dreapta - și dă cu ochii de Doica-Mare)

ÎMPĂRATUL:

Tu?... Cu noaptea-n cap?!

DOICA-MARE *(cu umilință)*:

Cum vezi!

Când Măria Ta, de grija noastră-a tuturor, veghezi -
Cum puteam să dorm în tihnă, - sluga Înălțimii Tale?!
Of, Domniță, toată țara-i numai lacrimă și jale!

ÎMPĂRATUL:

Linștește-te! Știu bine că necazuri mari ne-așteaptă,
Dar vor trece!... Cu răbdare și cu minte înțeleaptă,
Sfetnicii împărăției vor găsi ce-i de făcut!
(întorcându-se spre Bâldâbâc)
Ce-ai visat în noaptea asta de-ai rămas așa tăcut?

MĂSCĂRICIUL:

Am visat, Prea Luminate, că se-ngroașe...

ÎMPĂRATUL:

Ce se-ngroașe?

MĂSCĂRICIUL:

Gluma, Înălțate Doamne!... Se făcea că-s multe moașe,
Și că pruncul - nu știu bine de-a fost fată sau băiat -
Se sfârșea, văzând cu ochii, cu buricul netăiat!

*(unii râd silit, unii murmură, alți câțiva fac haz cu adevărat,
iar Împăratul râde cu poftă)*

DOICA-MARE *(trecând mai în față cu Domnița; mieroasă):*

Uite-așa mă zbat, Domniță! uite-așa mă perpelesc!
Unde-apuc, măcar o clipă, oasele să-mi odihnesc?
Numai griji! Numai necazuri!... Iartă-mă, da' nu mai pot!
(ștergându-și ochii)
Cu nenorocirea asta, eu mă prăpădesc de tot!
(curioasă și vicleană)
Ce s-a hotărât cu Zmeul?...

DOMNIȚA:

Doică dragă, deocamdată

Nu se știe ce vom face...

DOICA-MARE:

Cum?! Și fiara-ntunecată
Să mai stea nepedepsită?!... Dar Luminăția Sa
Are oști și are arme! Nu credeam că-l va lăsa!...

DOMNIȚA:

Cum să-l lase, Doică dragă? Nu, cu nici un preț nu-l lasă;
Dregătorii și-nțelepții chibzuiesc...

DOICA-MARE:

Lor ce le pasă?!
Chibzuiesc? Descântă leacuri? Ce atâta chibzuință?!
Țara arde! Lumea geme de amar și suferință!
Ori li-e frică?!...

DOMNIȚA:

Hai cu mine! Am să-ți spun din fir-a-păr
Tot ce-a fost la adunare!...
(*confidențial*) ... Sunt fricoși, într-adevăr!

DOICA-MARE:

Viu...
(*mângâindu-i cârlionții*)
Cât ești de obosită!... Și cu nunta cum rămâne?
Unii cred c-o să se facă, alții spun c-o să se-amâne...
Nu s-a hotărât nimica?

DOMNIȚA:

...Încă nu.

DOICA-MARE:

Dar tu ce-ai vrea?

DOMNIȚA:

Eu le-am spus la adunare...
(*cu hotărâre*) Asta e dorința mea:
Câtă vreme cerul țării nu e-n soare și lumină,
Cum vă-nchipuiți să fie bucuria mea deplină?
Ce-ar gândi *el* despre mine, - Craiul de la Miază-Zi?
Dar Măria Sa-mpăratul, tatăl meu, cum m-ar privi?
Toate lacrimile țării ar veni potop să cadă
Peste nuntă - dac-am face-o - peste vălu-mi de zăpadă!...

DOICA-MARE:

Ce frumos vorbești, Domniță! Și ce dârză ți-i purtarea!

DOMNIȚA:

... Dac-ai fi văzut ce spaimă cuprinsese adunarea!
Hai!

DOICA-MARE:

M-am răzgândit, Domniță! Ochii ăștia mari și dulci
Ți se-nchid de oboseală. Știi ce? Du-te să te culci!

DOICA-MARE (*către Primul Sfetic*):

A slăbit Domnița noastră...

PRIMUL SFETNIC:

A slăbit. E de mirare?

DOICA-MARE:

Culcă-te! Ești obosită... Du-te...

DOMNIȚA:

Bine, Doică-Mare!

(*iese*)

DOICA-MARE (*către Primul Sfetic*):

Cum a mers?

PRIMUL SFETNIC:

Destul de bine! Greu, firește, - însă bine!
Ne vedem din nou cu toții, săptămâna care vine.
(*cu ură*)
Numai mânza asta...

DOICA-MARE:

Care?

PRIMUL SFETNIC:

Asta...

DOICA-MARE (lămurită):

A!

PRIMUL SFETNIC:

...Ne stă în drum!

DOICA-MARE:

O s-o facem noi să tacă! Las-o-n grija mea de-acum...

PRIMUL SFETNIC:

Cât mai repede! Să tacă!...

DOICA-MARE (*scoate din sân o salbă de mărgele și i-o arată în taină*):

Vezi?

PRIMUL SFETNIC (*ridicând din umeri*):

O salbă de mărgele!

DOICA-MARE (*râzând cu răutate*):

Cât o fi, nu mai vorbește!...

(*iese repede prin ușa din stânga*)

PRIMUL SFETNIC (*uluit*):

Unde s-o fi dus cu ele?

(*trece mai departe, spre Împărat, - dar văzând că acesta se îndreaptă spre primul plan urmat de suită - se alătură grupului*)

CETITORUL DE STELE (*explicând*):

Trei, Măria Ta! Trei semne!... Toate trei grăiesc la fel!

Unul, e o stea cât lintea: stea cu coadă și inel;

Altul, vârcolacii: ăștia-s dintre pacostele vechi -

Iar al treilea, țiuitul:

(*arătând*)   când îți țiuie-n urechi!

MĂSCĂRICIUL:

Dar când ți se bate ochiul?

CETTITORUL DE STELE:

... Însemnează altceva:

Însemnează...

(*enervat, ezitând*) Nu acum!

ÎMPĂRATUL (*gânditor*):

Trei?

CETTITORUL DE STELE:

Da. Trei, Măria Ta!

... Într-o carte arăbească, scrisă numai pentru vraci,

Se arată zmei, balauri, căpcăuni și vârcolaci!

Zmeul are nouă inimi, dar un singur cap! Doar unul!

Când îmbătrânesc, au coadă!... Dimpotrivă, căpcăunul

Are numai două inimi...

ÎMPĂRATUL:

Coadă are?

CETTITORUL DE STELE:

Nu, stăpâne,

E o namilă - și are trup de om și cap de căne!

Căpcăunii - ca și zmeii - nu-i poți bate cu armata!

Numai un viteaz - în luptă dreaptă - poate să-i dea gata.

Dacă e balaur, are șapte capete la fel,

Scoate foc pe nări și poartă solzi de-aramă și oțel.

Dacă-i vârcolac - e altfel: e ca un cimpoi, rotund,

Are-o gaură în burtă, și-i ca mațul fără fund;

... Unu-i mai flămând ca altu'; niciodată nu-i sătul!

MĂSCĂRICIUL (*adresându-se Cetitorului de stele*):

Care-mi țiuie?

CETTITORUL DE STELE:

Cea dreaptă!

MĂSCĂRICIUL:

Țț! De dreapta-s cam fudul!

(râsete)

Înălțate Împărate!... Broasca verde și râioasă
Obosise, după muște alergând cu limba scoasă -
Și - deși era lihnită de flămândă, se fălea
C-a-nghițit din fundul bălții -
(căt-re Cetitorul de stele)

Ia ghici, ce-a-nghițit? O stea!

UN VRACI (răutăcios, către Măscărici):

Iar tu, cetitor de broaște...

CETITORUL DE STELE (enervat):

Păi, se poate asta?!

MĂSCĂRICIUL:

... Na-ți-o!

Voi, ca cetitori de stele, - scoateți steaua și-ntrebați-o!

(haz general)

ÎMPĂRATUL:

Brava, Băldâbâc!... Îmi place! Bine le mai potrivești!

MĂSCĂRICIUL (adresându-se în special Cetitorului de stele):

Uite, alta! Nu-i cu stele! Să vedem dac-o ghicești!

Șapte fete, șapte bete, și le spală la izvoare,

Și le pun să se usuce sus pe-un vârful de nor, la soare!...

CETITORUL DE STELE (artăgos):

Nu le-ai numărat, se vede!...

(cu dispreț)

Apoi, deh, vorbește-n dodii!...

ALT VRACI:

Sunt mai multe!

CETITORUL DE STELE:

O duzină!...

ALT CETITOR DE STELE:

Zodii!...

UN VRACI:

Sigur, zodii!

CETITORUL DE STELE (*triumfător*):

Zodii!

MĂSCĂRICIUL:

Nu-s din zodiac, și-s șapte!...

(toți se gândesc)

ÎMPĂRATUL (*către Măscărici, amuzat și curios*):

Haide, ușurează-i greul!

UN VRACI:

"Șapte fete, șapte bete..."

UN DREGĂTOR:

Spune, ce e?

MĂSCĂRICIUL:

Curcubeul!

(exclamații de aprobare; bună dispoziție)

PRIMUL SFETNIC:

Înălțate Împărate, cugetul nu m-ar ierta
Dacă n-aș veni acuma să-ți grăiesc, Măria Ta!
M-ai învrednicit de-a lungul anilor, neîntreput,
Ca o slugă credincioasă pentru slava ta să lupt!
Gândul care mă frământă în această dimineață,
Să-mi îngădui, ca prim-sfetnic, chiar acum să-l dau pe față!
Au venit la adunare, cu adâncă umilință,
Meșteri cetitori de stele, cu-nțeleapta lor știință!
Deslușind ce foc năpraznic peste țară s-a aprins,
Ne-au adus cu dâșii sfatul stelelor din necuprins -

Iar vestiții vraci - cu minte și pricepere bătrână,
Aurul învățaturii ni l-au pus la îndemână!
Trecem vremuri foarte grele!... Ne silim din răspuțeri
Să găsim un leac durerii ce ne bântuie de ieri!
Ție îți slujesc, stăpâne, toți câți se găsesc aici...
(*accentuând, cu energie*)
Nu-i nici timpul și nici locul glumelor de măscărici!

(*rumoare*)

Cum de-ngădui nedreptate, și jignire și necazuri,-
Vorbe necuviincioase - pentru-asemena obrazuri?!

ÎMPĂRATUL:

Mda!... Eu cred că nu e nimeni să fi fost jignit anume!
După-o noapte grea de zbuțium, - trebuiau și niște glume!
(*după o clipă de gândire*)
Zmeul crede că e veșnic? Eu am inima-mpăcată:
Răul și nelegiuirea n-au să-nvingă niciodată!...
(*către Primul Sfetic, cu bunătate*)
Află, slugă credincioasă, că sunt foarte mulțumit,
Că, greșind în chibzuială, totuși mi-ai vorbit cinstit!
(*apoi, întorcându-se spre Cetitorul de stele*)
Oare șotia și gluma te-au jignit cumva? Răspunde!

CETITORUL DE STELE:

Nu, Măria Ta! Se poate?...

ÎMPĂRATUL (*către un vraci*):

Nici pe tine?

VRACIUL (*negând, umil*):

... Da' de unde!!

PRIMUL SFETNIC (*lingușitor*):

Ce minune, Luminate Împărate! Ce minune!
Ce-ndreptar e strălucita, marea ta înțelepciune!
Ce poruncă-nălțătoare!...

(*către ceilalți*)   Cred că toți ați înțeles-o!
Nu ne supărăm pe glume!...

MĂSCĂRICIUL:

... Na-ți-o frântă că ți-am dres-o!

(*hohote de râs*)

ÎMPĂRATUL (*către Primul Sfetnic; cu voie bună*):
Ai scrântit-o!...

MĂSCĂRICIUL (*despre Primul Sfetnic*):
Înțelege, da-nțelege pe-ndelete!

(*râsete*)

ÎMPĂRATUL:
Cumpătul cine și-l pierde...

MĂSCĂRICIUL:

... Dă ca orbul de perete!

Lingușirea-i ca țambalul - și prostia bate toba;
... Cică pune-o cărămidă, și dărâmă toată soba!...
(*către Primul Sfetnic, care a rămas foarte impresionat de
replica Împăratului*)
Te-ai topit ca sarea-n apă!...

(*haz*)

(*către cetitorii de stele, arătând pe Primul Sfetnic*)
... Dac-ar fi ca voi, să-i zic:
A pornit cu carul mare și-a ajuns cu carul mic!...

UN SFETNIC (*vorbind foarte măsurat*):

... Cu povara-mpărăției și cu nopți de zbcuimare,
Suferința oboselii se strecoară-n mădule!
Poate că Măria Voastră...

ÎMPĂRATUL:

... Nu, că nu sunt obosit!
(adresându-se Măscăriciului; bine dispus)
...Sare-n apă?!

UN VRACI *(nepricepând)*:
Cine sare?!

(râsete)

MĂSCĂRICIUL *(adresându-se vraciului)*:

... Iese vara la cosit, -
Tâști, e pe pământ c-o falcă - țâști e-n cer cu altă falcă!
Și nici firicel de iarbă nu mai crește unde calcă!...

(în vreme ce toți caută să dezlege ghicitoarea, reappare Doica-Mare)

DOICA-MARE *(în mare taină, către Primul Sfetnic)*:
Gata!... S-a făcut!

(Primul Sfetnic rămâne uluit, întrebând din ochi ce s-a întâmplat; Doica-Mare adaugă, făcându-i semn să tacă):

Domnița!...

*(Doica-Mare se îndepărtează de el, face câțiva pași, agitată,-
apoi se apropie, cu zâmbet prefăcut, de grupul din jurul
Împăratului)*

UN CETITOR DE STELE *(crezând c-a ghicit)*:
E... năpasta!

MĂSCĂRICIUL:

Nu-i năpasta!

UN DREGĂTOR:
Zmeul!...

ALT DREGĂTOR:
Zmeul nu cosește!

MĂSCĂRICIUL:

...Poate-o dezlegați pe asta!
E umil cu cine-i mare, și-i cumplit cu cine-i mic;
Unde trece și petrece, lasă urmă de nimic!...

UN VRACI (*pe gânduri*):

" E umil cu cine-i mare..."

MĂSCĂRICIUL:

... Și e rău cu-ntreg poporul!
Nu știți? cea dintâi: lăcusta!

(*exclamații, aprobări*)

UNUL DIN DREGĂTORI:

Dar a doua?

MĂSCĂRICIUL:

... Dregătorul!

(*Împăratul face haz împreună cu vracii și cetitorii de stele*)

Una și mai încâlcită, că nici eu n-am descurcat-o!
... Doică-Mare, o-ntrebare!

ÎMPĂRATUL (*amuzat*):

Poate-o nimerește!

MĂSCĂRICIUL:

Iat-o!

DOICA-MARE:

Iar îmi face pocinogul!

MĂSCĂRICIUL:

... O-ntrebare, numai una:
Pentru ce dă vaca neagră lapte alb întotdeauna?!

ÎMPĂRATUL:

Tii, de unde le mai scoate?

UN DREGĂTOR:

Are duh!

MĂSCĂRICIUL:

...Și nu-mi dau duhul!

(haz)

UN SFETNIC:

E al naibii!

UN DREGĂTOR:

N-are-astâmpăr!

UN CETITOR DE STELE:

... I-a și mers în lume buhul.

ÎMPĂRATUL:

Ca argintul viu, așa e! Locului nu poate sta!

MĂSCĂRICIUL:

Apa care nu se mișcă face viermi, Măria Ta!

(haz, aprobări)

Dezlegați-mi-o și asta: Ba-i așa, ba nu-i așa!
E ca scaiul și ca umbra! N-are frâu, nici iavașa!
Are uger și e stearpă! Taie lafuri și talafuri -
Și în loc de lapte acru, vinde alifii și prafuri!...

(hohote de râs)

ÎMPĂRATUL *(serios)*:

Nu e drept!... Îmi place hazul, dar cu-n dram de adevăr!
Ardeiat cum ești - nu-i bine să iei totul în răspăr!...

(arătând spre Doica-Mare)

... Ea-mi aduce alinare - cu fierturi și alifii!
De-ar fi toți ca Doica-Mare, credincioși, ce bine-ar fi!

Gluma-i glumă - treaba-i treabă!
(*grav*) Căpetenii de oștire!
Înțelepți, bătrâni și sfetnici! După cum ne-au dat de știre
Slugile împărăției, unde-apucă-a pune gheara
Zmeul, nimicește totul!... Trebuie răpusă fiara!
Zugrăvind în adunare suferințele obștești,
Ați venit cu tânguire și cu glasuri muieresti!
Unde-i fapta vitejească? Unde-i setea de dreptate?
Din întreaga-mpărăție dau răsplată jumătate...

(e întrerupt; ușile din dreapta se dau de pereți - deschise cu grabă - și apare Logofătul de obiceiuri, urmat de câțiva slujbași împărătești și de câteva fete; intrarea lor mărturisește o întâmplare neobișnuită și foarte gravă)

ÎMPĂRATUL (*aspru*):
Ce se-ntâmplă, logofete?!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI (*speriat, aproape bâlbâit*):
Luminate Împărate!

Nu e nicăieri!

ÎMPĂRATUL:
Vorbește!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:
I-am trimis pe toți s-o cate.
Și-o cătarăm pretutindeni!... Nu mai știu ce să mă fac!
Nu se află nicăierea!... Nu e!... Nu-i nici în iatac!

ÎMPĂRATUL:
Logofăt de obiceiuri! Nu pricep!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI (*și cade la picioare*):
Stăpâne!

ÎMPĂRATUL:

Ce-i?!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Luminate Împărate! Nu mai dăm de urma ei!
(arătând spre fetele care au intrat o dată cu dânsul)
I-ajutară să se culce...

ÎMPĂRATUL:

Cui?

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Domniței!

ÎMPĂRATUL (*emoționat*):

Fata mea?!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Nu e nicăieri!...

(*face un semn uneia dintre fete, care aduce în brațe o
mielușită și o depune lângă Împărat*)

... În locu-i, am găsit o mielușea!

(*mirare și emoție generală; Doica-Mare face un semn
Primului Sfetnic, care înțelege despre ce e vorba*)

ÎMPĂRATUL:

Ți-ai ieșit din minți?!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Stăpâne!

DOICA-MARE:

Vai de mine și de mine!

PRIMUL SFETNIC:

Înălțate Împărate! Poate n-au cătat-o bine...

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Am cătat-o! Am cătat-o... Și-n grădină, și-n palat!
Nu e nicăieri!... Domnița ne-a lăsat și a plecat!

PRIMUL SFETNIC (*cu falsă indignare*):

Ce tot spui prăpăstii? Cum poți să-ți închipui că-i așa?!
Ea? De voia ei să plece?... Nu! Aici e altceva!

UN DREGĂTOR:

N-a văzut-o nici un paznic?

DOICA-MARE:

Vai-vai-vai, Domnița mea!

UN VRACI:

Dar dac-a răpit-o Zmeul?

UN DREGĂTOR:

Zmeul? Oare s-ar putea?...

PRIMUL SFETNIC:

N-a lăsat nici o scrisoare? Nici o urmă? Nici un semn?

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Mielușeăua...

PRIMUL SFETNIC:

Ce prostie!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI (*cu ezitări, insinuant*):

Poate că i-a dat îndemn

Setea ei de fericire - cum se-ntâmplă câteodată -

Înima îndrăgostită... tinerețea-nvăpăiată...

Poate mrejele iubirii...

ÎMPĂRATUL (*cu mare asprime*):

Logofăt de obiceiuri!

Cum te-ncumeți, înainte-mi, s-aduci astfel de temeieri?!

... Despre inima Domniței, îndoielile nu-ncap!
Șarpe otrăvit! Netrebnic! Vrei să te scurtez c-un cap?!

MĂSCĂRICIUL:

Ce să-l mai scurtezi, că n-are!...

ÎMPĂRATUL:

Stârpitură! Tu faci glume,
Când se-afundă-n întuneric tot ce mi-e mai drag pe lume?!
Pocitanie! Bezmetic! Mi te-ai deșteptat și tu?
Pân-ce nu-mi cunoști mânia, piei din fața-mi, chiar acu!
Dau poruncă fiecărui...

(pe ușa cea mare apar din nou lăutarii, cântând veseli și zgomotoși)

Ce-i cu ei? Ieșiți afară!!...

(taraful iese, înfricoșat; Împăratul continuă autoritar)

Cu poruncă-mpărătească, să se deie sfoară-n țară!
Să pornească de îndată, rânduiți cu jurământ,
Cercetași - să răscolească pân' la capăt de pământ,
Până la hotarul mării, până unde-s munți de gheață,
Până-n locuri pustiite de nisipuri fără viață -
Crainicii să dea de știre din cetate în cetate,
La răscruci de drum, prin târguri și prin sate-ndepărtate, -
Tobe și trâmbițașii pretutindeni să vestească,
Până unde nu e soare și nici lună să lucească,
Unde face barza pâine și cucuta păpușoi -
Să se ducă s-o găsească! S-o aducă înapoi!...

(după o clipă)

Căpetenii de oștire! Luptători cu lănci și scuturi!
Vornici păzitori de lege! Crai de-mpărătești ținuturi!
Logofeți peste divanuri - să vă spun ce nu v-am spus:
Nu s-a ridicat nici unul, dintre voi, cu fruntea sus!
Așteptam în adunare glasul vostru hotărât:
V-ați tocmit ca la tarabă și ca șerpui v-ați târât!

V-ați ascuns, sub strălucirea hainelor împodobite,
O trufie mincinoasă, de jivine îngrozite...
... Care dintre voi cutează vitejia să-și măsoare
Și cu paloșul în mână să se ducă să-l doboare?!

(urmează o tăcere lungă și grea)

Mai întreb o dată: nimeni?... Nici un pic de bărbăție?!
Dau răsplată, vitejiei, jumătate-mpărăție!
Nimeni nu ridică fruntea?! Fierbe sângele în mine,
De mâhnire și de scârbă, de mânie și rușine!
... Cum de nu se prăbușește cerul, peste voi, de silă?!
Nimeni?!... Ticăloși! Nemernici!...

FRĂȚILĂ *(din fundul sălii)*:

Eu, Măria Ta!

ÎMPĂRATUL *(emoționat și în același timp mirat)*:

Frățilă?!

FRĂȚILĂ:

Eu, Măria Ta! Mă-ncumet!

ÎMPĂRATUL:

Tu? Argatul din grădină?

Vei putea să lupți tu, oare, cu năpraznica jivină?

FRĂȚILĂ:

Nu mi-e teamă de primejdii, Înălțate Împărate,
Și cu dârză hotărâre știu să lupt pentru dreptate!
De mi-s dragi izvorul, crângul, păsările cântătoare,
Munții cu zăpezi, câmpia, florile dintre răzoare -
Ura-mi clocotește-n sânge împotriva cui ar vrea
În robie să-ngenunche viața altora și-a mea!
Am crescut muncind la țară, la hârleț și la lopată,
Și de năzui să fiu slobod, - nu râvnesc la vreo răsplată!

ÎMPĂRATUL:

Bine! Mă-nvoiesc, Frățilă!...

FRĂȚILĂ:

Să trăiești, Măria Ta!

ÎMPĂRATUL:

Du-te sănătos, voinice! Dacă te va-mbărbăta
Dragostea de floarea păcii, și de oameni, și de glie -
Vei lovi-n bârlogul fiarei, ca o cruntă vijelie!...
Grija noastră părintească și norocul te-nsoțesc!
Iată darul meu, Frățilă: paloșul împărătesc!

*(rumoare; Frățilă își încinge paloșul, după ce-l sărută; apoi
Împăratul trece singur în față, în timp ce căpeteniile de oști
și o parte din dregători se strâng, ironici, în jurul lui
Frățilă.)*

(aparte, complet zdrobit)

Peste ceru-mpărăției, ce nori grei se vor mai strânge?...

Stăpânește-te! Fii tare!...

(apoi, cu crudă ironie) Împărații nu pot plânge!

Du-ți povara mai departe!...

(îngândurat)

Cum ai s-o mai duci? Și cât?!

Ce pustiu îmi pare totul! Parcă e un vis urât!...

Am rămas bătrân și singur...

(cu duioșie)

Fata mea! Copila mea!

(căutând cu grijă în juru-i)

Mielușeaua!... Unde-i?!

(uneia din fete)

Ad-o!... Ia-o-n brațe! Hai cu ea!

(iese, urmat de fata care duce în brațe mielușeaua)

UN DREGĂTOR *(vorbind cu alții din jurul său):*

Ei, așa mai zic! Îmi place!...

UN SFETNIC *(ironic):*

... Sluga, Zmeul și-mpăratul!

UN CETITOR DE STELE:

Nu mă mir deloc!

UN DREGĂTOR:

Priviți-!l!

O CĂPETENIE DE OȘTIRE (*în batjocură*):

... S-a găsit voinic, argatul!

ALTĂ CĂPETENIE DE OȘTIRE:

E păcat de el, că-i tânăr!

UN SFETNIC:

... Frâu de aur dacă-i pun -

El rămâne tot mârtoagă! Nu se face cal mai bun!

O CĂPETENIE DE OȘTIRE:

Asta, da! Așa-i... Mârtoagă!

UN CETITOR DE STELE:

Ce mârtoagă? Nătăflet!...

O ALTĂ CĂPETENIE DE OȘTIRE (*lui Frățilă în batjocură*):

E-hei! Paloșul - băiete - nu-i lopată, nici hârlet!

FRĂȚILĂ (*înfruntându-l*):

Un argat! - Ei, da! O slugă din grădina-mpărătească!

... Voi mă judecați pe mine?!

UN DREGĂTOR (*către ceilalți*):

Nu credeam să îndrăznească!

FRĂȚILĂ:

Voi dați birul cu fugiții - și mă luați în zeflemele?

Voi să cântăriți anume rostul hotărârii mele?!

Știu că mâna voastră nu e... aspră și bătătorită,

Ți n-a-nfipt, muncind, hârletul, colo-n brazda însořită,

Ca să crească pâine! Totuși, mâna unui om de rând

Ține paloșul - vedeți-!l! Și nu-l ține tremurând!

(Murmure și râsete răutăcioase. Frățilă se îndreaptă spre ieșire și dă cu ochii de Măscărici. Duios, oprindu-se)

Băldâbâc!...

MĂSCĂRICIUL:

Ascultă, frate! Pleci?

FRĂȚILĂ (*simplu, prietenește*):

Desigur.

MĂSCĂRICIUL (*emoționat*):

Chiar acum?

Dac-am merge împreună?

(*convingător, cu căldură*) Am să-ți folosesc la drum!..

FRĂȚILĂ (*arătând la grupul dregătorilor*):

... I-ai văzut?

MĂSCĂRICIUL:

De când îi pasc eu!!

FRĂȚILĂ:

C-un fier roș i-aș fi atins!

MĂSCĂRICIUL:

Ăștia ling pe unde scuipă, ca să scuipe unde-au lins!

(*o clipă de tăcere; convingător*)

Ei, mă iei?! Ca un tovarăș am să-ți fiu!... Mă iei cu tine?

Credincios - și dârz în luptă...

(*rugător*)

Ia-mă! Ia-mă!

FRĂȚILĂ:

Hai cu mine!

(*ies amândoi*)

CORTINA

ACTUL II

TABLOUL IV

În mijlocul codrului. În dreapta, stând lângă un foc de vreascuri, Pădureana - înaltă, brună, frumoasă, cu părul până la pământ - privește tăcută jocul flăcărilor.

Brehnele, având chipul unor fete tinere, apar ca niște scorburî atunci când sunt văzute din spate. La ridicarea cortinei, ele au înfățișarea unor fete vesele - văzute fiind numai din față.

Cortina se ridică pe râsul zgomotos al brehnelor. Se aude din când în când freamătul codrului.

O BREAHNĂ (*povestind*):

... A făcut ochi mari de spaimă!

A DOUA BREAHNĂ (*amuzată și curioasă*):

Și?

PRIMA BREAHNĂ:

...Ce râs m-a năpădit!

Gura-i rămăsese strâmbă!

A TREIA BREAHNĂ (*lăudăroasă*):

Un unchiaș, un prăpădit!

Eu am întâlnit, cu vreascuri, nu un biet unchiaș: o fată!

PĂDUREANA (*fără să-și ridice ochii de la foc; gravă*):

I-ai luat graiul?

A TREIA BREAHNĂ:

Se-nțelege! I-am luat graiul dintr-o dată!...

Când am început să urlu - s-a uitat în jurul ei

Și-a rămas încremenită, ca cioplită dintr-un stei!
Uite-așa!... Voia să țipe:
(râsete) ... nici un sunet din gâtlej!

A DOUA BREAHNĂ:

Eu, când s-a ivit odată, într-o seară, un prilej -
N-am trezit din somn ciobanii, horcăind?
(explicând) ... S-au îngrozit!
Se făcuseră ca varul... Baciul lor a și murit!

PĂDUREANA (ridicând privirea spre ele; aspră și autoritară):

Nu v-astâmpărați cu râsul?!
(se face brusc tăcere) Brehne sunteți voi, sau ce?!
(ridicându-se gravă; șoptind)
... Mieș de noapte! Mieș de codru!... Vreau să fie liniște!
Brazi, stejari și fagi, din frunze și din ramuri să tăceți,
Să se-audă - ca ecoul - pașii celor doi drumeți!...

(se face tăcere profundă; ascultă cu mare încordare; se
aud din depărtare pașii drumeților)

Auziți?! I-aștept să vie! Nu degeaba stau la pândă!
Pădureana le-mplinește - azi - cumplita lor osândă!

BREHNELE (înclinându-se în fața ei):

Pădureana!

PĂDUREANA:

... Vin spre mine prin desișuri și poteci.
I-auzi!... Pașii...
(ascultă atentă)
... Au să doarmă somn ca lemnul! Somn de veci!
Zmeul mi i-a dat în seamă!
(imitând tonul poruncii primite) "Eu îi las în grija ta!
Unde-mpărățește Zmeul - omul n-are ce căta!"
(cu glasul său obișnuit)
Am să-i pedepsesc amarnic! Să le meargă-n lume vestea!
Cum de-au îndrăznit să calce prin ținuturile-acestea?!

(robind rar, ca hipnotică)

Miez de noapte... miez de codru... vin spre mine amândoi!

(cătore brehne)

Ce v-ați adunat degeaba?! Nu se sperie de voi!

Prea sunteți lăudăroase - brehne ale codrilor!

Vă dați ifose la proștii ce se tem de umbra lor!

... Tot n-aveți nici o putere, dacă oamenii-s isteți!

(răzgândindu-se)

Totuși, încercați ...

(ezitând) Adică...

(se aude chiotul unuia din cei ce vin)

Sst!... Se-aud cei doi drumeți!

(le face semn - și brehnele se-ntorc cu spatele, luând forma unor arbori scorburoși; Pădureana se apropie de foc, se așază și se face că plânge)

MĂSCĂRICIUL:

Uite focul!...

(cătore Pădureană) Bună seara!

FRĂȚILĂ:

Nu ne-a auzit...

MĂSCĂRICIUL (Pădurenei):

Noroc!

PĂDUREANA (ștergându-și lacrimile cu părul despletit):

Bună seara...

MĂSCĂRICIUL:

Singurică?

PĂDUREANA:

... Stam să mă-ncălzesc la foc.

... N-ați văzut cumva o vacă? Bat-o tunetul s-o bată!
Nu mai pot să-i dau de urmă! Una albă și bălțată...

FRĂȚILĂ:

N-am văzut-o...

PĂDUREANA:

N-ați văzut-o?! Tii, lovi-o-ar toate alea!
Bat, de două zile-ntruna, coasta, muntele și valea -
Nu-i!... S-a rătăcit prin codru!...

FRĂȚILĂ:

Poate-o mai găsești, săraca.

PĂDUREANA:

Dacă n-au mâcat-o lupii, zgripturoaica mi-a luat vaca!

MĂSCĂRICIUL:

Zgripturoaica?

PĂDUREANA:

Pădureana!... O slujenie de babă.
Vâlva cu dinți mari; o hârcă deșălată, strâmbă, slabă...

MĂSCĂRICIUL:

Nu-i zicea "Muma Pădurii"?

PĂDUREANA:

I-o mai fi zicând și-așa!
Noi îi spunem Pădureana, zgripturoaica, vâlva...

MĂSCĂRICIUL:

Da,
Vâlva...

PĂDUREANA (*tainic*):

Când bolborosește, ori când blestemu-și îngaimă,
Pădureana te-nlemnește - și rămâi cu boli de spaimă!...

FRĂȚILĂ:

Astea-s gogorițe...

PĂDUREANA:

Lasă, c-am văzut cu ochii mei!
N-a ieșit, ast' vară-o fată, la păscut, cu niște miei?
A-ntâlnit-o Pădureana - chiar pe-un povârniș, aici:
A rămas cu gura strâmbă și cu-n fel de tremurici...

MĂSCĂRICIUL (*glumeț, făcându-se că n-a înțeles*):
Pădureana?

PĂDUREANA (*râzând silit*):

Fata, frate!...

MĂSCĂRICIUL (*cu haz*):

Da, da, da, acu'nțeleg!
(*apoi, ca să schimbe vorba*)
M-am făcut cârlig, de foame... Aș mânca un codru-ntreg!

PĂDUREANA:

Ce? Un codru?! Tu?!...

MĂSCĂRICIUL:

... De pâine!

PĂDUREANA (*răsuflând ușurată*):

Aa!...
(*după o clipă, adresându-se amândurora*)
De unde? Și-ncotro?

FRĂȚILĂ:

De departe...

MĂSCĂRICIUL:

... Și mai este!

PĂDUREANA:

Cale lungă?

MĂSCĂRICIUL:

O-ho-ho!...

FRĂȚILĂ:

Am trecut și prin ținutul pârjolit de Zmeu...

PĂDUREANA:

Nu, zău?!

FRĂȚILĂ:

Nu-mi închipuiam să facă cineva atâta rău!
(*se așează lângă foc*)

PĂDUREANA:

Pe la noi nici nu se știe... Cum se poate, oameni buni?!

FRĂȚILĂ:

Nu e casă fără lacrimi de vreo trei sau patru luni!
Ce-am văzut, trecând pe-acolo, n-am să uit nici în mormânt!
Târguri, sate nimicite, arse până la pământ...
Totul pustiit... Copiii și femeile-n robie...

PĂDUREANA:

Vai!

FRĂȚILĂ:

Nici iarba nu mai crește!...

(*se aude scâncetul uneia dintre brehne*)

MĂSCĂRICIUL:

... Ce-o fi asta?

FRĂȚILĂ (*calm*):

Ce să fie?

MĂSCĂRICIUL (*sărind în picioare*):

Tu ai auzit de brehne? Or fi scâncete de brehne!...

FRĂȚILĂ (*liniștit, dojenitor*):

Mă!... Cu firea ta se poate să ai astfel de metehne?!
A scâncit vreo lighioană: liliac sau cucuvea...
Poate vântul, printre frunze, în tăcerea asta grea!

MĂSCĂRICIUL (*fără convingere*):

Fie cum zici tu!...

PĂDUREANA (*despre foc*):

... Se stinge!

(*către Măscărici*)   Ce-ar fi bade, să te-nduri
Și s-aduci un braț de vreascuri? Codru-i plin de uscături!

FRĂȚILĂ:

Nu te mai codi! Ce naiba!

PĂDUREANA (*către Frățilă*):

E fricos - așa cum pare?

MĂSCĂRICIUL (*cu haz*):

Nu!... Da-mi vine - cum și vine câinelui să lingă sare!

(*Pădureana și Frățilă râd amuzați; Măscăriciul face câțiva pași, îndreptându-se spre mijloc-fund; se aude urletul brehnelor; întorcându-se*)

Astea-s urlete de iazme!

PĂDUREANA:

Mie mi se face frică...

FRĂȚILĂ:

Nu te teme! Nu-i nimica...

PĂDUREANA:

Tremur...

FRĂȚILĂ:

Păi... la o adică,

Nu sunt eu aici? N-am paloș?!

MĂSCĂRICIUL:

Jur că-s brehne!

PĂDUREANA:

Aoleu!

FRĂȚILĂ:

Linișteți-vă! Ce "brehne"?! Orice-ar fi: nălucă, zmeu -
Nu mă sperie pe mine!... Cum să mă mai sperii, când
Am văzut o țară-ntreagă, ca o flacăra arzând,
Pârjolită și prădată și-necată-n val de sânge!
De durerea omenimii, pietrele-au pomit a plânge!...
Vâlva codrilor, sau Zmeul - dacă mi s-ar arăta -
După ce-am văzut atâtea, nu m-ar mai înspăimânta!

(se aude râsul zgomotos al unei brehne)

MĂSCĂRICIUL:

Asta ce-i?

PĂDUREANA (*apropiindu-se de Frățilă*):

... Mă ia cu groază!

FRĂȚILĂ (*trăgând paloșul, o cuprinde cu brațul stâng;
omenos*):

Stai aicea! Nu te teme!

MĂSCĂRICIUL (*arătând, impresionat*):

Uite! Scorbura! Se mișcă!...

(se aude o breahnă gemând)

PĂDUREANA (*continuându-și jocul*):

Scorbura?!

MĂSCĂRICIUL:

Și geme!

PĂDUREANA (*prefăcându-se că tremură și băgându-se în Frățilă*):

Geme!...

M-au trecut fiori de gheață!...

FRĂȚILĂ (*către Pădureana, cu blândețe*):

Stai aicea lângă mine!

PĂDUREANA (*apucându-l de gât și încercând să-l sugrume*):

Ha, te-am prins! Zi-i: nu ți-e frică?!

(*strângându-l de gât, ironică*) Tu mă "apărai"? De cine?!

(*se încinge o luptă pe viață și pe moarte; brehnele se întorc cu fața, urlând, și privesc încăierarea*)

FRĂȚILĂ:

Nu mă dovedești!

MĂSCĂRICIUL (*încurajându-l*):

Frățilă! N-o lăsa, că te doboară!

FRĂȚILĂ:

Hârcă! Hârcă blestemată!

PĂDUREANA (*batjocoritoare*):

... Să mai vii și-a doua oară!

Nu știai că-s Pădureana? Ce te voiniceai atât?!

"Gogoriță", hai?! Te strânge?! Unghiile-ți intră-n gât?!

Vrei să-nfrunți pe Zmeu?! Credeai că-i după socoteala ta?

Vâlva codrilor și Zmeul nu te-ar mai înspăimânta?!

Hai, dă-ți sufletul odată!...

(*cu ură*)

Hai, că nu-mi mai scapi din gheară!...

(*Măscăriciul îi sare Pădurenei în spate - și o apucă de gât; Frățilă izbutește să scape din încheștarea ei și o împinge cât*)

colo; apoi, mânuind paloșul, o lovește; din preajma focului iese fum de pucioasă, de smoală și de rășină; Pădureana dispare, iar în locul ei se zvârcolește pe jos un șarpe uriaș, cu capul retezat; brehnele, tăcând, s-au întors cu spatele, apărând sub formă de scorbură, și dispar între copaci)

FRĂȚILĂ:

N-a fost mult să măucidă.

MĂSCĂRICIUL (*ridicând șarpele decapitat și aruncându-l*):

Uite-o!... Trebuia să piară!

FRĂȚILĂ:

Fum de smoală, de pucioasă...

MĂSCĂRICIUL (*cu tâlc*):

Pădureana n-a fost fum!

... Când i s-a făcut de moarte, șarpele-a ieșit în drum!...

Vezi să fii cu ochii-n patru!

FRĂȚILĂ:

Știu...

MĂSCĂRICIUL:

Acum începe greu!

Ce-ar fi, tot în chip de șarpe - să ne iasă-n cale Zmeul?!)

FRĂȚILĂ:

O să mai vedem noi multe...

MĂSCĂRICIUL (*uitându-se atent la gâtul lui Frățilă*):

Nu te doare?

FRĂȚILĂ:

... Trece, trece!

MĂSCĂRICIUL:

Nu m-am așteptat la asta!

FRĂȚILĂ:

Nu, nici eu... Strângea cât zece!

Știi? Era să mă dărâme!...

MĂSCĂRICIUL:

Nu ești obosit?

FRĂȚILĂ:

Deloc!

MĂSCĂRICIUL:

Odihnește-te aicea... Hai, că-i bine lângă foc...

(Frățilă se așază lângă el, în preajma focului)

Bune - rele, toate-s date omului ca să le-ndure!

FRĂȚILĂ:

Iar foșnește-nfiorată...

MĂSCĂRICIUL:

Cine?

FRĂȚILĂ:

Frunza, în pădure...

Vezi? Când stau cum stau acum, - cerul de deasupra mea,

Cât e el de fără margini, nu-i ca dorul meu de ea!...

Nu-i așa că-i cea mai mândră? Frumușică-subțirea,-

Căprioară-bălăioară - tocmai de potrivea mea!

... Dac-aș ști să cânt!

MĂSCĂRICIUL:

Păi, cântă!... Nu te-aude nimeni! Cântă!

FRĂȚILĂ:

Nu glumi!... În mine, dorul, ca talazul se frământă, -

Și-o visez aievea-n față, la umbrița cea de fag...

... Oare-așa ni-i dat, să n-avem tocmai ceea ce ni-i drag!?

Bine spune cine spune: foaie verde rosmarin,
Cât e lumea de frumoasă, - rău e de voinic străin!
Umblă singur, dus pe gânduri, - urcă deal, coboară vale,
Numai lui, când doru-l arde, nu-i răsare mândra-n cale!
Tot pe drumuri... tot pe drumuri... Uite-s patru luni acum!
Toamna-ncepe să se-arate; bate vântul, cade bruma,
Și noi mergem, mergem, mergem, rătăcind ca-ntr-un pustiu!
Cât mai ține mersul ăsta? N-are capăt?

MĂSCĂRICIUL:

Nu mai știu!

FRĂȚILĂ:

Patru luni!...

MĂSCĂRICIUL:

La urma-urmei, încă n-am făcut nimic!
Nu-ți stă bine cu oftatul - ție, cruce de voinic!
O să mai avem de furcă! Mai avem de tras la greu!
Ori vorbești cu glas de paloș - ori cu of și aoleu!

FRĂȚILĂ:

Eu?

MĂSCĂRICIUL:

Tu!

FRĂȚILĂ:

Ce-am spus eu?

MĂSCĂRICIUL:

Nimica!... Ai oftat - și mă gândesc:
Câtă dragoste încape într-un suflet omenesc!...
(cu grijă frățească)
Odihnește-te! Aicea!... Pune cetină sub zeghe...
Nu te da bătut!... E bine?... Azi e rândul meu de veghe!

(Frățilă s-a culcat; Măscăriciul stă de veghe, așezat lângă el. Trec câteva clipe de tăcere. Apoi se aude un geamăt prelung, după care urmează un foșnet ciudat)

FRĂȚILĂ:

Tu auzi? Pe-aici, pe-aproape...

MĂSCĂRICIUL (*atent, privind în jur*):

Nici țipenie!

FRĂȚILĂ:

Sst! Taci...!

MĂSCĂRICIUL (*calm*):

S-a pomit un vânt de toamnă printre tufe și copaci!

Asta trebuie să fie! Culcă-te! Ți s-a părut!...

Oboseala...

FRĂȚILĂ:

I-auzi!

MĂSCĂRICIUL:

Parcă!... Ai dreptate: a gemut!

(*uitându-se cu băgare de seamă în jur*)

Dacă n-ar fi întuneric!...

O VOCE:

Ajutați-mă, că mor!

FRĂȚILĂ (*strigând*):

Ce ești? Om ești, sau nălucă?! Cine cere ajutor?!

VOCEA:

Nu-s nici om, nu-s nici nălucă!

MĂSCĂRICIUL:

Dacă-i Zmeul?

FRĂȚILĂ (*strigând*):

Cine ești?

MĂSCĂRICIUL:

Nu-i nici om, nu-i nici nălucă!

FRĂȚILĂ:

De ești Zmeu - să te ferești!
... Ce primejdie te paște? Spune limpede!

VOCEA:

Voinice!
Am căzut într-o capcană! Mama Urșilor îmi zice!

MĂSCĂRICIUL:

A căzut într-o capcană! O ursoaică!

VOCEA:

Fie-ți milă!
Scapă-mă! M-așteaptă pui!

MĂSCĂRICIUL (*impresionat*):

Are pui! Auzi, Frățilă?

FRĂȚILĂ:

Bine! Fie!... Ia aminte: dacă ești din os de Zmeu
Ai să-mi spui de-i ascuțită buza paloșului meu!...

MĂSCĂRICIUL (*sărind speriat*):

Mișcă! Uite cum se mișcă!

FRĂȚILĂ (*pe ton liniștitor*):

Vezi? E chiar aici capcana!...

MĂSCĂRICIUL:

E adâncă groapa?

FRĂȚILĂ (*plecându-se să vadă*):

Este!... Și ursoaica-n fund, sărmana!
(*strigând către Mama Urșilor*)
Ești rănită? Nu? Ascultă! Stai deoparte, până cad
Toate vreascurile astea... Crengi... și cetină de brad!
(*zvârle crengi, ajutat de Măscărici*)
Ai răbdare! Când s-o face un morman destul de mare,

Ai să poți ieși!... Te cațări, fără grijă!... Ai răbdare!
*(cară brațe de crăci și de cetină aruncându-le în groapa
capcanei)*

MĂSCĂRICIUL:

Uite! Ține brăcinarul! Prinde-l! Ține-te de el!

FRĂȚILĂ:

Saltă-te pe crengi!

MĂSCĂRICIUL:

Acuma! Haide, că mai e nițel!...

FRĂȚILĂ:

Sus!

MĂSCĂRICIUL:

Așa! Dă laba-ncoace!

(o trag afară din capcană)

MAMA URȘILOR *(încă suflând greu):*

Mulțumesc! Vă mulțumesc!...

(se așează obosită)

Umbră-nșelătoare-a nopții m-a făcut să rătăcesc...

Groapa asta a săpat-o Zmeul...

MĂSCĂRICIUL:

Zmeul?

MAMA URȘILOR:

Zmeul! El!

Hei, de ani și ani încearcă vicleșuguri fel de fel!

Codrii, văile și munții vrea să-i ia în stăpânire!

Vrea!... Dar n-am să rabd vreodată astfel de nelegiuire!...

(cu glas solemn)

Vietăți ale pădurii! Mama Urșilor trăiește!

(o lumină feerică o înconjoară; glasul ei are ceva impresionant, de prevestire)

Împotriva nedreptății, lupta noastră se-ntetește!
(adresându-se lui Frățilă și Măscăriciului)
După faptă și răsplată!... Vouă vă vorbesc acum!
Din poiana cu izvoare, printre stânci, se face-un drum!
Ocoliți-! Mai la vale e-o potecă: ocoliți-o!...
Jos, e-o moară părăsită, lângă-un iaz uitat: feriți-o!
O s-o recunoașteți lesne: lângă moară e un plop,
Iar în curte stă la pândă sluga Zmeului: un schiop!
Treceți peste-o apă neagră - nici pe prund și nici prin vad -
Și urcați din nou pe coastă, pe colnice, pe sub brad:
Drept în față e bârlogul Zmeului!... O casă mare,
Cu pereți de piatră verde, cu porți grele, cu zăvoare...
Casa n-are nici un paznic, și nu-i nimeni să vă vadă...
Totuși - nu intrați!... Fereastra care dă înspre ogradă,
Cu obloanele închise, - e fereastra de la care
Fata Zmeului pândește! Voi să bateți cât de tare
Până când o să v-audă! Vă deschide și intrați -
Și vă învoiți cu fata, pe simbrie, ca argați...
... Fata-i păcură la suflet! Are mintea în călcăie,
Însă la cruzimi și rele - nu e nimeni s-o rămâie!
N-are inimă!

MĂSCĂRICIUL:

Cum? N-are?

MAMA URȘILOR:

Nu-i nici glumă, nici minciună!

Zmeul - tatăl ei - i-a smuls-o, și-a sădit o mătrăgună!
N-are inimă, și duce blestem greu și fără nume:
Soțior dacă-și găsește, piere dragostea din lume!

(Frățilă și Măscăriciul sunt foarte impresionați)

MĂSCĂRICIUL:

Zmeul nu-i acolo?

MAMA URȘILOR:

Zmeul o să vie către seară...

Când o să-i miroasă-a oameni, o să fie foc și pară!

(cătrefrătilă)

Ai un paloș, cum și focul! Ascuțit și bun și greu:

Nu-l strica pe orișicine, ci păstrează-l pentru Zmeu!

Multe și neașteptate are casa: bogății,

Ciudățeni, lighioane... Orice-ar fi, orice-ați păți,

Nu vă fie de mirare!...

MĂSCĂRICIUL:

Nu-nțeleg!

MAMA URȘILOR:

Orice-ai vedea,

Tu să nu te miri!...

(ca un sfat adresându-se amândurora)

Pricepeți? Din fântână nu veți bea!

Nu v-atingeți de mâncăruri și de nici un fel de poame...

E primejdie de moarte!...

MĂSCĂRICIUL (*mucalit*):

... Să ne prăpădim de foame?

MAMA URȘILOR:

Nu! Vă dau această traistă! Traista asta-i fermecată:

Scoți și scoți din ea întruna - și nu-i goală niciodată!

Vă mai dau și plosca asta: bei din ea fără habar -

Apa-i proaspătă și rece - bei, și ea se umple iar!

De veți fi, cumva, vreodată, în grea cumpănă de viață -

Fie că veți sta cu Zmeul cel năpraznic față-n față,

Fie că deasupra voastră deznădejdea va pluti,

Voi să mă chemați!...

FRĂȚILĂ:

Pe tine?

MAMA URȘILOR:

... Ca prin vrajă voi veni,
Să v-ajut, de-o fi nevoie -
(*accentuând*)   însă numai de trei ori!

MĂSCĂRICIUL (*neîncredător*):

... Ca un fulg de pădădie, să ne ții de subsuori!
Laudă-mă gură dragă, - că de aia-ți dau mâncare!...
Cum de n-ai ieșit din groapă, dacă ești atât de tare?!

MAMA URȘILOR:

Nu puteam! În fundul gropii sunt o biată vietate -
Umilită, zălogită, ca-ntră ferocate!
Dar când liberă-mi port pașii pe pământ - nu dedesubt -
Am puteri nemărginite ca să sprijin și să lupt!
... Bei un gât din plosca asta: apa-i apă ne-ncepută -
Și rostești gândind la mine: "Mama Urșilor m-ajută!"...
Veți răzbate! Veți învinge! Veți desăvârși minuni,
De veți fi întotdeauna și viteji, și dreți, și buni!...
(*pe un ton grav*)
Dar, băgați de seamă: dacă v-ați lăsa, cumva, învinși,
Dacă v-ar învinge Zmeul, ca pe alți atâția inși -
S-ar abate peste oameni veacuri negre de pierzare!
Vouă v-a fost dat să faceți cea din urmă încercare!
Ori lumine pretutindeni - ori prăpăd și făr'delegi!...
Nu-i în joc doar viața voastră - ci e soarta lumii-ntrégi!

(*lumina se micșorează și Mama Urșilor dispare*)

MĂSCĂRICIUL (*dezmeticindu-se*):

Ce-a fost asta, măi Frățilă? Am visat?

FRĂȚILĂ:

Păi, tu nu vezi?
Plosca... traista cu merinde!...

MĂSCĂRICIUL:

Tii, să vezi și să nu crezi!

(vără mâna în traistă și scoate diferite merinde)
Dă-mi o palmă! Dă-mi o palmă, sau ciupește-mă...
(râzând ca scos din sărite) E vis!...
Arătări, năluci, vedenii...

FRĂȚILĂ:

Liniștește-te...

MĂSCĂRICIUL (același joc):

E vis!

Nu-i adevărat nimica!... Dac-ar fi cum spui, tu n-ai sta!
Ai pleca spre gărla neagră!!... Unde-i plosca? Unde-i traista?

FRĂȚILĂ:

Uite-le! Aici! Aieva! N-a fost o închipuire!
Uite-le!... Le vezi? Aicea! Vino-ți, omule, în fire!
Ia stai jos!

MĂSCĂRICIUL:

Nu. N-am răbdare...

FRĂȚILĂ (dându-i brăcinarul, pe care-l ridică de pe jos):
Brăcinarul!

MĂSCĂRICIUL:

Dă-l încoace!

FRĂȚILĂ:

Leagă-ți-l!...

MĂSCĂRICIUL:

Da, da!... Frățilă! Adevăru-i în găoace;
Încă nu-i cunoaștem miezul!...
(aparte) Ce-ncâlceală blestemată!
Va să zică... are-o fată fără inimă! Ce fată!...
(cătred Frățilă; preocupat)
Dar zmeoaica?

FRĂȚILĂ:

Ce zmeoaică?

MĂSCĂRICIUL:

Trebuia să-ntrebi...

FRĂȚILĂ:

De cine?

MĂSCĂRICIUL:

De zmeoiacă!... Poate are și nevastă...

FRĂȚILĂ:

Bine, bine!...

MĂSCĂRICIUL:

Ține plosca! Eu duc traista... Mergem! Mergem înainte!

FRĂȚILĂ:

S-o pomim!

MĂSCĂRICIUL:

Bre, bre! Dar dacă...

(dându-și cu palma peste frunte)

... Cum nu mi-a trecut prin minte?

FRĂȚILĂ *(pe gânduri)*:

... Nici pe drum, nici pe potecă! oblu, coborâm devale,
Ocolim un iaz și-o moară, care ne-ar ieși în cale, -
Trecem peste-o apă neagră...

MĂSCĂRICIUL:

... Nu prin vad!

FRĂȚILĂ:

Nu, nu! Pe punte!

... Și pe coastă, pe colnice, pe sub brazi, urcăm un munte!

MĂSCĂRICIUL:

La fereastra cu obloane, fata Zmeului ne-așteaptă...

FRĂȚILĂ:

Fata?

MĂSCĂRICIUL:

Nu spunea că...

FRĂȚILĂ:

Zmeul... Să-l poftesc la luptă dreaptă!

Să-l mășor cu ascuțișul! Să-i dau pielea de haram!

Hai la drum!

MĂSCĂRICIUL:

Sunt gata!

FRĂȚILĂ:

Haidem! Eu cu Zmeul am ce am!

CORTINA

TABLOUL V

După o săptămână.

La gârla neagră. Printre stâncile grămădite se aude murmurul apelor. În stânga se vede puntea, peste care se trece într-un ținut pietros și ciudat. Plouă torențial. E aproape de amiază, dar plutește o ceață întunecată. Nu departe de punte sunt câțiva bușteni.

La ridicarea cortinei scena e goală.

Sluga Zmeului apare, căutând din ochi pe cineva.

SLUGA ZMEULUI (*în mare agitație, strigând*):

Știma!... Știma!... Știma apei!...

ȘTIMA APELOR:

Iată-mă-s!

SLUGA ZMEULUI:

Stăpânul meu,

Întunericul de-a pururi, marele neom și Zmeu,
Azi, când s-a făcut sprânceană dinspre ziuă, m-a pornit.
(*imitând vocea Zmeului*)

"Să te duci la gârla neagră și să spui ce-am poruncit!
Știma să-și adune-n grabă mândrele, și să vegheze..."

ȘTIMA APELOR:

Asta fac! Veghez întruna!...

SLUGA ZMEULUI (*pe același ton*):

...“Doi drumeți au să cuteze
Să se-apropie de gărlă! Să și-i ia pe amândoi!!...”

ȘTIMA APELOR:

Spune-i că voi face-ntocmai!
(*strigând*) Mândrelor! Veniți și voi!

(*apar cele trei iele; către Sluga Zmeului*)

... Peste apa gărlei negre au să treacă numai când
Va porni la deal șuvoiul - și când lostrița, cântând,
Își va face cuibu-n codru!...

CELE TREI IELE (*admirând-o*):

Știma Apelor!...

SLUGA ZMEULUI:

Eu plec!

ȘTIMA APELOR:

Spune-i Zmeului că gărla amândoi drumeți o trec,-
Supunându-ne-ntru totul înțelepteii lui porunci -
Când o da din piatră lapte!... Doar atunci - și nici atunci!

(*Sluga Zmeului iese*)

PRIMA DINTRE IELE:

Plouă! Toarnă cu găleata!

A DOUA (*admirând ploaia*):

... Peste stânci de piatră arsă
Roua cerului coboară...

A TREIA:

Ca potopul se revarsă!
Norii-și scutură podoaba, volburăți pe-aripi de vânt -

Iazul stelelor, șiroaie, năvălește spre pământ...

PRIMA:

Ce răcoare-nmiresmată, proaspătă și-mbietoare!

A TREIA:

Știma Apelor!

A DOUA:

Stăpână peste ape și izvoare!

PRIMA:

Știma Apelor!

A TREIA (*către Știma Apelor*):

Dezleagă stavilele la zăgazuri!

Să pomească, înspumate în vârtejuri și talazuri,

Toate mările din zare!...

A DOUA:

... Șiroind de sus, să-nceapă -

Ceața cerului albastru prefăcându-se în apă -

Să-și desfete-nvolburarea peste munte, deal și luncă!

Știma Apelor!...

PRIMA:

Stăpână! Tu dai apelor poruncă!

Spune-le să se ridice din fântâni și din pâraie,

Spune-le să se-mpletească și să țeasă vâl de ploaie,

Spune-le să năvălească pretutindeni, murmurând,

Clipocind, urlând sălbatic, unduind, șoptind, cântând!...

A TREIA:

Poruncește-le să iasă din fâgașul lor de maluri

Și unindu-se cu norii să stârmească joc de valuri!

ȘTIMA APELOR:

Dragă mi-i înmănunchierea stropilor - voi știți prea bine,

Dar e ziua într-amiază, și picior de om nu vine!

PRIMA (*izbucnind*):

Vin doi inși!

ȘTIMA APELOR:

I-aștept! Să vie!...

A DOUA:

Drumu-i desfundat și greu!

A TREIA:

Amândoi grăbesc încoace!

PRIMA:

Vin! S-apropie mereu!

A DOUA:

Vin, că i-a împins păcatul și zoresc spre noi...

ȘTIMA APELOR:

Păcatul?!

Zmeul! Zmeul mi-i trimite! Să le-aștern sub valuri patul -

El, cu piedici și primejdii, cu neliniști și ispite,

Ni-i aduce în ținutul apelor dezlănțuite!...

Să-i înec în gârla neagră! Să-i opresc pe veci aici!...

Oameni!... Oameni!...

A DOUA:

Câți sunt?

PRIMA:

Doi sunt!

A TREIA:

Doi, și amândoi voinici!

Au trecut prin multe locuri...

ȘTIMA APELOR (*ironică*):

Da? Voinici?!

(povestind) ... Ieri, într-amurg,
Jos - la gărla cu cleștare - un voinic venea pe-un murg!
Calul nu vrea să se bage; gărla-n preajmă-i unduia...
El, trăgând de frâu, da pinteni - îndemnându-l - și-l bătea!
Murgul nechezând o dată, munții se cutremurară;
A sărit, și dintre valuri - spumă s-a trezit afară...
Numai murgul... Voinicosul a rămas al meu! În apă!...
Doi, spuneai că vin? Să vie! Că nici unul nu mai scapă!...

A DOUA:

Știma Apelor! Presară vraja stropilor!...

A TREIA:

...Presară
Susur de izvor șăgalnic! Mreaja undelor, sprintară!
Ori desfă din lacăt coama apelor amăgitoare,
Cum a fost la începutul începutului, sub soare!
Taina farmecelor tale în șuvoaie despletește-o,
Și minunea din adâncuri cu noi șipote sporește-o!

A DOUA:

Peste creștete de munte, urcă apele din văi!...

PRIMA:

Știma Apelor! Măhnirea adumbrește ochii tăi!...

ȘTIMA APELOR *(cu tristete, gravă)*:

Este ceasul într-amiază... Ceasul este, omul nu-i!...

A DOUA *(aparte, despre Știma Apelor)*:

Cere viață omenească!

(se aud valurile)

Apa geme!...

ȘTIMA APELOR:

... Omul nu-i!

(se aude vântul vuind puternic)

PRIMA (*bucuroasă*):

Urlă vântul! Vin!...

ȘTIMA APELOR:

E semnul că se-approie de noi!

A TREIA:

Auziți ce spune vântul? Vin cu grabă, amândoi!

ȘTIMA APELOR:

Să ne-ascundem!... După stâncă să vă faceți nevăzute!

(*poruncind*)

Puntea să se rupă-n două!

(*puntea se sfărâmă cu zgomot mare, nemairămânând decât o părticică din ea*)

(*către ele*)

Ascundeți-vă mai iute!

Ni i-a dat în seamă Zmeul - poruncind să le menim,

Amândurora, sfârșitul!...

A TREIA:

Nu-i greu să-i ademenim!

ȘTIMA APELOR:

Puntea-i sfărâmată! Nimeni nu mai trece peste ea!

Eu i-aștept - să-i chem cu șoapta valului, în mreaja mea!

Să le-arăt în stropi cum joacă răsfirări de curcubeu.

Gingășii de promoroacă sărutarea să le-o deie!

Somnul - sloi de gheață - vălu-i peste ei să și-l întindă

Și să-i culc pentru de-a pururi în străfunduri de oglindă!

(*Cele trei iele se ascund; printre nori apare un mănunchi de raze de soare; Știma Apelor se culcă pe o stâncă și se face că doarme; din dreapta sosesc, obosiți și uzi de ploaie, Frățilă și Măscăriciul, fără să bage de seamă că Știma Apelor este de față*)

MĂSCĂRICIUL (*bombănind*):

Zeghea-i udă! Uzi nădragii! Până și cămașa-i udă!...

Sunt ud learcă! Pân' la piele!... Ce-s eu? Om, sau paparudă?!

M-a pătruns până la oase!...

FRĂȚILĂ:

Ce te miorcăi ca o babă?

MĂSCĂRICIUL (*scuturându-se de apă, bodogănind*):

... Dă-i cu ploaie! Dă-i cu ploaie! Treabă-i asta? Asta-i treabă?

FRĂȚILĂ:

Iese soarele!...

MĂSCĂRICIUL (*acru*):

Și ce e?

FRĂȚILĂ:

Ce să fie? Nu-i nimic!

MĂSCĂRICIUL:

Șapte nopți și șase zile!... Bine c-a mai stat un pic!

FRĂȚILĂ:

Totul e frumos și proaspăt!

MĂSCĂRICIUL (*ironic*):

... Cum suntem noi doi, acum!

... Neam de neamul meu, se vede, n-a întins atâta drum!

FRĂȚILĂ:

Ce bodogănești?! Ce naiba! Fii mai...

(*energic*)

Fii și tu cu vlagă!

MĂSCĂRICIUL:

Eu? N-am vlagă? Știi că-i bună? Poate crezi că asta-i șagă!

(*imitându-l*)

"Înainte!", "Înainte!"... Lasă, că-ți cunosc eu gândul!

... Să colinzi, muiat de ploaie, zile-ntregi și nopți de-a rândul!
Pe frunzișul ud și-n iarbă, seara să te faci covrig,
Și s-o iei din loc, prin ploaie, iarăși, rebegit de frig!
Ăm și niște junghiuri!...
(cu umor, dându-i cu cotul):

E-te!!... Am umblat noi ce-am umblat -
Am bătut pustiu de drumuri, da-nsfârșit, am dat de-un sat!

FRĂȚILĂ:
Ce ți se năzare?

MĂSCĂRICIUL:
Mie?... Tii! Să vezi și să nu crezi!

FRĂȚILĂ:
Ce-ți veni? Doar stânci pleșuve... gărla neagră... Iar visezi?
Nu-s nici case cu cerdacuri, nici grădini...

MĂSCĂRICIUL:
...Și totuși este!
(arătând spre Știma Apelor; șoptit)
Doarme!... Doarme...

FRĂȚILĂ:
N-am văzut-o!
(preocupat) Puntea-i ruptă!... Cum treci peste?

MĂSCĂRICIUL:
O fi vrut și ea să treacă... E frumoasă, mă!... Ce zici?!

(Frățilă și dă brânci Măscăriciului; acesta scapă traista din mână; la zgomotul produs, Știma Apelor se face că se trezește - și scoate un țipăt)

FRĂȚILĂ:
Ai trezit-o!...

MĂSCĂRICIUL:
N-am vrut!

ȘTIMA APELOR:

(făcând ochii mari)

Bună să vă fie vremea!

Unde-s?

Văd aievea doi voinici?

MĂSCĂRICIUL:

Mulțumim! Și dumitale!

FRĂȚILĂ:

Fie-ți inima senină!

ȘTIMA APELOR:

Ați venit acum din vale?

Ațipisem, obosită... Nu v-am auzit. Visam...

Se făcea că e ninsoare...

MĂSCĂRICIUL:

Ai zâmbit în somn...

ȘTIMA APELOR:

Zâmbeam?

Era alb... Era zăpadă!... Și nămeți... Și munți de gheață...

O priveliște de cețuri și-o tăcere fără viață...

Puful norilor, deasupra-mi - zările cu văluri albe,

Totul legăna-n tăcere horbote de aburi, albe...

FRĂȚILĂ:

E vreun sat în partea asta?

ȘTIMA APELOR:

Este... Sunt mai multe sate!

(căutând în juru-i)

Unde-or fi?

FRĂȚILĂ:

Pe cine cauți?

ȘTIMA APELOR:

Am venit cu trei surate!

MĂSCĂRICIUL:

Nu le-am întâlnit...

ȘTIMA APELOR:

Se scaldă. Cum văd apa, cum dau fuga

Să se zbunguiască-n valuri!... Taie apa ca zvârluga!

Să te lași plutind în voie... undele să te răsfete...

Spuma de mărgele albă, sclipitoare, șugubețe, -

Să foșnească, mătăsoasă, peste volbura adâncă,

Îngânând, nesățioasă, rece, albă... încă! încă!...

Să adulmeci nesfârșitul...

(apoi, prietenoasă, ca trezită din beția visării)

... Cum de-ați nimerit la noi?

MĂSCĂRICIUL *(glumeț)*:

Am venit de peste gărlă și ne-ntoarcem înapoi!

FRĂȚILĂ:

Mergem la o judecată!

ȘTIMA APELOR:

Mucaliți și năzdrăvani!

MĂSCĂRICIUL:

Ne-am tocmit, la niște iepuri, la o stână, ca ciobani!

FRĂȚILĂ:

Și... ne judecăm cu lupul!

(Se aud glasurile ielelor și râsul lor argintiu)

ȘTIMA APELOR:

Ele sunt! Se-aud venind...

(Frățilă și Măscăriciul le privesc încântați; Știma Apelor adresându-i-se Măscăriciului)

Mi se pare, mi se pare... Ce te uiți, așa, cu jind?
(*apoi, către cele trei, chipurile lămurindu-le*)
Doi drumeți!...

PRIMA:

Am fost în vale, unde gârla e mai largă!
Unde-n clocote, șuvoiul, stânca parc-ar vrea s-o spargă!
Din peretele de piatră - apa cum venea să cadă,
Împletea pe luciul gârlei flori de-argint și de zăpadă!...

A DOUA (*către Știma Apelor*):

Știi, ți-ar fi plăcut! Mănunchiuri, stele albe, mici, puzderii,
Ca-n livadă, primăvara, când în flori se-mbracă merii!

A TREIA (*tot către Știma Apelor*):

Crini ca laptele... și văluri de mireasă... albe rochii...
Spumă și talaz năvalnic, cât puteai să vezi cu ochii!

ȘTIMA APELOR:

Eu m-am odihnit aicea...
(*apoi, celor doi*) Bănuiesc ce vânt v-duce!

PRIMA (*jucăușă, făcând pe curioasa*):

Ce vânt? Ce vânt?

ȘTIMA APELOR:

O comoară! Peștera de la răscruce!...

MĂSCĂRICIUL:

Mofturi!...

ȘTIMA APELOR:

... Au mai fost și alții!

FRĂȚILĂ:

Nu umblăm după comori!

PRIMA:

Este!... Arde toată noaptea - și se stinge doar în zori!
E-o comoară îngropată de mai multe mii de ani...

FRĂȚILĂ:

Ardă cât o vrea! Nu setea de podoabe și de bani
Ne-a împins în pribegie!...

PRIMA:

Nu? Dar ce?

ȘTIMA APELOR:

... Nici n-ai să-mi spui
Că de dragul unui zâmbet ați pornit, așa, haihui!...

FRĂȚILĂ:

Ba te-apropii...

A DOUA:

Ochi albaștri?

FRĂȚILĂ:

Cum e floarea de cicoare!
Ca seninul de pe boltă!...

PRIMA:

Înțeleg eu ce te doare!
Poate-ai să-i găsești pe-aceia...

FRĂȚILĂ:

Sunt. Dar nu sunt ca ai ei!...

MĂSCĂRICIUL:

Altceva pierdurăm!

A DOUA:

Spune!

PRIMA:

Ce-ați pierdut?

A DOUA:

Hai, spune!

A TREIA:

Ce-i?

MĂSCĂRICIUL:

Răsalaltăieri, pe seară, am pierdut ziua de ieri -
Tocma-n calea lui aiurea, dincolo de nicăieri!

A TREIA:

Și-ați găsit-o?

MĂSCĂRICIUL:

Am găsit-o...

PRIMA (*cu veselie falsă*):

Unde?

A DOUA:

Unde?

A TREIA:

Unde? Cum?

MĂSCĂRICIUL:

La doi pași de niciodată, dincoace de peste drum!...
Să vă spun; veneam pe ploaie, frânt, trudit ca un ogar,
Când zăresc în depărtare o altiță și-un ștergar...
(*descriind-o chiar pe Știma Apelor*)
... E înaltă, subțirică, cu ochi mari, ispititori, -
Pportă-o ie cum e asta: borangic, cusut cu flori...
Visătoare... somnoroasă... Cu zăpadă în cosiță -
Albă, palidă, ciudată...

ȘTIMA APELOR (cu un ton voit glumeț):
Chiar ciudată?

MĂSCĂRICIUL:

... Din altiță,
Cusături din fir - amestec de văpaie și mătășă -
Râuri-râuri, șerpi de flăcări, peste umeri i se lasă...

PRIMA (aparte):
A simțit ceva!...

A DOUA (îngrijorată):
Se poate...

ȘTIMA APELOR (către Frățilă, cochetând):
... Albă! Palidă! Ciudată!...
(apoi, grăbindu-i)
Dacă vreți să treceți gârla, - hai s-o trecem toți odată!
Mergem?

FRĂȚILĂ:
Știu că puntea-i ruptă...

ȘTIMA APELOR:
Nu e lucru greu s-o treci!
Malul celălalt e-aproape...

MĂSCĂRICIUL:
Valurile-s mari și reci!

FRĂȚILĂ:
Eu aș încerca de-a-înotul! Voinicește...

ȘTIMA APELOR (ca să-l ambiționeze):
Dacă poți!
Apa are brațul tare!

FRĂȚILĂ:
Vom vedea! Încerc!...

ȘTIMA APELOR (*către Măscărici; cu un surâs*):
Înoți?

MĂSCĂRICIUL:
Ca toporul!

(*râsete*)

ȘTIMA APELOR (*amuzată*):
Ca toporul?

MĂSCĂRICIUL:

... De pe când eram de-o șchioapă,
Ca broscii, cu copiii, mă tot bălăceam în apă!
Dar de când cu tata Noe - șapte zile tot prin ploaie...
(*arătând spre gărla neagră*)
Și-apoi... apele-s pornite; sunt sătul de-atâta baie!

ȘTIMA APELOR:
Te-ai înfricoșat de-o gărlă?

MĂSCĂRICIUL:

Noi? De-o gărlă? Nicidecât!
(*privind apa*)
Trebuie să fie-adâncă!

FRĂȚILĂ:

Da. Ne-ar trece și de gât!

MĂSCĂRICIUL:

Și e repede! Și urlă!... Aoleu, mânca-o-ar boala!

FRĂȚILĂ:

Turbure și-nvolburată...

MĂSCĂRICIUL:

... și e neagră cum e smoala!

FRĂȚILĂ:

Duce trunchi întregi de arbori, stânci și bolovani, de-a valma!

ȘTIMA APELOR (*repede, către Prima*):

Sorbul să mi-o sece-ndată! Să rămână doar cât palma!

(Prima pleacă să transmită porunca; apoi, mieroasă, către Frățilă și Măscărici)

Apele de munte-s repezi! Iute cresc și iute scad...

Cât ai scăpăra amnarul - și puteți pași prin vad!

N-o să fie greu s-o trecem. Stăm să scadă!...

MĂSCĂRICIUL:

Știți ceva?

Eu v-aș spune-o ghicitoare...

A DOUA:

Ghicitoare? Sigur!

A TREIA:

Da!

(chemând-o pe Prima, care reîntră):

Vino să ghicești.

ȘTIMA APELOR (*în taină, către Prima*):

E gata?

PRIMA:

... A-nceput s-o soarbă!

(cu un gest)

Gata!...

MĂSCĂRICIUL:

"Pe fetiță-o naște mama - și pe mamă-o naște fata!"

A DOUA (*către Prima*):

Ai avut dreptate! Știe...

FRĂȚILĂ:

Nu ghiciți?

ȘTIMA APELOR (*cu umor silit*):

Eu pun prinsoare -

Că de "gheață" este vorba! ori de "apă și ninsoare"!...

(*râsete, aprobări*)

MĂSCĂRICIUL:

Ești isteată!

PRIMA:

Știe multe!

A DOUA:

Știe! Și-i deșteaptă foc!

MĂSCĂRICIUL:

Alta! Ghici: "ce trece gârla - și rămâne tot pe loc?"

ȘTIMA APELOR:

Umbra!

MĂSCĂRICIUL:

Nu e!

A TREIA:

Nu e umbra?

ȘTIMA APELOR:

Puntea!

FRĂȚILĂ:

Asta-i!

MĂSCĂRICIUL:

Puntea!... Buuun!

ȘTIMA APELOR:

Ca să ne mai treacă vremea - uite ce vream să vă spun:
Noi obișnuim adesea, și pe soare și pe lună,
Când ne întâlnim mai multe - să jucăm cu voie bună!

A DOUA (*către Știma Apelor*):

Cheamă-le, că sunt aproape!...

MĂSCĂRICIUL:

Alte fete?

ȘTIMA APELOR:

Tot surate;

Sunt mlădii ca niște trestii;
(*cu tâlc*) "albe", "palide", "ciudate".
(*strigându-le*)
Fetelor! Mușate, Albe, Rujalinelor ochioase!
Ale câmpului! Șoimane! Frumușele și Vântoase!

MĂSCĂRICIUL:

Cum? Cum?!

PRIMA (*amuzată*):

... Dacă-așa le cheamă!

MĂSCĂRICIUL:

Parcă spune ghicitori!

ȘTIMA APELOR:

Zăbovesc, pe-aceste plaiuri, doi drumeți rătăcitori!
Hai, veniți, să vă-ndrăgească feciorelnicele jocuri!
Faceți-i să nu mai uite c-au văzut aceste locuri!

(*Ielele apar dansând; după ce se termină jocul, Știma Apelor
se adresează către Prima*)

Ia vezi? Tot atât de mare-i?

PRIMA (*după ce a aruncat o privire*):

Nici trei degete!

ȘTIMA APELOR:

La munte -

Nu v-am spus ce iute scade?

(căt-re Frăț-ila)

Hai!

FRĂȚILĂ:

Hai!

A DOUA:

Trecem, fără punte!

MĂSCĂRICIUL:

Mi-e că ne pripim, Frăț-ila!

FRĂȚILĂ:

N-am răbdare să mai stau!

Trebuie! Nu se mai poate! Vreau, cu Zmeul, piept să dau!

(se apropie de malul gârlei)

ȘTIMA APELOR:

După mine!...

PRIMA:

Hai, că-i seacă!

(celelalte o pornesc și ele spre malul apei)

MĂSCĂRICIUL (căt-re Frăț-ila, oprindu-l):

Facem glume și petrecem!

Măi!... De ce ne tot îndeamnă și ne cer prin vad să trecem?!

FRĂȚILĂ:

Ai dreptate!

(cu convingere) Ai dreptate!...

MĂSCĂRICIUL (bănuitor):

E ceva la mijloc!

FRĂȚILĂ:

Bre!

Ori ne-a pus-o Zmeu-n cale - ori...

MĂSCĂRICIUL:

Același lucru e!

Sfatul! Cum uitarăm sfatul?

A DOUA (*apropiindu-se de ei*):

Nu veniți? Se trece lesne!

A TREIA:

Nu e mare!...

ȘTIMA APELOR (*din mijlocul gârlei*):

Nu e mare! Ne ne-ajunge nici la glezne!

Hei, voinicilor! Pe-aicea!...

PRIMA (*către Știma Apelor, în taină*):

Se codesc...

ȘTIMA APELOR (*mirată*):

Cum?

PRIMA:

...Nu mai vor!

ȘTIMA APELOR:

Haideți! Repede!... Pe-aicea!...

MĂSCĂRICIUL:

Nu! Că n-avem nici un zor!...

FRĂȚILĂ:

Facem un podeț, și trecem...

PRIMA:

Un podeț?

ȘTIMA APELOR:

Dar nu-i nevoie!

FRĂȚILĂ (*adresându-se Măscăriciului*):

Uite! Sunt bușteni... Să-i punem!

(*dă de-a dura câțiva bușteni, ajutat de Măscărici*)

A DOUA:

Asta-i muncă anevoie!

Ce vă obosiți degeaba?!

ȘTIMA APELOR (*apropiindu-se de ei*):

Zău că nu e mare! Hai!

MĂSCĂRICIUL (*împingând buștenii*):

... N-o fi mare gărla, n-o fi - da' vuia ca un buhai!

ȘTIMA APELOR (*către Prima*):

Să te duci să dai de știre Sorbului! Să stea la pândă

Și să pregătească apă tulburată și flămândă!

(*către Frățilă și Măscărici*)

N-are nici un rost ce faceți! Haidem toți prin vad!

A DOUA:

Așa e!

ȘTIMA APELOR (*către Prima*):

... Când vor încerca să treacă - să dea drumul la șuvoaie!

(*Prima iese; podețul e gata; Frățilă și Măscăriciul se urcă să treacă; se aude zgomotul apelor dezlănțuite*)

A TREIA (*către A Doua*):

Vine valul, cât un munte!...

A DOUA:

Din tuspatru părți deodată!

A TREIA:

Năvăleşte ca potopul! Ca o mare-nvolburată!...

MĂSCĂRICIUL (*către Frăţilă*):

Ăsta e sfârşitul lumii! Valuri pân' la cer!

FRĂŢILĂ (*energic, curajos*):

Vom trece!

MĂSCĂRICIUL:

Toată duşmănia apei s-a pornit ca să ne-nece!

Uite-o, se rostogoleşte... să ne-acopere cu totul!

ŞTIMA APELOR (*către Iele, ironică*):

Au să-noate ca toporul!...

(*către cei doi*)

Aţi putea scăpa de-a-notul!

MĂSCĂRICIUL (*către Frăţilă*):

Ai văzut!? O ţii de coarne şi ea spune că e ciută!

(*ridică plosca şi bea*)

PRIMA (*despre Măscărici; în hazul ielelor*):

Bea?!

ŞTIMA APELOR (*ironică*):

Se vede că-i e sete!

(*ielele râd*)

MĂSCĂRICIUL:

"Mama Urşilor, ne-ajută!"

(*Se porneşte o vijelie mare; furtuna de zăpadă urlă înspăimântătoare; Ştima Apelor, fetele şi ielele s-au reîntors uluite; apoi viscolul se potoleşte şi apare Mama Urşilor*)

MAMA URȘILOR:

Toate apele să-nghete!... Gârla, poruncesc, să sece!
(controlând vadul gârlei)
A secat! Nici pic de apă!

MĂSCĂRICIUL (către Frățilă):

Hai!

MAMA URȘILOR:

... Acum se poate trece!

(cei doi trec gârla, sub privirile mirate ale fetelor și ale ielelor)

ȘTIMA APELOR (furioasă):

Au trecut!... N-au fost ispite și nici ape să-i înșele!
Au trecut de gârla neagră, împotriva vrierii mele!
(apoi cu ură, strigând)
Nu scăpați voi! Nu scăpați voi! Moartea-n cale vi se-ndreaptă!...
Nici nu știți de ce-o să dați voi! Nu scăpați de ce v-așteaptă!

CORTINA

ACTUL III

TABLOUL VI

Curtea și palatul Zmeului. Zid de piatră, cu poartă mare de aramă și două uși ferecate; alte clădiri în fund, spre stânga; munți, cu stânci negre-roșiatice, cu crestele acoperite de zăpadă.

În dreapta, clădirea: grea, din piatră de culoare verde și vânătă-roșie, are scări ce coboară de la intrarea principală. În mijlocul scenei e un havuz. În fund, spre dreapta, o fântână cu ghizdul de piatră. În stânga, spre primul plan, flori aproape ofilite. Se aud bătăi în poarta cea mare.

SLUGA ZMEULUI (*șchiopătând, apropiindu-se de Ocheșița, care iese îngrijorată pe ușa principală; frecându-și mâinile; șoptind tare*):

Cei doi oameni!...

OCHEȘIȚA:

Nu deschide!

SLUGA ZMEULUI:

Ăștia-s tocmai cei doi inși!

Nu credeam să vie - proștii - și să mi se lase prinși!

OCHEȘIȚA:

Știi că dacă trec de poartă și pătrund... Mi-e teamă...

SLUGA ZMEULUI:

Știu!

Dar a mai scăpat vreodată cineva, de-aicea, viu?

OCHEȘIȚA:

Nu, nu! Nu deschide!...

(bătăi în poartă)

SLUGA ZMEULUI:

I-auzi!...

OCHEȘIȚA:

Nu! Ne sunt dușmani jurați!

SLUGA ZMEULUI:

Păi - să-i scap din mână?!

OCHEȘIȚA:

... Nu vreau!

SLUGA ZMEULUI:

... Au să fie spânzurați!

O să-i facă harcea-parcea!... Hai, că sunt aici și eu!

Să te temi de niște... așa, tocmai tu - copil de zmeu?

OCHEȘIȚA:

Oameni sunt, ori ce sunt?! Spune! Moartea lor a fost ursită

Ori în vadul gârlei negre, ori la moara părăsită!

Au să rupă poarta!...

SLUGA ZMEULUI:

Pierdem vremea fără nici un rost!

OCHEȘIȚA:

Tu aveai în grijă moara! I-ai pândit - sau cum a fost?

SLUGA ZMEULUI:

Cum să fie!... Pregătisem o capcană lângă iaz!

Parc-o ocoleau anume, ca să-mi facă în necaz!

OCHEȘIȚA:

Nemăipomenit! Să vie și să umble unde vor -
Prin ținuturile noastre... Parcă-s pe moșia lor!!...
Când o să audă Zmeul - o să fie foc și pară!

SLUGA ZMEULUI:

Pân' la urmă li se-nfundă! nu ne scapă ei din gheară!!
(arătând)
... Au să sară peste poartă!...

OCHEȘIȚA:

Crezi?!...

(furioasă) Mi-i ciudă, nu mi-i frică!
... Ce-o să zică despre asta Zmeul? Mama ce-o să zică?
Vreu să-ți intre-n cap odată!

SLUGA ZMEULUI:

Să deschid, sau ce să fac?
Poate că în noaptea asta o să le venim de hac!

OCHEȘIȚA:

... Ce te uiți așa la mine?! Tremur, e adevărat!
Ce să fac dacă mi-e ciudă?!
(arătând spre poartă) Trebuie... neapărat?!

SLUGA ZMEULUI:

Nu-i auzi?!

OCHEȘIȚA:

Rămâi aicea?

SLUGA ZMEULUI:

Sigur!

OCHEȘIȚA:

Tu răspunzi de ei!
Asta-i culmea îndrăznelii! Oameni în palat de Zmei!

SLUGA ZMEULUI:

...Și la gărlă, și la moară - i-a ferit, se vede, soarta!
O să-i căsăpim aicea!

OCHEȘIȚA (*autoritară, convinsă*):

Ce mai stai? Deschide poarta!...

(Sluga Zmeului trage zăvoarele porții celei mari; Ocheșița rămâne locului, așteptând)

SLUGA ZMEULUI (*deschizând poarta; făcând pe supăratul*):

Mai încet, că nu vin turcii!... Nu sunt surd! Aveți răbdare!
Unde vă treziți?!

MĂSCĂRICIUL (*către Frățilă, ironic*):

... Aicea-i tabiet de casă mare!

FRĂȚILĂ ȘI MĂSCĂRICIUL:

Bună ziua!

SLUGA ZMEULUI (*mârâind*):

Bună, bună...

(Încuie poarta și trage zăvoarele; apoi, întorcându-se către cei doi, râzând răutăcios)

În sfârșit! Am dat de voi!

FRĂȚILĂ:

Tu ești Zmeul?!

SLUGA ZMEULUI:

Nu!

(batjocoritor) Acuma, că venirăți amândoi, -
Să vă intre-n căpățână: casa asta-i fermecată.
Omul care intr-aicea nu mai iese niciodată!
Să vorbiți mai cu măsură!...

FRĂȚILĂ (*bătăios*):

Nu mai flecări atât!

Unde-i Zmeul?

SLUGA ZMEULUI:

Nu-i acasă!

MĂSCĂRICIUL (*către Frățilă, despre Sluga Zmeului*):

Iute s-a mai oțărât!

(*apoi destul de tare, ironic*)

Și ne ia de sus, bădie!... Am văzut ca ăsta mulți!

Vin trufașii cu ciubote - și când pleacă sunt desculți!

SLUGA ZMEULUI:

Lasă vorba!

MĂSCĂRICIUL (*către Frățilă*):

Vezi? Nătângul se socoate firoscos!

(*către Sluga Zmeului*)

... Ce te proțapești călare - că la urmă pleci pe jos!

Nu ești ăla de la moară? Când te pleci... parcă pui napi!

SLUGA ZMEULUI:

Mă!... Vorbește tu, vorbește! Că de-aicea nu mai scapi!

FRĂȚILĂ (*arătând Măscăriciului florile abătute; cu milă*):

Uite florile... Se poate?!... Văd că apă au destulă!

Toate-s abătute...

MĂSCĂRICIUL (*cu tâlc*):

Ce vrei?! Așa cap, așa căciulă!

FRĂȚILĂ:

Se usucă... se usucă...

SLUGA ZMEULUI:

Ofilite - ca de ceară,

Veștede și-ngălbenite - sunt făcute ca să piară!

Haideți!

(*o pornește spre Ocheșița*)

MĂSCĂRICIUL:

Aia-i fata?

FRĂȚILĂ:

Aia-i!

MĂSCĂRICIUL:

Urât tată a avut!

E cam coacăză la față!

OCHEȘIȚA (*furioasă, către Sluga Zmeului*):

Scoate câinii, să-i asmut!

Să-i sfășie într-o clipă!

SLUGA ZMEULUI (*în secret, către Ocheșița*):

Ce să ne grăbim cu câinii?!

MĂSCĂRICIUL (*Ocheșiței*):

Ce tot dai cu bâta-n baltă?

SLUGA ZMEULUI (*aparte, Ocheșiței*):

... Să-i găsească vii, stăpânii!

...Pune-i la vreo treabă!

OCHEȘIȚA:

Bine!

(*le face semn să se apropie*)

MĂSCĂRICIUL:

Nu umblați cu ciori vopsite!

OCHEȘIȚA:

Știu ce gând aveți! Dar Zmeul nu se teme, pasămite!...

Nu e pe pământ făptură tare cum e tatăl meu!

Ați căzut în laț!... De-aicea - nu-i scăpare!

MĂSCĂRICIUL (*ironic*):

Aoleu!

SLUGA ZMEULUI:

Mă!

FRĂȚILĂ (*senin, sigur pe puterea sa, către Sluga Zmeului*):

Eh, ce e?

MĂSCĂRICIUL (*în bătaie de joc*):

Am sfeclit-o!

FRĂȚILĂ (*către Sluga Zmeului*):

Când te-oi lua la trei păzește!

SLUGA ZMEULUI:

Tii, s-audă Zmeul!...

MĂSCĂRICIUL:

... Fuge!

SLUGA ZMEULUI:

Nu e teafăr! Cum vorbește!?

MĂSCĂRICIUL:

... O să-ți puie cataplasme pe piciorul tău de lemn!

FRĂȚILĂ (*arătând paloșul*):

Voi ați mai văzut dintr-astea?...

(*despre Zmeu*)

Îl aștept - ca să-l însemn!

OCHEȘIȚA:

...Soarta vi-i pecetluită! Aș putea - că am mijloace -

Să chem fiarele flămânde, să chem haitele încoace,

Să se-ncaiere cu colții, năpustindu-se pe voi!...

MĂSCĂRICIUL:

Nu mai spune, că mi-e frică! Uite, părul mi-i vâlvoi!

OCHEȘIȚA:

Totuși - n-am s-o fac! Iar dacă...

MĂSCĂRICIUL (*luând-o la sigur*):

Ce suntem? Răufăcători?

Nu ne-ai întrebat, să-ți spunem: am venit ca pețitori!...

OCHEȘIȚA (*încurcată*):

Cum? Ce?! Pețitori?

(*disprețuitoare*) Pe mine? Voi să mă pețiți?!

MĂSCĂRICIUL (*continuându-și jocul*):

Firește!

(*către Frățilă*)

După ce că e pocită, - uite-o, se mai izmenește!

OCHEȘIȚA:

Eu sunt dată!

MĂSCĂRICIUL:

Dată?

OCHEȘIȚA:

Dată!

(*precizând*) Ca și dată... Într-o zi,
Trebuie să fiu soția Craiului de Miază-Zi!

FRĂȚILĂ ȘI MĂSCĂRICIUL (*ironici*):

Aaa!...

SLUGA ZMEULUI (*despre cele spuse de Frățilă și Măscărici*):

Minciuni! Palavre!

OCHEȘIȚA:

... Totuși, treacă de la mine! Fie!

Ați putea scăpa cu zile!...

MĂSCĂRICIUL:

Zău?!

OCHEȘIȚA:

Rămâneți cu simbrie -

Și-l înduplec eu pe tata...

SLUGA ZMEULUI (*prefăcându-se*):
Ca argați?

OCHEȘIȚA:

Da, ca argați!

FRĂȚILĂ:
Până când?

OCHEȘIȚA:
Pe toată viața!

MĂSCĂRICIUL (*către Frățilă; glumeț*):
Ce spui!?

FRĂȚILĂ:
Știu eu?!

OCHEȘIȚA:
Vă legați?

FRĂȚILĂ (*în șoaptă, către Măscărici*):
Ne legăm, c-a spus ursoaica!...

MĂSCĂRICIUL (*făcând pe prostul*):
Ce simbrie-o să ne dea?

(*se aude vâjâitul saniei norilor*)

OCHEȘIȚA:
Vine mama!...

MĂSCĂRICIUL:
A, zmeoaica!...

OCHEȘIȚA:

Vine!... Să vorbiți cu ea!

(din sania norilor coboară Doica-Mare; Frățilă și Măscăriciul rămân ca trăzniți)

DOICA-MARE *(sigură pe ea, batjocoritoare, venind spre Fățilă și Măscărici):*

Lume nouă! lume nouă!...

MĂSCĂRICIUL *(își trage o palmă):*

Hait!

DOICA-MARE:

Ce oaspeți! Ce plăcere!...

FRĂȚILĂ:

Ei, deci tu ești!... Nu mă miră!...

DOICA-MARE:

V-așteptam!

FRĂȚILĂ:

Halal muiere!

... "Credincioasă"!

MĂSCĂRICIUL *(il ia de braț și-l zgâlțâie):*

Măi Frățilă!

FRĂȚILĂ:

... Ce se lingusea, vicleana!

DOICA-MARE:

Mai domol!... Domol, băiete! Astăzi ți-a-nțarcat murgana!

FRĂȚILĂ:

Încă nu!

DOICA-MARE (*către Măscărici, ironică*):

... Și tu, de ce taci? N-ai nimic de spus? Nimic?
Ți-a pierit, se vede, graiul!... O să-ți meargă... tiriplic!
Uite-l, tremură ca varga! Se zgâiește panglicarul!...
(*răutăcioasă*)
Dac-ați nimerit aicea, o s-aveți noroc cu carul!
Eu sunt! Eu sunt!...

MĂSCĂRICIUL:

Măi Frățilă! Iar visez! Năstrușnic vis!

DOICA-MARE:

Vis?! E-he, ce somn v-așteaptă! Somnul veșnic - cum vi-i scris!

FRĂȚILĂ (*în șoaptă, Măscăriciului*):

Nu-i vis, Băldâbâc. E doica. Ea e!
(*ca un sfat; repede*) ... Nu care cumva
Să te miri, că nu-i a bine!... Știi... ursoaica! Nu-ntreba!

DOICA-MARE:

Cum vi-i scris!... Robie! Lacrimi! Să scrâșniți, mușcând țărână,
Să simțiți că nu-i scăpare, dacă mi-ați căzut în mână!
Să dormiți cu moartea-n brațe, așteptând să vă sugrume,
Dar să mai plecați de-aicea - nu, pentru nimic în lume!

FRĂȚILĂ:

Ai să-ți tragi păcatul.

DOICA-MARE:

Cine?!

OCHEȘIȚA:

Ce-ndrăzneală!

DOICA-MARE (*lui Frățilă*):

Eu, sau tu?

FRĂȚILĂ:

Tu și Zmeul!

DOICA-MARE:

Ai să vezi tu!
(poruncind Slugii Zmeului) Leagă-l, leagă-l!

FRĂȚILĂ (scoțând paloșul; către Sluga Zmeului, batjocoritor):
Cum să nu!

Nu vîi să mă legi?!

MĂSCĂRICIUL (sărînd să-l oprească):
Frățilă!

FRĂȚILĂ (aparte):

Știu - și m-am gândit și eu!
N-am uitat! Nu-i pentru ăștia! Paloșul e pentru Zmeu!

OCHESIȚA (către Doica-Mare):
Marfă proastă - și obraznic!

DOICA-MARE (către Ocheșița):
... Se dezvăță, se dezvăță!

OCHESIȚA:

Știi ce-a spus de mine ăsta? Cică-s coacăză la față!

DOICA-MARE:

Ție, frumusețea mării - fata Zmeului și-a mea?!...

MĂSCĂRICIUL (nemaiputînd să se stăpînească):
Cum se poate, măi Frățilă? Cum se poate? Doica!? Ea?!...

(se întunecă brusc, Doica-Mare izbucnește în rîs)

DOICA-MARE (cu răutate):

S-a mirat! Cu unul - gata!

(lumina începe să crească)

FRĂȚILĂ (se uită în juru-i, neînțelegînd ce s-a întîmplat):
Ce-a fost?

DOICA-MARE:

... Nu ți-e dor de el?

Caută-l... să nu se piardă!... Iată-l! Cât un prichindel!

FRĂȚILĂ:

Nu-l văd! Bâldâbâc!... Nu, nu-l văd!

VOCEA MĂSCĂRICIULUI (*ceva mai pițigăiată și mai speriată*):

Tii, dar strașnic ați crescut...

FRĂȚILĂ:

Unde ești?

DOICA-MARE:

E cât o șchioapă!

OCHEȘIȚA (*cu răutate*):

... Cât o șchioapă s-a făcut!

(*se face iarăși lumină deplină*)

VOCEA MĂSCĂRICIULUI:

Uite-mă! Aici, Frățilă!... Vezi să nu mă calci! Aici!

DOICA-MARE:

Te mai miri? Nu spui vreo snoavă? Ghicitori mai știi să zici?

MĂSCĂRICIUL:

Râzi, ciupercă otrăvită?! Râdeți toți; n-aveți habar,

Că purceaua voastră-așteaptă parastasul în coșar!

OCHEȘIȚA (*către Măscărici*):

Te strivesc! Ți-arăt eu ție!...

MĂSCĂRICIUL:

Inimioară de cucută!

Ai sărit și tu de colo?! Coacăză uscată! Slută!

FRĂȚILĂ (*poruncitor, către Sluga Zmeului, ca să-l împiedice să-i facă vreun rău lui Bâldâbâc*):

Dă-te îndărăt!

DOICA-MARE

(*către Ocheșița*) Să mergem!... Soarta lor e hotărâtă!

(*către Frățilă, amenințătoare*)

Dai tu ochi cu Zmeul!...

(*către Sluga Zmeului*) Haidem!

MĂSCĂRICIUL (*strigând după Ocheșița*):

Sâc-sâc-sâc, că ești urâtă!

(*Doica-Mare și Ocheșița, urmate de Sluga Zmeului, se îndreaptă înspre ușa principală; pe scară Doica-Mare și dă dispozițiuni Slugii Zmeului*)

DOICA-MARE:

... Pui vreo patru-cinci borcane cu unsori și alifii!

Iei un săculeț cu izmă...

SLUGA ZMEULUI:

Izmă?

DOICA-MARE (*răstindu-se la el*):

Iei de unde știi!

Rădăcini de levănțică... flori de soc... și sunătoare!

(*către Ocheșița, cu ironie*):

"Înălțimea Să" bolește! Are friguri cu lingoare!...

L-aș lăsa să-nchidă ochii, pradă viermilor și gropii,

Însă - până vine Craiul, cum să deie ortul popii!?

(*mângâind-o*)

După nuntă, nici o grijă!

(*către Sluga Zmeului*) Iute, că plecăm acuși.

(*Amândouă intră în casă; Sluga Zmeului traversează curtea, trece spre acareturile din stânga-fund și dispăre; Frățilă se așează și rămâne dus pe gânduri*)

FRĂȚILĂ (*într-un târziu, amărât către Măscărici*):
Ce bucluc, ce-ncurcătură! Bine, frate, ce făcuși?

MĂSCĂRICIUL:

Nu te necăji degeabă! Văd eu bine c-o făcui!...
... După ce se fură caii, grajdul ce să-l mai încui?!...
Am pățit-o - am pățit-o!...

FRĂȚILĂ:

Ce belea neașteptată!

MĂSCĂRICIUL:

Geaba mai îndeși căciula pe urechea degerată!...
... Dacă-i cum zicea Zmeoaica - și mi-e funia la par,
Nu-i tot una de-s de-o șchioapă, ori înalt cât un stejar?

FRĂȚILĂ:

Nu-i tot una!...
(*revoltat*) Ne supunem, ori ne măsurăm cu cotul?!
... Dacă-ncepi să crăpi bușteanul, barem să-l despici cu totul!
Ai uitat ce-a spus ursoaica?

MĂSCĂRICIUL:

Ce să uit?

FRĂȚILĂ:

Tu nu-nțelegi?

Nu e-n joc doar viața noastră, ci e soarta lumii-ntregi!
Lupta grea abia începe, și-i nevoie și de tine!
O s-o ducem pân' la capăt!... Ceasul răfuielii vine!
E nevoie și de tine! Poate chiar în astă seară!
(*ia plosca și bea, apoi rostește rar*)
"Mama Urșilor, ne-ajută!..."

(*Se aude vijelia și - în sunetele unei melodii ce se apropie - apare Mama Urșilor împreună cu puii ei; în timpul dansului executat de Mama Urșilor și de puii de urs, lumina se estompează, apoi crește din nou; în locul prichindelului apare iarăși Măscăriciul Bâldâbâc*)

MAMA URȘILOR: *(în timp ce puii de urs mai dansează; gravă):*
... Asta e a doua oară!

(Mama Urșilor iese, cu puii ei, dansând; vijelia se domolește și lumina revine la normal; Frățilă și Măscăriciul se îmbrățișează în tăcere)

FRĂȚILĂ:

Ei, acu', să dăm o raită, să vedem ce-i prin ogradă...

(Sluga Zmeului trece cu câteva legături și borcane cu alifii)

Alifii pentru-mpăratul!...

(împingându-l pe Măscărici) ... Stai așa să nu te vadă!

(Sluga Zmeului o ia spre dreapta, depune pachetele pe scara de la intrarea principală - și intră în palat; Frățilă și Măscăriciul se strecoară spre stânga-fund și dispar)

DOICA-MARE *(apare însoțită de Ocheșița; ambele sunt îmbrăcate ca pentru a merge la palat, cu moțuri și zorzoane):*

... Și să fii cu ochii-n patru! Mai un zâmbet, un surâs...

Tu, la curte, n-ai fost încă. Vezi să nu mă faci de râs!

Nici să nu te-ndeși ca proasta, nici ca bleaga să nu stai!

Mirodenii, sulimanuri, ți-ai luat să ai să-ți dai?!

Și... la masă...

OCHEȘIȚA:

Înțeleg eu!

DOICA-MARE:

Tu cam clefăi la mâncare!

Și să nu te ștergi cu mâna!... Omul nu-i ce e!... Ce pare!

Dacă intri la-mpăratul - s-a schimbat, e slăbănog-

Îi săruți de trei ori dreapta, - că-i "stăpănu-meu", mă rog!...

Dacă...

OCHEȘIȚA *(întrerupând-o):*

Las' că știu eu!

DOICA-MARE:

Bine!

(Slugii Zmeului, care iese din casă) Izmă ai găsit?

SLUGA ZMEULUI:

Găsit!

DOICA-MARE:

Sania de nori e trasă?

SLUGA ZMEULUI:

Totu-i gata, pregătit!

DOICA-MARE:

Ăia unde-s?

SLUGA ZMEULUI *(vag)*:

Cască gura!...

DOICA-MARE:

Ce-i așteaptă - nu se schimbă!

Arși cu fierul roș, pe talpă!...

OCHEȘIȚA:

Arși - și spânzurați de limbă!...

DOICA-MARE: *(aspră, către Sluga Zmeului)*:

Dă-te mai aproape!... Văd că n-ai făcut nici o ispravă!

(dându-i dispoziții)

Apă n-ai! Iar de mâncare - dacă vor - le dai otravă!

(Sluga Zmeului dă din cap, în semn că a înțeles)

Dai din cap! De-o viață-ntreagă - asta știi: să dai din cap.

Nu cumva să-i scapi din mână!...

SLUGA ZMEULUI:

N-avea grijă! Cum să-i scap?!

DOICA-MARE:

Las' că te-am văzut la moară!... Un argat și-un măscărici!
Ce atâta tura-vura!... Ne-am trezit cu ei aici.
... Li s-au pus în cale piedici - să se poticnească-n ele!
Nu s-au prăbușit - cât munții - stânci, ca să-i strivească, grele?
I-a întâmpinat vârtoarea - și de gheață, și de foc -
Rătăcindu-i, așinându-i... Tot nu i-a oprit pe loc!
(*apoi, după o clipă de gândire*)
Au avut noroc?! Ei bine, azi norocul le-a apus!

OCHEȘIȚA (*nătăngă*):

Păi, să-mi spuie, ăla micul, coacăză?!... Așa mi-a spus!

DOICA-MARE (*răstindu-se la Sluga Zmeului și arătând borcanele cu alifii*):

Du-le-n sanie și astea!... Ce vrei, să le iau în cârcă?

(*În acest moment reapare Frățilă, însoțit de Măscărici; Doica-Mare rămâne uluită și scoate un țipăt, nevenindu-i să creadă*)

MĂSCĂRICIUL (*ironic, apropiindu-se*):

Eu sunt!

DOICA-MARE (*către Ocheșița, foarte mirată*):

El e?!

MĂSCĂRICIUL:

Eu!

DOICA-MARE:

Cum asta?

FRĂȚILĂ:

Miră-te și tu!...

DOICA-MARE:

Năpărcă!

MĂSCĂRICIUL (*făcând pe prostul*):

Cum rămâne cu simbria? Ori e tunsă, ori e rasă!

DOICA-MARE (*vicleană, către Ocheșița*):

S-au legat să ne slujească?

(*către Măscărici*)

Ei, așa mai vii acasă!

(*către Ocheșița*)

S-au lăsat ceva mai moale!...

(*către cei doi*)

O s-aveți tain și leafă!

(*aparte, către Ocheșița*)

Câte patruzeci de bețe și vreo două după ceafă!

(*apoi, destul de dulceagă, celor doi*)

Dacă vă legați - de lucru nu e cine știe ce!

FRĂȚILĂ:

Ne legăm!

DOICA-MARE:

Pe toată viața!

FRĂȚILĂ (*prefăcându-se*):

... Și pe toată viața, deh!...

DOICA-MARE:

Mă grăbesc acum! N-am vreme! Dar mă-ntorc pe la chindie:

Să vedem cum vă pricepeți - și vorbim și de simbrie!

(*autoritară, adresându-se Slugii Zmeului*)

Tu, la moară! Pleci îndată!... Vezi de iaz și vezi de moară!

SLUGA ZMEULUI:

Mă și duc!

DOICA-MARE:

Nu trece nimeni!... Ce mai stai?! Aleargă! Zboară!

(*Sluga Zmeului iese. Apoi adresându-se Măscăriciului și lui Frățilă*)

Ce-aveți de făcut, pe-aicea, o să faceți împreună!

Curtea, scările, grădina - când mă-ntorc să fie lună!

(căt-re Ocheșița care i-a șoptit ceva la ureche)
Sigur, sigur!
(lui Frățilă) Din pădure scoți vreo opt mii de araci!
(căt-re Măscărici)
Tu rășnești mărunță sarea! Nu mult: trei duzini de saci!

(gestul Ocheșiței se repetă; căt-re Ocheșiță)

Ai dreptate!
(căt-re Frățilă)... Pân' deseară, să te duci s-aduci - mort-copt -
Două care mari cu iarbă: iarbă împletită-n opt!
(căt-re Măscărici)
Tu să le primești cu număr - și să mi le-așezi în tindă!
(amândurora, arătându-le)
Munții, îi vedeți în față? Vreau ca să-i gădesc oglindă!
Măturăți și ștergeți praful!... Sus pe creste e zăpadă:
O aduceți cu ciubărul și-o așterneți în ogradă!
... Hai, puneți-vă pe lucru! Să vedem cum merge treaba!

MĂSCĂRICIUL (*scărpinându-se după ureche; mai mult căt-re
Frățilă, în timp ce Doica-Mare și Ocheșița se urcă în sania
norilor*):

... Dacă ne rămâne vreme - ce mai facem? Stăm degeaba?!...

(*se aude șuierul vântului și sania norilor pornește; Frățilă
s-a așezat pe scara din dreapta, pe gânduri, cu bărbia reze-
mată în palme; Măscăriciul se uită curios, ba în dreapta, ba
în stânga, fluierând; în cele din urmă se apropie de Frățilă,
se postează în fața lui, rămâne o clipă privind-l, și - într-un
târziu - începe să-i vorbească, pe obișnuitul său ton glumeț*)

Ei, acu-i acu'! Ce facem?

FRĂȚILĂ (*nemișcat*):

Stăm.

MĂSCĂRICIUL:

Stăm, dacă zici, bădie.

(după o tăcere mai lungă, în care timp s-a învârtit câțiva pași
neștiind ce să facă)

Coacăza-i la fel ca mă-sa!

FRĂȚILĂ:

Este. Cum ai vrea să fie?

MĂSCĂRICIUL (*imitând-o*):

"Eu sunt dată!..." "Ca și dată..."

(*indignat*)

... Ce-i în stare să-i trăsnească!

N-are inimă! N-o doare de durerea omenească!

Coacăza! "Sunt ca și dată..."! N-ai văzut? Venin și fiere:

Dacă se mărită ciurma, dragostea din lume pierе.

Asta vrea și Doica. Asta-i ce clocește cucuveaua!

... Calului, în spate, rana, nu i-o vezi pân' nu-i scoți șeaua!

(*imitând glasul Ocheșitei*)

"Trebuie să fiu soția Craiului..."

(*în bătaie de joc*)

S-au potrivit!

Iapa norocoasă fată mânzul gata potcovit,

Asta crede ea!... Se-ndeașă! Dă cu râțul după ghindă!

Pocitania! Cum naiba nu se uită în oglindă?!

(*rămâne o clipă pe gânduri*)

Ce-o mai fi făcând Domnița? Poate c-au găsit-o...

FRĂȚILĂ (*absent*):

Poate...

MĂSCĂRICIUL (*dojenitor*):

Iar taci?... Unde-ți zboară gândul? Tot la...

FRĂȚILĂ:

Știu eu? La de toate.

Patru luni și jumătate! Nici o știre...

MĂSCĂRICIUL (*glumind*):

Iar te-apucă?!

Ce-ai făcut din omul ăsta, Măriucă, Măriucă!

FRĂȚILĂ (*sărind ca să-l ia de piept*):
Ce-a făcut?

MĂSCĂRICIUL:
Nimic!

FRĂȚILĂ (*amenințător*):
Ascultă!

MĂSCĂRICIUL (*ridicându-și glasul*):
Ce s-ascult?

FRĂȚILĂ:
S-o lași în pace!

MĂSCĂRICIUL:
Toată ziua, bună ziua: of-of-of-of...

FRĂȚILĂ:
Fac ce-mi place!

MĂSCĂRICIUL:
Răcorește-te, mai bine! Zi-i un cântec de la țară...

FRĂȚILĂ:
Eh!... Habar n-ai ce-i iubirea!

MĂSCĂRICIUL (*glumeț*):
Miere, miere... da-i amară!
(*apoi, serios*)
Nu fi supărat pe mine!

FRĂȚILĂ:
Nu sunt supărat...

MĂSCĂRICIUL (*rugător, luând loc lângă el*):
Bădie!

FRĂȚILĂ:

Patru luni și jumătate... I-o fi bine? Cine știe?!
(*visător, duios*)
M-aș urca pe munți de piatră, să-mi fac ochișorii roată,
Să cuprindă lumea toată - să-mi văd mândra înc-o dată!...
Zboară, dor, din frunză-n frunză, și te du ca o nălucă!
... Dar nici frunza nu m-aude, mândruleană - mândrulucă!
Frunza are surioare - și nu știe ce mă doare!
Singur - singurel sub soare, jelui-m-aș la o floare,
La o floare-mbujorată, cum e dragostea curată,
De durere legănată și cu lacrimă udată...
Floricea de pe câmpie, floriceică din grădină,
Dorul inima-mi sfășie!... Vino, dorul de-mi alină!...

*(apar florile dansând; Frățilă se ridică, privind-le, ca în
mreața unui vis frumos; la un moment dat, Frățilă strigă,
turburat de o bănuială)*

Risipiți-vă! Ajunge! Arătări înșelătoare!
Amăgiri ale ispitei și vedenii jucătoare!
Cui slujiți? Și ce-mi ascundeți? Chinuri? Încercări? Primejdii?
Cine v-a adus în lumea zmeilor și-a deznădejzii?

ZÂNA FLORILOR:

Ne-ai chemat și ne-adunarăm! nu ești singur, cum te jelui.
Suntem flori - și fiecare ți-a purtat de grijă-n felui!...
Și-n grădina-mpărătească și-n ograda de țaran
Ne-ai crescut, muncind cu râvnă, zi de zi, și an de an -
Cu osârdia pe care, ca și noi, o porți în tine:
Omului să-i fie-n viață totul mai frumos, mai bine!

FRĂȚILĂ:

Doamna Florilor? Crăiasa peste smalțuri și culori?!
Dacă-ntr-adevăr ești Zâna grijulie pentru flori,
Dacă-ntr-adevăr chemarea sufletului meu stingher -
Printre gratii blestemate, de aramă și de fier,
Te-a adus la casa asta cu opreliști și zăvoare,

Cuib de zmei și de năpârcă, temniță ucigătoare, -
Fă-mi dovada că ești Doamna Florilor! Aci-n ogradă
Florile sunt ofilite! De ești zână...

ZÂNA FLORILOR:

... Ca dovadă,
Frunza lîncedă, sleită, lujer, mugur, floare-nvinsă -
Își recapătă puterea și culoarea lor aprinsă!

*(toate florile din grădina și curtea Zmeului se văd înviorate
și întinerite; apoi, cu duioșie)*

Știu că te frământă dorul...

FRĂȚILĂ *(cu tristețe)*:

... Patru luni și jumătate!

ZÂNA FLORILOR:

Mândra-și deapănă, în visuri, gândurile-i ne-ntinate!
Când coboară vâlul serii în grădina-mpărătească
Și ne-aduce, printre straturi, gingășia-i feciorească -
Dorul mândrei strălucește-n roua lacrimilor vii,
Cu încredere-n izbândă, și-n nădejdea ca-i să vii!...
Și acum ascultă: greul încă nu-i trecut - căci greul
E să-nvingi un șir de piedici și să-nfrângi în luptă Zmeul!
Hei, câți Feți frumoși, domnițe, și viteji voinici și crai, -
Zmeul i-a schimbat în biete lighioane fără grai!
Numai salba fermecată ar putea să-i facă iar
Oameni, cum au fost odată!... Chiar Domnița, în zadar
Își așteaptă dezlegarea! Fără salba de mărgele -
E sortită să rămână-n chipul unei mielușele!...

FRĂȚILĂ:

Cum? Domnița-i mielușeaua?

ZÂNA FLORILOR:

Da! Domnița-i mielușeaua!...

Numai salba de mărgele, pe grumazul ei ca neaua -
Ar putea s-o mântuiască...

FRĂȚILĂ:

... Zână și crăiasă bună!

Unde-i salba fermecată?

ZÂNA FLORILOR:

Zmeul a ascuns-o-n lună!

Fă-ți frânghie de tărățe, și te urcă pe frânghie:

Sus, pe netezișul lunii se găsește-o colivie...

În această colivie-i un hulub...

FRĂȚILĂ:

... Un porumbel?

ZÂNA FLORILOR:

Da, un porumbel; iar salba se găsește lângă el!

... Câtă vreme-i Zmeu-n viață, toți sortiți sunt să rămână -

Chinuiți ca pân-acuma - sub puterea lui hapsână!

Zmeul vine-abia deseară... Trage-un poloboc aci...

Toamnă apă... ia tărățe... și... începe-a împleti.

*(Zâna Florilor dispăre, împreună cu celelalte flori, dansând;
Frățilă a rămas pe gânduri)*

MĂSCĂRICIUL (*ridicându-se, ca trezit dintr-un vis*):

Ce frânghie?... Ce tărățe?! Un hulub cu pană albă?...

Am visat o colivie care-avea în ea o salbă...

Tii, năstrușnică-ntâmplare! Se făcea că ești în lună...

Toate florile din lume se vorbiseră-mpreună

Și veniseră încoace să ne deie ajutor...

Despre-o salbă de mărgele - tu vorbeai cu Doamna lor!...

FRĂȚILĂ:

Nici de data asta, frate, n-a fost vis!

MĂSCĂRICIUL (*cu neîncredere*):

Eh!...

FRĂȚILĂ:

...Le-am văzut!

Eu cu ochii mei!...

MĂSCĂRICIUL:

Frățilă... E ceva de necrezut!...

FRĂȚILĂ:

Da!... Au fost aici, aievea!

Știi ce-a spus despre Domniță?

MĂSCĂRICIUL:

Ce-a spus?

FRĂȚILĂ:

... C-a vrăjit-o Doica, - și-a făcut-o mielușită!

N-ai visat! Erai acolo... așezat pe scară...

MĂSCĂRICIUL:

Da!...

FRĂȚILĂ:

Dac-am cuteza?

MĂSCĂRICIUL (*scărpinându-se după ureche, privind spre lună*):

Deh!... Știu eu?...

FRĂȚILĂ:

Ce-ar fi dac-am încerca

Cu frânghia de tărățe?...

(se repede la fântână, dar la apropierea lui, tâșnesc flăcări)

MĂSCĂRICIUL (*vrea să deschidă o ușă a magaziei, dar apare un fum alb - și aude un zgomot puternic*):

N-o să meargă!...

FRĂȚILĂ (*încearcă să tragă o ladă de lemn spre centrul scenei, dar se aud tunete și din poloboc izbucnește un fum gălbui*):

Nu vrea!

(*după o clipă, hotărât*)

... Dacă

Am chema-o pe ursoaică?!

MĂSCĂRICIUL:

Crezi că va putea să facă

O frânghie până-n lună?

FRĂȚILĂ:

Ba! Nici vorbă.

MĂSCĂRICIUL:

Cheam-o-ndată!

Asta, -ar fi a treia oară!... Știu că-i cea din urmă dată -
Dar într-altfel nu se poate!...

(*convingător*)

Mă Frățilă, măi bădie!

Salba! Salba fermecată e acolo, -n colivie!

E doar vorba de Domniță!

(*decis*)

Eu aduc tărățea-ncoace!

FRĂȚILĂ:

Până vii, să trag aicea unul dintre poloboace!

(*îndeplinesc cele hotărâte, cu toate zgomotele și piedicile ce li se pun; către Măscărici, care a venit cu doi saci deodată*)

Toamnă-n poloboc! Deșartă-!

(*grăbit, ajutându-i*)

... Hai, răstoarnă-i!

(*uitându-se în jur, căutând*)

O găleată!

MĂSCĂRICIUL:

Uite!...

(*fuge, ia găleata și cară apă din havuz în butoi*)

FRĂȚILĂ:

S-o frământ! Să iasă numai cânepă curată!...

MĂSCĂRICIUL:
Dă-i mai repede!...

FRĂȚILĂ:

E gata!

(cu mare grabă)

Plosca! Apa ne-ncepută!...

Tu rămâi aici, de pază!

(bea câteva înghițituri) ... "Mama Urșilor, ne-ajută!"

(zgomotele încetează; se întunecă din ce în ce; pe cer se vede apărând luna; vijelia aduce pe Mama Urșilor care începe să scoată - din butoi - o frânghie groasă al cărei capăt îl aruncă în lună... Frățilă, entuziasmat, îl îmbrățișează pe Măscărici și începe să se urce spre lună. S-a făcut întuneric; apoi apare, mărindu-se, suprafața lunii, galbenă-albă. Cortina coboară încet, în timp ce Frățilă continuă să urce)

CORTINA

TABLOUL VII

Același decor ca în tabloul precedent. După câteva ore.

MĂSCĂRICIUL:

Nu mai vine!

(uitându-se în sus, spre frânghie)

Nu se vede! Nu e!...

(dându-și cu pumnul în frunte) Aferim bostan!

Am căzut în laț ca proștii!... Șiretlic de zmeu avan!

Hm, auzi?! Să chemi ursoaica... să te-ajute a treia oară,

Să te iei după-o nălucă și să urci, așa-ntr-o doară,

Cum te-ai cocoța pe-o cracă, ori colo, pe-acoperiș,

Hăt în lună!... S-o răzbată și-n cruciș și-n curmeziș -

Ca să dea de-o... Colivie? Salbă!? Porumbel?!... Sminteală!

Nu mai vine!... Și Crăiasa Florilor - ce aiureală!

Ce vedenie!

(privind frânghia) Nu-i! Nu e!...

(lovindu-se peste frunte) Cal bătrân, măgar la oi!

Asta-i: am picat ca proștii!... Râd și curcile de noi!

(se așază pe treptele scării; serios, pe gânduri)

Nu de mine și Frățilă mi-e, cât mi-e de-o vorbă mare:

Nouă ne-a fost dat să facem cea din urmă încercare!

... Minte neajutorată! Ce să fac? La ce mă-ndrumi?

Nu e-n joc doar viața noastră, ci e soarta-ntregii lumi!...

SLUGA ZMEULUI *(apare liniștit, intrând pe o ușiță de lângă poarta principală de aramă; dă cu ochii de Măscărici și*

văzând că acesta e singur, îl caută pe Frățilă, uitându-se atent în jur, fără să observe frânghia; către Măscărici):
Singur?

MĂSCĂRICIUL:

Unde vezi că-s singur? Numără!

SLUGA ZMEULUI (*bănuitor, mârâind*):

Aici e-un cinci!

MĂSCĂRICIUL:

Eu, cu tine și cu mine, și noi doi - nu facem cinci?!

SLUGA ZMEULUI:

Nu v-ați apucat de lucru?

MĂSCĂRICIUL:

Păi... să vezi ce s-a-ntâmplat!

(*aparte*)

Tii, de n-ar vedea frânghia!...

(*ducându-l cu vorba*) ... Stam aicea, așezat...

Nici un pic de umbră... Iute mă dezleg de brăcinar -

Și, din brăcinar - deodată - crește coșcogea stejar!

Când mă uit, un cuib de grauri! Zic: or fi și pui în el?

Și, băgând o clipă capul, nu putui să-l scot de fel!

Stai să vezi! Fugii acasă și luai după pridvor

Îngrozit de ce pățisem - fierăstrăul și-un topor!

Și-ntorcându-mă degrabă, m-apucau - tăcând chitic -

Scorbura, ca să-mi scot capul, cu toporul s-o despici!

Din stejar, făcui o ghioagă...

SLUGA ZMEULUI (*amuzat*):

Ghioagă? Ce să faci cu-o ghioagă?

MĂSCĂRICIUL:

Să-l ating pe Zmeu în creștet...

SLUGA ZMEULUI (*încetând brusc să mai rîdă; aparte*):
Ăstuia-i lipsește-o doagă!

(*aspru*)

Unde-i ăla?

MĂSCĂRICIUL:

Care "ăla"?

SLUGA ZMEULUI:

Ăla, care-a fost cu tine!

MĂSCĂRICIUL (*arătînd spre poartă*):

A fugit...

SLUGA ZMEULUI:

Hai, lasă gluma...

MĂSCĂRICIUL:

... A fugit de prea mult bine!

L-am rugat să stea, dar n-a vrut...

SLUGA ZMEULUI:

Spune drept!...

MĂSCĂRICIUL: (*aparte*)

... E dus departe!

Dacă n-ar vedea frînghia!

(*către Sluga Zmeului*) ... Dă zăvorul la o parte -

Și te uită!...

SLUGA ZMEULUI:

Nu se poate! Din acest palat de Zmeu

N-a putut să fugă nimeni, pînă azi!...

MĂSCĂRICIUL:

Puteam și eu!

SLUGA ZMEULUI:

Dac-ai fi putut, fugeai tu!

MĂSCĂRICIUL:

... Nu ți-am povestit năpasta?!

Scorbura cu pui de grauri îmi prinsese-ntr-însa țeasta!

SLUGA ZMEULUI:

Cum? E-adevărat?! Ascultă, a plecat?

MĂSCĂRICIUL (*cu tâlc, aparte*):

... Și nu coboară!

SLUGA ZMEULUI:

O să mă jupoaie Zmeul! Și stăpâna - mă omoară!...

Crezi că nu se mai întoarce?

MĂSCĂRICIUL:

A plecat, e bun plecat!

Prinde orbul, scoate-i ochii!...

SLUGA ZMEULUI (*luându-l de piept, furios*):

Mă, vorbește răspicat!

Ce mă iei cu "uite-o, nu e"! Nu cumva-i ascuns? Răspunde!

Nu mă scoate din sărite! E pe-aici!... Hai, spune-mi, unde!?

MĂSCĂRICIUL:

Nu știu!

SLUGA ZMEULUI (*rugător*):

Hai!... Se-ntoarce Zmeul - și-o pățesc...

MĂSCĂRICIUL (*ridicând ochii peste poartă*):

E-hei! Pe sus!

SLUGA ZMEULUI:

Chiselită! Praf mă face, dacă-ntr-adevăr s-a dus!

O să-mi toarne plumb pe gură!... Haide, spune-mi!...
(*încercând să ghicească*) După clăi?
(*se duce grăbit și aruncă o privire după cele două clăi, dar se întoarce dezamăgit*)
E-n șopron?
(*se uită repede în magazie și în șopron, dar, cum nu-l găsește, revine furios*)

MĂSCĂRICIUL:

Ți-am spus: departe!

SLUGA ZMEULUI:

Ia să-l caut prin odăi!

(*oprindu-se și luându-l de piept*)
Căine! Te jupoi! Ți-arăt eu!...
(*îi dă drumul și intră în palat*)

MĂSCĂRICIUL:

Uf! Ce zbucium de pomană!

Nu se vede!... Ce mai vorbă: am căzut într-o capcană!
Nu-i, și nu se mai întoarce.
(*zbuciumându-se*) Măi Frățilă, frățioare!
Vâlva Florilor!..."Crăiasa"!...Marea binefăcătoare!...
Ce copilărie! Visuri! Te-ai încredințat acu'?!
Eu ți-am spus că-i amăgeală - tu țineai morțiș că nu!...
Nu puteam să ne-nțelegem: eu, că-i hârb, - tu, nu! că-i ciob!
Ne-au întins o cursă! Asta-i!... Tu copil - și eu neghiob!

(*Sluga Zmeului reapare tiptil - și-l prinde cu-o funie, legându-l cobză*)

SLUGA ZMEULUI:

Ha! Neghiob ai spus?!

MĂSCĂRICIUL:

Dă-mi drumul!

SLUGA ZMEULUI:

...Tot neghiob ești, n-ai dat greș!

S-o mai leg, o dată, țeapăn, să te ție! Fedeleş!
Unde-i ăl'lalt?! Faci pe tontul? Te dezvăț eu să fii tont!
Poate că-ți aduci aminte: uite câțiva pumni... și-un ghionț!
Satură-te! Na!... Credeai că merge după capul tău?
Tu să mă prostești pe mine?! Un neghiob? Un tântălău?!
... Cel puțin de ăsta-s sigur! Ei, e bine-așa? Te doare?!
Nu te zbate, că-i degeaba! Ia să-l leg și de picioare!
Cum îți zice?

MĂSCĂRICIUL:

Cum mă cheamă!

SLUGA ZMEULUI:

Mă, obraznic și zănatic!

Am să-ți pun sub tălpi căldarea cu jărat!...

MĂSCĂRICIUL:

Cu jărat?

SLUGA ZMEULUI:

Ai să joci tu tontoroii!... Unde-i cel'lalt?

MĂSCĂRICIUL:

A fugit!

SLUGA ZMEULUI:

Tontoroii, pe jărat!
(iese prin stânga)

MĂSCĂRICIUL (*rămas singur, face efortul să se ridice,
dar nu poate; despre Frățilă, deznădăjduit*):

Nu mai vine! S-a sfârșit!...

(urmează o lungă tăcere apăsătoare)

FRĂȚILĂ (*apare coborând pe frânghie*):

Psst!...

MĂSCĂRICIUL (*tresărind, zbatându-se în culmea emoției; șoptit*):
Frățilă!

FRĂȚILĂ (*vrând să-i dea colivia, pe care o ține în mâna stângă*):
Ține-o!...

MĂSCĂRICIUL:
Nu pot!...

FRĂȚILĂ:
Unde ești?

MĂSCĂRICIUL:
Aici...

FRĂȚILĂ:
Cum?! Stai!
(*scoate paloșul și cercetează funia care-l ține legat pe Măscărici*)

MĂSCĂRICIUL:
Ai venit la timp!...

FRĂȚILĂ:
Așteaptă! Ce de noduri! Stai, s-o tai!

MĂSCĂRICIUL:
Nu, nu! Nu tăia frânghia!

FRĂȚILĂ:
... Să-ți dau drumul!

MĂSCĂRICIUL:
Nu-nțelegi?
Paloșul e pentru Zmeu, doar! E mai bine s-o dezlegi!

(*Frățilă desface nodurile frânghiei; Măscăriciul îl îmbrățișează călduros*)

Salba... ai adus și salba?

FRĂȚILĂ (*arătându-i*):

Gândul nostru se-nfiripă!

Iată... asta-i...

(*ascunde salba în sân*)

MĂSCĂRICIUL:

Ai găsit-o? Nu m-am îndoit o clipă!

A fost greu?

FRĂȚILĂ:

Mm! nu prea...

(*cercetându-l*)

Spune: nu te doare?

MĂSCĂRICIUL:

Ce să doară!

FRĂȚILĂ:

Cine te-a legat?

MĂSCĂRICIUL:

Slugoiul! Ăla șchiopul, de la moară!

E înspăimântat la culme! Crede c-ai fugit.

FRĂȚILĂ:

Mai bine!

MĂSCĂRICIUL:

Am să-l fac - cu limba scoasă - să alerge după tine!

Ia ascunde-te!...

(*se oprește impresionat; Frățilă a scos porumbelul din colivie*)

Hulubul!

(*rămâne o clipă intimidat, apoi își amintește*)

Vii? Te-ai hotărât? Ori, ori!

FRĂȚILĂ (*desfăcând palmele și vorbind păsării, cu bunățate*):

Haide! Fă ce vrei... Pornește-o!... Da, ești liberă să zbori!

(Porumbelul își face vânt și se ridică zburând)

MĂSCĂRICIUL:

Ce n-aș da să fiu acuma pasăre, plutind ca ea!
Uite-o!... Uite-uite-uite-o! Se rotește, parcă-ar vrea
Să ne vadă, să ne-arate cum o cheamă depărtarea -
Liberă și fericită - hârjonindu-se cu zarea!...

FRĂȚILĂ:

S-a-năltat...

MĂSCĂRICIUL:

Acum se duce! Slobodă și fără frică...
Mai departe, mai departe...

FRĂȚILĂ:

Ca o floare albă, mică...

(ambii îl urmăresc evoluând și dispărând în zare)

MĂSCĂRICIUL (rupând tăcerea):

Du și colivia! Ia-o! Sub șopron!... Și, las' pe mine!

FRĂȚILĂ:

Stau după havuz, aicea...

MĂSCĂRICIUL:

Hai mai repede, că vine!

(Se aude zgomotul saniei norilor. Frățilă și Măscăriciul se privesc cu înțeles. Sania norilor sosește, aducând-o numai pe Doica-Mare)

FRĂȚILĂ:

Numai ea?! Dar Ocheșița?...

MĂSCĂRICIUL:

Coacăza? N-ai înțeles?
A rămas lângă-mpăratul, așteptând pe cel... ales!

FRĂȚILĂ:
Cum? Cum? Cum?! Ce?!

MĂSCĂRICIUL (*ironic*):
... Pentru nuntă!

FRĂȚILĂ:
Care nuntă?

MĂSCĂRICIUL:
N-o ia Craiul?
Poate-a și sosit la curte, însoțit de tot alaiul!...

FRĂȚILĂ:
Măăă!

MĂSCĂRICIUL:
Sst! Stai pitit, aicea!... Sst!

FRĂȚILĂ:
Te pomenești că...

MĂSCĂRICIUL:
Lasă!

FRĂȚILĂ:
Cum să tac, mă? Nuntă mare? Cum, mă; "Coacăza" mireasă?
Cum? Urgia se-mplinește - și te miri că mă-nfierbânt?!
Cum? Să piară fără urmă dragostea de pe pământ?

*(Măscăriciul îl împinge după havuz și se îndreaptă spre
sania norilor, tușind ca să fie auzit)*

DOICA-MARE (*întinzându-i câteva pachete; autoritară*):
Ia-le!... pune-le pe scară!

MĂSCĂRICIUL:
Nu pot! Mi-am scrântit o mână!

DOICA-MARE:

Spune-i lui Frățilă! Cheamă-l!... Mișcă-te mai iute! Mână!...

(în timp ce Măscăriciul se face că pleacă, ascunzându-se după havuz)

... Nu ești bun de nici o treabă!

SLUGA ZMEULUI *(venind grăbit, sigur pe isprava lui, către Doica-Mare):*

Gata!... Cobză l-am legat!

DOICA-MARE:

Tu? Pe cine?

SLUGA ZMEULUI:

Ăla, micul!... Fedeleş!!...

DOICA-MARE *(acără, măsurându-l în tăcere):*

Ai căpiat?!

(își ia pachetele și intră în palat)

SLUGA ZMEULUI:

Văd că-i tare supărată... Cine știe ce-a avut!
Să mă duc după jăratice...

MĂSCĂRICIUL *(ieșind de după havuz, ironic):*

E nevoie să-ți ajut?!

SLUGA ZMEULUI:

Liber?! Cine ți-a dat drumul?

MĂSCĂRICIUL:

Chiar stăpân'ta!!

SLUGA ZMEULUI:

Ce,-i nebună?

MĂSCĂRICIUL:
Mă trimite după ăl'lalt...

SLUGA ZMEULUI:
Asta-i!

MĂSCĂRICIUL:
Ălălalt e-n lună!

SLUGA ZMEULUI:
Fleacuri! Glume de-ale tale!... Râde și-un copil de țâță!

MĂSCĂRICIUL:
Vino să-ți arăt! Vezi asta? E-o frânghie de țărăță...

SLUGA ZMEULUI:
Și?

MĂSCĂRICIUL:
E sus, și nu mai vine... Ce te-așteaptă, ce te-așteaptă!
(imitând pe Doica-Mare)
Zice: vine el, stăpânul, - și-i plătește după faptă!
Zice: mor!... Pleznesc de ciudă!... Vine Zmeul și mă ceartă!
Iar pe ăla șchiop -

SLUGA ZMEULUI:
Pe mine?

MĂSCĂRICIUL:
... nu-l mai iartă!...
(după o clipă) Nu te iartă!
Eu m-aș repezi în lună...

SLUGA ZMEULUI:
Ce?! Să fugi și tu?

MĂSCĂRICIUL:
Eu? Nu.
Vai de tine ce te-așteaptă!

SLUGA ZMEULUI:

Să... să... ce să fac acu'?!

MĂSCĂRICIUL:

Eu mă cațăr... Tu, deh!

SLUGA ZMEULUI (*cu frică*):

Crezi că...

MĂSCĂRICIUL:

Mă, și-așa și-așa e rău

Totuși, fă o încercare...

SLUGA ZMEULUI:

... Să mă urc în locul tău?!

MĂSCĂRICIUL:

Dacă-l iei cu binișorul, poate-l faci să vie jos.

Totu-i să-l încurci cu vorba...

SLUGA ZMEULUI (*aparte*):

... Zmeu-i crunt și fioros!

(*aluzie la Frățilă*)

Crezi că vine?

MĂSCĂRICIUL:

Vine sigur!

SLUGA ZMEULUI:

Cum să-l iau ca să-l încurc?!

MĂSCĂRICIUL:

Are-o mândră: Măriuca... Spune-i că-i aici...

SLUGA ZMEULUI (*convins, apucând frânghia*):

Mă urc!...

(*se urcă pe frânghie; după câteva clipe, Frățilă iese din locul unde se ascunsese; amândoi izbucnesc în râs*)

MĂSCĂRICIUL:
A făcut gaură-n apă!

FRĂȚILĂ:
S-a dus lemn, să vie băț!
L-ai cam potcovit!

MĂSCĂRICIUL:
Pe ăsta, când ne-o fi iapa la hăț,
Și l-oi lua la socoteală - am să-i fac chica topor!
Eu cu el - și tu cu Zmeul!

FRĂȚILĂ (*după o clipă, foarte preocupat*):
... Ce-ar fi dacă-n lipsa lor
Am pătrunde jos, în hrube, unde-s cei întemnițați?

MĂSCĂRICIUL:
Am și fost...

FRĂȚILĂ:
Și? Le-ai dat drumul?

MĂSCĂRICIUL:
Aș fi vrut, da-s ferecați!
Au ferestre cu zăbrele, gratii groase - mamă-mamă!
Lanțuri, drugi de fier, zăvoare, lacăte - și uși de-aramă!...

FRĂȚILĂ:
Totuși...

MĂSCĂRICIUL:
Cât trăiește Zmeul, nu se poate!

FRĂȚILĂ:
Înțeleg!
Dar durerea lor de-o clipă doare cât un veac întreg!
(*sesizându-se de apariția Doiciei-Mari, ironic*)
"Credincioasa"!...

MĂSCĂRICIUL:

"Credincioasă"?! Poate-ai vrut să spui: "stăpâna"?
Spune-i ca pe vremuri "doică" - să te văd dacă-ți dă mâna!

FRĂȚILĂ:

Când o fi la răfuială, n-avea grijă: n-am să tac!
Cum de n-am văzut, la vreme, că-i ies ghearele din sac?
Orb am fost? I le retez eu, că mi-e dragă ca un spin!

MĂSCĂRICIUL:

De-o afla de colivie - face-o vadră de venin!...

(Frăți! și Măscăriciul se ascund din nou după havuz, urmărind-o pe Doica-Mare; aceasta coboară treptele și observă frânghia)

DOICA MARE:

Ce-i cu asta? O frânghie?!
(ridică sacii goi) Ptiu, stuchi-i-ar mâțele!...
Și-au făcut de cap! Ia uite: mi-au stricat tărățele!
(cercetând îndeaproape frânghia)
A-ha-ha! Credeți că-n lună e scăpare? Nu-i scăpare!
Stați c-o să v-arăt eu vouă! Să vă satur de plimbare!...
(intră grăbită în palat)

MĂSCĂRICIUL:

Stăm! Ce, nu stăm?!

FRĂȚILĂ:

Unde fugе?!

MĂSCĂRICIUL:

Crapă fierea-ntr-însa!

FRĂȚILĂ:

Crapă!!

MĂSCĂRICIUL:

Ce i-aș atârna o piatră - ca să-i dau și drumu-n apă!...

(se ascund din nou)

DOICA-MARE *(ieșind cu un cuțit cât toate zilele):*

Ieri l-am ascuțit! Să taie!... E mai abitir ca briciul!...

(trece lângă frânghie și o retează; se aude zgomotul căderii celeilalte părți a frânghiei - apoi căderea unui corp care se zdrobește de pământ)

Ha! Așa!... S-au dus pe copcă!

MĂSCĂRICIUL *(ieșind de după havuz, împreună cu Frățilă; ironic):*

Noi?

DOICA-MARE *(încremenită):*

... Frățilă? Măscăriciul?!

Păi... atunci...

(face câțiva pași către locul celui căzut)

Aa... sluga noastră!

(cu scârbă)

Ducă-se cu-a brânzii nouă!

Tot era bătrân și leneș! O să-mi caut alta, nouă!

(oprindu-se, pe gânduri)

Bine-bine, dar de unde până unde, sus, în lună?!...

(zărește colivia; alarmată)

Colivia? Colivia?...

(cu gândul la slugă) Cum de n-a venit să-mi spună!?

(se repede și ia colivia, în care caută salba; aparte, extrem de alarmată)

Nu e! Nu e!

(către Frățilă și Măscărici) Cine-a dat-o jos?!

MĂSCĂRICIUL *(în bătaie de joc):*

Frățilă, eu, sau... el!

DOICA-MARE:

Ei? Atunci și-a luat pedeapsa!...

(frământându-se)

... Nu era și-un porumbel?

FRĂȚILĂ:

E-he-he!

DOICA-MARE *(aparte, furioasă):*

Să-ntreb? Să nu-ntreb?

(mai caută o dată, enervată, răscolind cu mână prin colivie)

MĂSCĂRICIUL:

Ai pierdut ceva?

DOICA-MARE *(fixându-l):*

Tu știi!

MĂSCĂRICIUL:

Ce să știu?

DOICA-MARE:

Tu știi ce caut!...

MĂSCĂRICIUL:

Iarba fiarelor?

DOICA-MARE:

Prostii!

(căutând pe jos)

Poate-o fi căzut pe-acea!... Nu e!... N-o găsesc deloc!

FRĂȚILĂ:

Căuți salba? Porumbelul a plecat cu salba-n cioc!

DOICA-MARE:

Miști!...

MĂSCĂRICIUL *(încercând s-o deruteze; aluzie la Sluga Zmeului):*

... O fi luat-o ăla, s-o ascundă sub șopron!

FRĂȚILĂ:

Cât și fi tu de trecută și prin ciur și prin dârmon -
Îți venim de hac, n-ai grijă!...

DOICA-MARE (*ieșindu-și din fire, răcnind și apucându-i de gât*):

Dați-mi salba înapoi!

Hoților! Vreau salba! Salba!...

MĂSCĂRICIUL:

Ai tu salbe mai de soi!

DOICA-MARE:

Unde-i salba de mărgele? Unde-i salba? Unde-ați dus-o?

Dați-mi-o... Tâlhari de codru! Unde-i?

(*zgâlțâind pe Măscărici*)

N-auzi? Unde-ai pus-o?

MĂSCĂRICIUL (*îmbrâncind-o, încât Doica-Mare cade zăpăcită*):

Mortul nu se mai întoarce de la groapă!... Nu ți-o dăm!

DOICA-MARE (*ridicându-se, încercând să trateze pe un ton stăpânit*):

Tu ești mai deștept, Frățilă! Să stăm strâmb - să judecăm!

Un șirag!... Niște mărgele! nici nu-ți sunt de vreun folos!

E o salbă sărăntoacă! Nu-i un lucru prețios!...

Vrei să fac un schimb cu tine? Am podoabe câte vrei!

Am brățări cu nestemate, am inele, am cercei -

Și safire, și topazuri, și smaragde și rubine...

Știu că ții la Măriuca... Ia cât poți să duci cu tine,

Galbeni mari cu zimți, Frățilă! Pungi cu pietre prețioase,

Aur și mărgăritare, adamanturi scânteioase...

Du-i-le! Te-asteaptă mândra, să se bucure de ele.

Și, te-ajut să fii iar liber! ... Ce-i o salbă de mărgele?

FRĂȚILĂ:

Liber, cu grumazu-n lanțuri?!...

DOICA-MARE:

Ia gândește-te și tu!

I-ar sta bine Măriucăi cu podoabe scumpe...

FRĂȚILĂ:

Nu!

Nu dau salba! Nu fac schimbul! Nu pe aur pun eu prețul!
Târgul ăsta de l-aș face, aș muri simțind disprețul
Oamenilor, pentru care inima-mi curată bate!
Eu știu doar trei pietre scumpe: cinste, pace, libertate!
Îmi dau viața pentru ele, le slujesc și le dezmierd -
Vai de cine nu le are! Vai de cei care le pierd!

DOICA-MARE:

Asta-i tot?! Mai zi-i! Mai trage-i!...

(*clocotind de furie*)

Ai s-o dai tu, vrând-nevrând!

MĂSCĂRICIUL:

Când o face spânul barbă!

DOICA-MARE:

O să-ți pară rău!

FRĂȚILĂ:

Nici gând!

DOICA-MARE:

Prin urmare, n-o dai?!

FRĂȚILĂ:

N-o dau!

DOICA-MARE:

Bine. N-o da. Nu-i nimica.

Vine el acasă Zmeul!...

MĂSCĂRICIUL:

Nu umbla cu fofârlica!

Zmeul s-a mutat aiurea...

FRĂȚILĂ:

Dă-ți cu palma peste gură!

Vine! Și-l aștept să vie!... Să ne batem!...

DOICA-MARE:

Stârpitură!

Mi-e c-ai să mă rogi, deseară, pentru spaimă să-ți descânt!
Când te-o tăvăli o dată, muști din piatră și pământ!
Dai tu salba, de nevoie!

FRĂȚILĂ:

... Până să mă deie gata,

Eu, cu paloșul acesta, am să-i gădil beregata!
Iar în ce privește salba, ți-aș fi dat-o - dacă ea
Nu ne trebuia anume...

DOICA-MARE:

Pentru?

FRĂȚILĂ:

... Pentr-o mielușea!

DOICA-MARE:

Știi, deci, taina!...

(*furioasă*)

... E Domnița, prefăcută-n mielușită!...

Cât e lumea și pământul, nu va fi din nou Domniță!!

Dacă n-am ucis-o încă - s-o dau jertfă sorții rele -

N-am s-o las să stea în calea fericirii fetei mele!

(*cu ură nestăpânită*)

Mielușită - mielușită! Am să-i fac eu una bună!

Nu i-am dat să bea cucută, nici orbalț, nici mătrăgună?!

A păzit-o soarta?! Bine. Nu-i nimic. Destule-am tras.

A! Acuma i se-nfundă! Nu mai scapă! N-o mai las!

(*poruncind norilor*)

Să se-nhame telegarii norilor la sanie!

(*către Frățilă și Măscărici*)

... Am să-i fac eu mielușelei - azi - de petrecanie!

(*se aude zgomotul saniei norilor care sosește lângă scară*)

... Chem la mine bucătarul de la curtea-mpărătească!

Ha-ha-ha! Și-i dau poruncă să mi-o taie! S-o gătească!

FRĂȚILĂ (*îngrozit*):
Cum?!

MĂSCĂRICIUL:
Spurcato! Ucigașo!

FRĂȚILĂ:
Ai turbat? Ai fi în stare?

DOICA-MARE:
Din Domnița bălăioară - mielușită la frigare!!
Ha-ha-ha!

MĂSCĂRICIUL:
Cum, ticăloaso?
(*emoționat la culme*) ...O ucide, blestemata!
Ce e de făcut, Frățilă?

(*se aude vâjâitul care anunță apropiata sosire a Zmeului*)

DOICA-MARE:
Vine Zmeul!

FRĂȚILĂ:
Eu sunt gata!
(*în șoaptă, către Măscărici*)
Trebuie să pleci la curte!...

MĂSCĂRICIUL:
Eu?!

FRĂȚILĂ:
Acum! Cât mai curând!
Fără nici o-ntârziere...

MĂSCĂRICIUL:
Să te părăsesc? Nici gând!
Nu pot să te las acuma, când primejdia-i mai grea!

FRĂȚILĂ:

Trebuie!...

(în mare secret) Te duci - și-n locu-i, pui o altă mielușea!...

Repede, că nu e vreme!

MĂSCĂRICIUL (lovindu-se cu palma peste frunte):

Tii!...

(răzgândindu-se)

Nu! Nu te las!

FRĂȚILĂ: (îndemnându-l):

Hai, iute!

Altă mielușea!...

MĂSCĂRICIUL (nedecis):

Frățilă!...

FRĂȚILĂ (poruncitor):

Faci ce faci și-ajungi!... Hai du-te!

Nu vorbești nimic, cu nimeni!...

MĂSCĂRICIUL:

Nu pot să te las! Nu plec!

FRĂȚILĂ:

N-avea grija mea!...

MĂSCĂRICIUL (emoționat):

Bădie!...

(se îmbrățișează emoționați; poarta cea mare se dă de perete și apare Zmeul)

DOICA-MARE (cătred Zmeu, arătând spre cei doi):

Aștia-s! Ia-mi-i la refec!!

Mă grăbesc... Că bucătarul împăratului m-așteaptă!...

(sania norilor se pune în mișcare; deodată, Măscăriciul se repede și se agață de sanie, ridicându-se în văzduh și pornind împreună cu ea)

ZMEUL (*socotind că Măscăriciul a fugit de frică*):

Unul a scăpat!...

(*către Frățilă*)

Ei, cum vrei?!...

FRĂȚILĂ:

Orișicum!... Vreau luptă dreaptă!

ZMEUL:

"Dreaptă"?!... Lasă că-ți arăt eu!

FRĂȚILĂ:

... Cum vrei să ne măsurăm?

Vrei să ne tăiem în săbii? Sau vrei luptă să luptăm?!

ZMEUL:

Tu ai paloș, eu am paloș!

FRĂȚILĂ:

Mă-nvoiesc!

ZMEUL (*sfidător*):

Atunci...

FRĂȚILĂ:

Ferește!

ZMEUL:

Vierme! Am să-ți beau din sânge!!

FRĂȚILĂ:

Apără-te, voinicește!

ZMEUL:

Am să te strivesc!

FRĂȚILĂ:

Jivină! Tu, pe mine?! Țap smolit!

ZMEUL:

Eu am platoșă de-aramă!

FRĂȚILĂ (*calm, luptând*):

Eu am pieptul dezgolit!

ZMEUL:

Eu am nouă inimi!

FRĂȚILĂ:

Nouă? N-ai nici una!!

ZMEUL (*atacând mereu, înverșunat*):

Vom vedea!..

N-a fost om care să scape teafăr, din strânsoarea mea!

(*Zmeul se dă câțiva pași înapoi*)

Nu te dai bătut?!

FRĂȚILĂ:

Ferește!

ZMEUL:

Bine!

FRĂȚILĂ:

Fiară blestemată!

Paloșul nelegiurii n-o să-nvingă niciodată!...

Unul trebuie să cadă!...

ZMEUL (*batjocoritor*):

Care dintre noi?!

FRĂȚILĂ:

Nu eu!...

ZMEUL:

Lighioană omenească! Îndrăznești să-nfrunți un zmeu?!

FRĂȚILĂ:

Am să te dobor!

(atacând) Acuma!... Stai, că ești al meu de-acu'!!...

ZMEUL:

Am să te cunun cu moartea!!...

FRĂȚILĂ (luptând):

Moartea, da! Robia, nu!

CORTINA

T A B L O U L VIII

În sala tronului, a doua zi dimineața.

O ușă monumentală în mijloc-fund; o ușă mai mică în fund-stânga. Spre dreapta, coloane de marmură și-o boltă ce duce spre alte încăperi ale palatului.

Spre stânga, tronul - iar în dreapta acestuia, un mic țarc cu câțiva miei. Dregătorii, vracii, cetitorii de stele, căpeteniile oștirii, în grupuri, vorbind. Primul Sfetnic conduce discuția, înconjurat de mai mulți din cei de față. Atmosferă apăsătoare, de griji și de dezorientare.

UN DREGĂTOR:

Cum să se amâne nunta?! Prea puternicul stăpân
Crede că se mai găsește acul într-un sac cu fân?!

ALT DREGĂTOR:

Parcă-i un făcut!

O CĂPETENIE DE OȘTIRE:

Așa e! O Domniță-mpărătească
Să se facă nevăzută și să nu se mai găsească?!

PRIMUL SFETNIC:

Știți că...

MAI MULȚI (*aprobând, servili*):

Știm!

PRIMUL SFETNIC:

Nenorocirea e că... Împăratul...

MAI MULȚI:

Știm!

PRIMUL SFETNIC:

Am pierdut orice nădejde c-am putea s-o mai găsim!

Cercetașii-mpărăției o mai caută de-atunci,

Dar...

(cu tristețe prefăcută; ca despre ceva de prisos)

... n-au fost pân'la hotare, crainicii? N-am dat porunci

Să se-ntrebe pretutindeni?! Patru luni și jumătate,

Codri și cetăți și târguri - n-au fost toate cercetate?!

Nu e!

UN DREGĂTOR:

După atâta vreme...

PRIMUL SFETNIC:

Orice zbugium e-n zadar!

CETITORUL DE STELE:

Da, da, da! Așa și scrie înțeleptul zodiac...

Spune-i!

PRIMUL SFETNIC:

Nici nu vrea s-audă!

AL DOILEA VRACI:

... Vezi că boala-i mai adâncă!

A slăbit! De-abia se ține!... Nu mai bea, nu mai mănâncă!

UN VRACI:

Ieri - ne cheamă Împăratul... Zece vraci erau de față.

Se sfârșea de supărare. Ochii-i - înecați de-o ceață...

N-avea somn de două zile...

AL DOILEA VRACI:

Eu credeam că s-a sfârșit...

PRIMUL VRACI:

Vream să-i dăm să bea fiertura, ca să doarmă liniștit...

AL TREILEA VRACI:

L-am frecat cu-oțet pe tâmple...

PRIMUL VRACI:

... Și pe mâini, cu spirt și sare!
Când, deodată, intră buzna - cine credeți? Doica-Mare!

UN DREGĂTOR:

Doica-și adusese fata... Voi știți că are-o fată?

ALT DREGĂTOR:

Până ieri, de fata asta, nu ne-ă pomenit vreodată...

PRIMUL VRACI:

Nu de fata ei e vorba...

UN ALT DREGĂTOR:

Nu?!

AL DOILEA VRACI:

(despre Ocheșița) ... Dar i-a sărit de gât!

AL TREILEA VRACI:

Cică i-a adus-o anume, ca să-i țină de urât!

UN DREGĂTOR:

Am văzut-o azi pe-aicea...

ALT DREGĂTOR (*curios*):

Ce-a spus Înălțimea Sa?

PRIMUL VRACI:

Cum zăcea în pat... cu dreapta pieptu-aici și-l apăsa,
Și vorbea ca scos din fire, fără șir, și ne spunea:
"Vine ziua! Vine ziua s-o mai văd pe fata mea!..."

UN DREGĂTOR (*clătinând, cu înțeles*):

E cu ochi și cu sprâncene...

PRIMUL SFETNIC:

... altceva mă-ngrijorează:

Nu e chip să-i intri-n voie, când se încăpățânează!

Știți c-avea o mielușiță...

UN DREGĂTOR (*aproband*):

Aia!...

PRIMUL SFETNIC:

Judecați și voi!

Țara arde și ...

(*se întrerupe cu un gest plictisit*)

Nimica!...

(*continuând, prefăcut*) ... Alt bucluc! Alt tărăboi!...

(*văzând pe Doica-Mare care sosește cu Ocheșița*)

Uite-o și pe Doica-Mare!

DOICA-MARE (*către Primul Sfetnic*):

Parcă ești cam supărat!

PRIMUL SFETNIC:

Tocmai povesteam...

DOICA-MARE:

Ia spune!

PRIMUL SFETNIC:

... Prea Măritul Împărat,

Azi mă cheamă și mă-ntreabă - foc și pară:

"Cine-a luat-o?"

"Ce să ia, Prea Luminat?!"

(*imitându-l*)

"Mielușeaua!"... Eu zic: "Iat-o"!

"Unde-i? Nu vezi că e alta?!" ...I se năzărise lui!

Și-și dădea în cap cu pumnii - de-și făcuse un cucui!

(*murmure și comentarii*)

Cine - pentru ce s-o schimbe?! ... Se-nfuriase și răcnea:
"Mielușeaua! mielușeaua!"...

CETITORUL DE STELE:

I-auzi, pentru-o mielușea!

PRIMUL SFETNIC:

Ce era să fac?! Porunca e poruncă!...

(arată țarcul cu miei)

Vinovatul,

Nu-s eu, că vedeți aicea...

CRAINICUL:

Înălțimea Sa-mpăratul!

*(Împăratul apare tăcut, trist, slăbit și îmbătrânit de suferinți;
pășește până spre rampă, fără să scoată un cuvânt - și se
oprește aproape de Primul Sfetnic)*

ÎMPĂRATUL (*după o tăcere grea, se decide să-l întrebe pe
Primul Sfetnic; autoritar*):

Ați găsit-o?!

PRIMUL SFETNIC:

Luminate Împărate, nu și nu!

(*apoi cu un gest arătând spre țarc*)

... Dacă n-o fi între astea, care s-au adus acu'!...

ÎMPĂRATUL (*indignat, măsurându-i pe toți; după ce s-a uitat
atent în țarc*):

Nu e!!

(*apoi, poruncitor către un ostaș de pază*)

Cheamă toți argații! Fete, slugi și vizitii!

Paznicii și grădinarii - să se-adune toți aci!

(*către cei de față*)

Sfetnici, logofeți și vornici! Vraci și cetitori de stele!

Unde vi-i înțelepciunea - stâlpii-mpărăției mele?!

Scoateți-vă toți bumbacul din urechi - și auziți!

Din pământ, din iarbă verde - mielușeaua s-o găsiți!

(rumoare; vrea să plece, dar, amintindu-și ceva, adaugă către Primul Sfetic)

Când s-or aduna argații, dă-mi de veste!...

PRIMUL SFETNIC:

Luminate!

Trebuie să se găsească!... O să punem s-o mai cate!
Și... să-mi fie cu iertare! Solii-așteaptă...

ÎMPĂRATUL *(scurt)*:

Nu-i primesc!

(iese cu însoțitorii săi; toți rămân înmărmuriți)

PRIMUL SFETNIC:

Ați văzut?

UN DREGĂTOR:

Aveai dreptate!

(aprobări)

PRIMUL SFETNIC:

... Nu pot să mă dumiresc!

Cum să nu primească solii? Cum să nu-i primești pe solii?!

UN VRACI:

Încăpățânarea asta - asta-i semnul unei boli!

PRIMUL SFETNIC:

Ei?! Așa-i c-aveam dreptate?!

UN DREGĂTOR *(cu tâlc)*:

Nu e bine!

UN CETITOR DE STELE:

Înțelegem.

PRIMUL SFETNIC:

Nu-i putem intra în voie - orice facem, orice dregem!...

(după o scurtă tăcere)

Trecem toți în sala mare!

DOICA-MARE: (în secret, către Primul-Sfetnic):

Am să-ți spun ceva! Rămâi!

PRIMUL SFETNIC (continuând):

Să ne chibzuim...

(dregătorii ies)

(către Doica-Mare) Ei, ce e?!

DOICA-MARE (rânjind):

Spune-mi, mai întâi și-ntâi,

Știi - sau nu știi?!

PRIMUL SFETNIC:

... Ce anume?

DOICA-MARE:

Mielușeaua, eu am luat-o!

Bănuiești de ce?

PRIMUL SFETNIC:

Habar n-am!

DOICA-MARE:

... Azi, în zori de zi, i-am dat-o -

Fără ca să afle nimeni - bucătarului, s-o taie!

OCHEȘIȚA:

Fierbe...

DOICA-MARE (răstindu-se la Ocheșița):

Ce te bagi în vorbă?!

PRIMUL SFETNIC (*uluit*):

Și?!

DOICA-MARE:

Ce "și"?! ... E la tigiaie!

Am scăpat de ea! De-acuma, calea se va netezi!...

Fata mea va fi soția Craiului de Miază-Zi!...

PRIMUL SFETNIC:

Ce ne facem cu-mpăratul?

DOICA-MARE:

O să joace cum și cânt!

Hotărât! N-am nici o grijă! Tot miroase a pământ!

PRIMUL SFETNIC:

Eu, dacă mă-ntrebi pe mine...

DOICA-MARE:

Ce anume să te-ntreb?!

(*despre fata ei*)

Ce?! E șchioapă, e oloagă, e sașie, are gheb?!...

PRIMUL SFETNIC:

Nu zic!... Nu de asta-i vorba... Însă... Lasă-l!... Mai amână!...

Tocmai astăzi?!...

(*ca un argument*) ... Mielușeaua!...

(*încercând s-o convingă*) ... Barem înc-o săptămână!

DOICA-MARE (*neconvinsă*):

Să mai văd!... Și, înc-un lucru...

PRIMUL SFETNIC:

Ce?

DOICA-MARE:

Smintiții ăia doi,

Măscăriciul și Frățilă...

(ironică) - au sfeclit-o amândoi!
... Cum le-a mers, poți să-ți închipui!

PRIMUL SFETNIC (*mulțumit, nevenindu-i să creadă*):
... Doică-Mare! Spune drept!

DOICA-MARE:
Ce vrei să-ți mai spun? Pricepe: ieri au dat cu Zmeul piept!

PRIMUL SFETNIC:
Și?!

DOICA-MARE:
Și!

PRIMUL SFETNIC:
Asta-i cea mai bună dintre vești...

DOICA-MARE (*către Ocheșița*):
Tu, hai cu mine!

O să-i punem cataplasme!...
(*văzând că fucă-sa n-a înțeles*) Împăratului... vezi bine!

PRIMUL SFETNIC:
Să mă duc la adunare!...
(*aparte*) Iară vorbe, iarăși bâlci!...
(*intră în sala de adunare*)

DOICA-MARE (*către Ocheșița, despre Primul Sfetnic*):
... După ce ne facem treaba - mamă, ce-am să-l frec de gânți!
Vino!...

(*dă cu ochii de Măriuca, aducând un buchet mare de garoafe;
prefăcută, dulceagă*)

Ce de flori!... Garoafe!...
(*explicându-i Ocheșiței*) I le pune în iatac...

La Domnița, în odaie...
(*Măriucăi*) Du-i-le! Știam că-i plac!

(*către fata ei*)
Nu e zi să nu-i aducă...

MĂRIUCA (*tristă*):

Ce folos!

DOICA-MARE:

... Le pune-n glastră,

Ca și cum ar fi de față...

OCHEȘIȚA (*nătângă*):

Cine?

DOICA-MARE:

Eh, Domnița noastră!...

OCHEȘIȚA:

Aa!...

DOICA-MARE (*către Măriuca, mângâind-o, falsă*):

Tu ai ținut la dânsa... E frumos din partea ta!

(*către fata ei*)

Are-o inimă de aur!

(*deodată*) ... de Frățilă știi ceva?

Nu? Eu l-am visat azi-noapte. Da! Îți cumpărase-o salbă...

(*apoi cu blândețe prefăcută*)

Du-te!...

(*aparte, cu răutate*)

... Te-am visat pe tine că-mpletești cosiță albă!!

(*iese grăbită, împreună cu Ocheșița*)

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI: (*venind din dreapta, dintre coloane, urmat de câțiva slujitori și de paznici; către doi din aceștia, care aduc câte o mielușiță; arătând*):

Puneți-le-aici, să fie!...

(*slujitorii pun mieii în țarc; Logofătul de Obiceiuri iese*)

UN PAZNIC:

Ai adus și tu o mială?

Tot degeaba!...

SLUJITORUL:

Cum "degeaba"?

PAZNICUL:

N-ai făcut nici o scofală!

Seamănă, dar nu răsare!...

MĂSCĂRICIUL (*intrând grăbit*):

Unde-i Înălțimea Sa?!

UN SLUJITOR:

Uite, Băldăbâc!...

PAZNICUL:

Stai, frate! Unde te grăbești așa?

MĂSCĂRICIUL:

Trebuie să-l văd!

PAZNICUL:

... Adică, - crezi că-i arde să glumească?

AL DOILEA SLUJITOR:

Poate că-l mai descrețește...

PRIMUL SLUJITOR:

Aș!

MĂSCĂRICIUL:

... O să se descrețească!

I-am adus o alifie pentru ochi! Să-i ia perdeaua!...

PAZNICUL:

Greu!...

PRIMUL SLUJITOR:

E cătrănit...

AL DOILEA SLUJITOR:

Așa e! Nu-și găsește mielușeaua!

(se aud murmure din sala de adunare)

MĂSCĂRICIUL:

Sfetnicii-s în adunare?

PAZNICUL:

Toți...

MĂSCĂRICIUL:

E și Măria Sa?!

AL DOILEA SLUJITOR:

Nu, el nu-i...

MĂSCĂRICIUL *(ezitând; gata să intre în sala adunării):*

... Le-aș da pe față totul, dacă m-ar lăsa...

(răzgândindu-se)

Nu, mai bine nu!...

(apoi către paznic; energic și agitat)

Dar unde-i? N-auzi?! Unde-i Împăratul?!!

PAZNICUL:

Ce-ai pățit, bre?

MĂSCĂRICIUL:

Unde-i Doica?

PAZNICUL:

E pe-aici - cu descântatul!

MĂSCĂRICIUL:

N-o să mai descânte...

(e întrerupt de întoarcerea Măriucăi; bucuroasă și emoționată, aceasta îi sare de gât, îmbrățișându-l):

MĂRIUCA:

... Unde-i? A venit și el?

MĂSCĂRICIUL (*emoționat și încurcat*):

E... bine!

MĂRIUCA:

Unde-i? Unde-i?! Spune-mi, unde-i?

MĂSCĂRICIUL:

Încă n-a venit, dar vine...

MĂRIUCA:

N-a venit?!...

(*după o clipă de tăcere dureroasă*)

...Spunea-i că-i bine?

MĂSCĂRICIUL:

Sănătos, voinic!

MĂRIUCA:

... Dar, cum

De vii singur?

(*cuprinsă de o bănuială*)

Oare...

Spune-mi!... Ai plecat cu el, la drum,

Unde a rămas?! Răspunde-mi! Spune-mi tot! Vreau să știu tot!

MĂSCĂRICIUL:

Luptă!...

MĂRIUCA:

Și-ai plecat, lăsându-l?

MĂSCĂRICIUL:

Trebuia!

MĂRIUCA:

... Aș vrea să pot

Să pricep!...

(se aude zgomotul mulțimii)

UN PAZNIC *(venind, cu sufletul la gură):*

O veste mare!

UN SOLDAT *(aparte, urmat de mai mulți argați și slujitori):*

Vine!... Vine!!

(se aude mulțimea, strigând numele lui Frățilă)

MAI MULȚI PAZNICI *(uluiți, nepricepând):*

Cine? Cine?!

O FATĂ:

Măriucă!...

MĂRIUCA *(transfigurată):*

Ce s-aude?!...

ALTĂ FATĂ:

Vine, Măriucă! Vine...

(Măriuca iese grăbită, împreună cu Măscăriciul. Se deschide ușa din fund-mijloc - și năvălesc toți cei din adunare, vociferând și comentând)

UN VRACI:

Nu se poate!

UN CETITOR DE STELE:

Totuși, parcă...

O CĂPETENIE DE OȘTI:

Eu v-am spus...

ALT VRACI:

Așa-i!...

O CĂPETENIE DE OȘTI:

V-am spus:

Ori s-a dus de mult pe copcă - ori se-ntoarce cum s-a dus!

(se aud uralele mulțimii)

PRIMUL SFETNIC:

Nu mai înțeleg nimica!

ALTĂ CĂPETENIE DE OȘTI *(nervos și ironic)*:

Ce "Frățilă"?! Nu-i Frățilă!

Cine știe unde zace!...

UN DREGĂTOR *(batjocoritor)*:

Vai de el! Și plâng de milă!

ALT DREGĂTOR *(venind din sala cea mare, povestind)*:

Am văzut de la fereastră, lume multă, adunată...

UN VRACI:

Gură-cască...

ALT DREGĂTOR:

Tot poporul!... Sunt mai mulți ca niciodată!

PRIMUL SFETNIC:

Logofăt de Obiceiuri! Pune pază de soldați!

Trage porțile și scoate toți ostașii înarmați!

Ia măsuri să nu pătrundă golănimea!...

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Nici o muscă!

(pleacă grăbit)

PRIMUL SFETNIC:

Și-au ieșit din minți! Auzi-i!...

(vracii, cetitori de stele și căpeteniile oștirii s-au adunat discutând și murmurând)

... Eu de patru luni v-am spus că
Trebuie găsit mijlocul să zăgăzuim potopul!...
Lanțuri!!...

UN VRACI:

Lanțuri și cătușe!

PRIMUL SFETNIC:

Asta - până trecem hopul!...
Numai birurile grele au să-i domolească!...

UN DREGĂTOR (*servil*):

Știm!

PRIMUL SFETNIC:

Auziți cum urlă?! Groaznic!!...

UN DREGĂTOR:

... Biruri!

PRIMUL SFETNIC (*cu ură, scrâșnind*):

... Ce-o să-i liniștim!

CRAINICUL:

Înălțimea Sa-mpăratul!

(*apare Împăratul însoțit de Doica-Mare și de Ocheșița*)

ÎMPĂRATUL (*cu un calm impresionant în glas; totuși adânc preocupat despre uralele multimii*):

Ce se-aude?

DOICA-MARE:

Gloata!

ÎMPĂRATUL (*aparte; privind în gol*):

Gloată?!...

(*rămâne tăcut, apoi poruncind cu glasul obișnuit*)

Logofăt de Obiceiuri!... Ce se-ntâmplă?!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Lumea, toată,

Vine cu Frățilă-n frunte!...

DOICA-MARE (*palidă*):

Cu Frățilă?

*(mare mirare în rândurile dregătorilor, vracilor, cetitorilor
de stele și căpeteniilor oștirii)*

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

E aici...

Vrea să intre, - împreună cu vreo câțiva alți voinici!...

ÎMPĂRATUL:

Să poftească!

DOICA-MARE:

Nu se poate, Luminate Împărate!

E un răzvrătit!

OCHEȘIȚA (*către Doica-Mare*):

... Mi-e frică!

DOICA-MARE:

... Are gânduri necurate!

Pentru ce nu vine singur?! Pentru ce-a adus mulțimea?

(către Primul Sfetnic)

Au să ne mănânce capul!...

(către Împărat)

Pentru ce-a stârnit prostimea?

*(Măscăriciul intră, aducând în brațe o mieușea; uluită,
tremurând)*

Măscăriciul? Mi se pare?!...

MĂSCĂRICIUL:

Să trăiești, Măria Ta!

(apoi, fulgerând-o cu privirea pe Doica-Mare, către Împărat)
Vipera care te mușcă, fluieră în preajma ta!

ÎMPĂRATUL:

Tu!?!... Dar unde-ai fost?

MĂSCĂRICIUL:

Departel!... Cu Frățilă! Pân' la Zmeu!

Multe-avem să-ți spunem! Multe am văzut - și el, și eu!

OCHESIȚA (aparte, către Doica-Mare):

Să fugim!

DOICA-MARE (aparte):

N-ai nici o grijă!...

ÎMPĂRATUL:

Nu știam c-ai fost cu el!...

MĂSCĂRICIUL:

Patru luni și jumătate, prin primejdii fel de fel.

Am răzbit, până-n bârlogul...

DOICA-MARE (făcând pe naiva):

... Zmeului?

MĂSCĂRICIUL (indignat la culme, către Doica-Mare):

Te faci niznai?!

Ticăloaso! Ucigașo!... Mai spurci locul unde stai?!...

DOICA-MARE:

Ai înnebunit?!... Stăpâne! A visat! A-nnebunit!

MĂSCĂRICIUL:

Taci, zmeoaico!...

DOICA-MARE (cu sânge rece):

Astea-s vorbe! Cu Frățilă te-ai unit

Ca să clevețești?! Minciuna e - la tine - adevăr!
Caraghiosule! Nici nu-ncerc de nărav să te dezbăr!

ÎMPĂRATUL (*calm, dar îngândurat*):
Doică-Mare!...

DOICA-MARE (*Măscăriciului*):
Orice-ai spune, e minciună!!

ÎMPĂRATUL:
Doică-Mare!

DOICA-MARE:
Un smintit!

MĂSCĂRICIUL (*Doicii-Mari*):
Fiere spurcată!...

UN DREGĂTOR:
Vai! Vă rog! Cu cumpătare!

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:
Luminate Împărate! Poțile de jos sunt rupte...

PRIMUL SFETNIC:
Logofăt de Obiceiuri, pune garda să se lupte!

(*rumoare; spaimă între dregători*)

ÎMPĂRATUL (*cu un gest calm*):
Nu-i nevoie!...

DOICA-MARE:
Vai, stăpâne! Mă cunoști de-atâția ani!...

(*prefăcută, plângând*)

Ți-am fost slugă credincioasă - și de-aceea am dușmani!

Îată-l! Unul care vine și lovește-n mine crud,

Vorbe-atâta de nedrepte, nu mi-a mai fost dat s-aud!

Nu-i îngădui s'arunce cu noroi!...

(*plânge*)

PRIMUL SFETNIC (*perfid*):

Prea Luminate!

În împrejurări de-acestea, cugetele-s turburate...

MĂSCĂRICIUL:

Plângi, năpărcă blestemată?! Înțelepții și cuminiții,
Și Măria-Sa - să afle: tu cu lacrimi și-ascuți dinții!...
Am văzut cu ochii...

PRIMUL SFETNIC (*către Logofătul de Obiceiuri, aspru, autoritar*):

Ce e?!...

LOGOFĂTUL DE OBICEIURI:

Vin ca valul unei mări...

Au intrat în curtea mare și-au ajuns până la scări!...

ÎMPĂRATUL (*calm, cu autoritate*):

Dă-le drumul înăuntru!

*(slugile, argații, fetele, Măscăriciul aclamă bucuroși
hotărârea Împăratului; nedumerire și îngrijorare în rândurile
celorlalți; Logofătul de Obiceiuri iese grăbit să transmită
porunca primită)*

PRIMUL SFETNIC:

Nu, Luminăția Ta!

Nu te-ncrede-n ei, Stăpâne!... Am o presimțire rea!...

ÎMPĂRATUL (*cu autoritate*):

Când am poruncit odată... Cum, te mai împotrivești?!
... Dă-le drumul înăuntru!

MĂSCĂRICIUL (*către Primul Sfetnic*):

... fără să răstălmăcești!

*(e întrerupt de sosirea lui Frățilă care vine urmat de un grup
de viteji)*

FRĂȚILĂ (*pășind în fața Împăratului; cu o închinăciune adâncă*):
Luminate Împărate!... După cum m-am juruit!-
Cu-ntunericul potrivnic am luptat și-am biruit!...

ÎMPĂRATUL:
Fii binevenit, Frățilă!

FRĂȚILĂ (*arătând spre voinicii care-l însoțesc*):
Toți acești viteji vestiți,
Au venit să ți se-nchine! Toți au fost de Zmeu roboți!...

DOICA-MARE:
Mînți!

PRIMUL SFETNIC (*sărind în ajutorul Doicii-Mari*):
Măria Ta! Minciuna, ca și lauda deșartă,
Nu se pot ierta!

MĂSCĂRICIUL (*bătăios, către Primul Sfetnic*):
Nici sprijin fără delegii - nu se iartă!

DOICA-MARE (*despre Frățilă*):
E-un fățarnic!

PRIMUL SFETNIC (*către Frățilă, încercând să-l încurce*):
... Ce dovadă ai că l-ai ucis pe Zmeu!?

FRĂȚILĂ:
I-am adus în traistă coada și urechile!

OCHEȘIȚA:
Văleu!
Mi l-au căsăpît pe tata!...

DOICA-MARE (*tipând*):
Gura!

MĂSCĂRICIUL (*către Doica-Mare, cu ironie*):

Nu mai uneltești?!

Ori pe "Coacăza" - pe asta - vrei cu Craiul s-o-mpețești?!

(*către Ocheșița*)

Haide, nu te mai ascunde!

(*către ceilalți*)

N-are inimă!...

(*ironic, către Doica-Mare*)

Ei! Cum e?!

(*către ceilalți; grav*)

Dac-o mărita cu Craiul, dragostea pierea din lume!

(*rumoare; mare mișcare*)

Inimile și iubirea au hrisov de legământ!

Niciodată n-o să piară dragostea de pe pământ!

FRĂȚILĂ:

Dă, Măria Ta, poruncă după cum găsești cu cale -

Dar să știi că suferința noastră, și-a Măriei Tale,

N-a adus-o numai Zmeul!...

PRIMUL SFETNIC (*perfid*):

Are și unelte?

FRĂȚILĂ:

Are!

Coadă de topor e-aicea!...

MĂSCĂRICIUL:

Doica-Mare!

ÎMPĂRATUL (*uluit*):

Doica-Mare?!

MĂSCĂRICIUL:

"Credincioasa"...

DOICA-MARE (*pe tonul cuiva care e jignit pe nedrept*):

Luminate!...

FRĂȚILĂ:

Prefăcuto! Blestemato!...

Dacă nu aflam de taină, mieluşeaua ai fi luat-o!...

PRIMUL SFETNIC:

Ce e hărmălaia asta? Ce-i aicea? Iarmaroc?!

FRĂȚILĂ (*către Măscărici*):

Adu mieluşeaua!...

MĂSCĂRICIUL:

Iat-o!...

DOICA-MARE (*dându-și arama pe față*):

Mieluşeaua e pe foc!

ÎMPĂRATUL:

Cum?!

MĂSCĂRICIUL (*uluit*):

Nu-i asta?! Nu se poate!... Minte!

ÎMPĂRATUL (*cercetând mieluşeaua din brațele Măscăriciului*):

Alta e! Nu minte!...

DOICA-MARE (*rânjind, către Măscărici*):

Am venit în zorii zilei, și ți-am luat-o înainte!

Am schimbat-o și i-am dus-o bucătarului, s-o taie!

BUCĂTARUL (*făcându-și loc și căzând la picioarele Împăratului*):

Înălțate Împărate! N-am știut nimic...

(*confirmând spusele Doicii-Mari*) Așa e!!

ÎMPĂRATUL:

Cum se poate? Cum se poate?! Tu - să fii atât de rea?!

Când știai cât o-ndrăgisem!... Viespe! Piei din fața mea!...

Ucigașo!... Ucigașo!

(face un semn; câțiva paznici o iau pe Doica-Mare și pe Ocheșita - și le scot legate)

MĂRIUCA (căzând în genunchi, în fața Împăratului):

... Luminatul meu stăpân!

Iartă-mi îndrăzneala!...

ÎMPĂRATUL:

Spune!

MĂRIUCA:

... Stam cu dorul să mă-ngân,

Când pe cer noian de stele priveghea în umbra serii...

ÎMPĂRATUL:

Zi-i mai repede!

MĂRIUCA:

... Deodată, printre picurii tăcerii,

Mi-a venit o porumbiță la fereastră - și-a bătut...

Ea, cu vestea pân' la mine, drum de gând a străbătut -

FRĂȚILĂ:

Albă?

MĂRIUCA:

Albă...

MĂSCĂRICIUL:

Și?!

MĂRIUCA:

... Porunca lui Frățilă, ea mi-a dat-o!

Iartă-mă, Prea Luminate! Mielușeaua eu am luat-o!...

MĂSCĂRICIUL:

Când?!

MĂRIUCA:

Aseară...

FRĂȚILĂ (*bucuros*):

Unde-ai dus-o?!

MĂSCĂRICIUL (*rugător*):

Măriucă! Unde-i?! Spune!

FRĂȚILĂ:

Ad-o!

MĂRIUCA:

E-n odaie...

FRĂȚILĂ:

Ad-o!...

(*către cei de față*)

A scăpat ca prin minune!

Haidem amândoi!...

(*iese cu Măriuca*)

PRIMUL SFETNIC (*cu perfidie*):

... Deci iată că s-a lămurit și asta!...

Măriuca a ascuns-o - aruncând pe noi năpasta!

Toți ne frământam, cătând-o...

(*umil, către Împărat*)

Ea știa; de ce tăcea?!

Toți simțeam, azi dimineață, toată-amărăciunea Ta!...

Cum de n-a scos nici o vorbă?...

MĂSCĂRICIUL:

Nu putea!

PRIMUL SFETNIC:

...Prea Luminate!

Și-a mărturisit isprava... Judecând după dreptate,

Cum de-a luat-o fără voie? Eu sunt drept, de-aceea spui.

MĂSCĂRICIUL:

Țara o mănâncă dreptii; strâmbii sunt de mult sătui!

(aprobări, râsete în rândurile slugilor; murmure în rândurile dregătorilor)

UN DREGĂTOR:

Slugă fără cuviință!

PRIMUL SFETNIC:

Măscărici neobrăzat!

MĂSCĂRICIUL:

Măscăriciul are cuget! nu și-l scoate la mezat!...

Alții cresc și se îmbuibă ca ciupercile-n gunoi -

Și trăiesc din lingușire, în minciună și noroi!

Eu...

PRIMUL SFETNIC:

... Mai faci și pe viteazul!...

MĂSCĂRICIUL:

Eu? Eu mă cunosc la chip;

N-am pus mult; un dram de suflet - cât fărâma de nisip -

Dar l-am pus! În ceasuri grele! Fără să-l precupețesc!...

... Dacă vă era de țară și de tot ce-i omenesc

Nu trăgea de voi, ca plumbul, bezna cuibărită-n voi!

N-are varza viermi? Ba are! Și-i găsești dac-o desfoi!...

PRIMUL SFETNIC (*furios*):

Iar te-ntreci! De cine-i vorba?!

MĂSCĂRICIUL:

Nu te repezii cu parul!

Buba trebuie să spargă!...

(murmure și proteste)

... s-a întăritat viesparul!
Hai, vitejilor cu fuga! Nu v-aprindeți? Nu luați foc?
Numai burtă și căciulă? Cap și inimă deloc?

UN DREGĂTOR (*în culmea furiei*):

Deh, nu-s toți grozavi ca tine!

ALT DREGĂTOR (*amenințător către Măscărici*):

Te mai și obrăznicești?!...

PRIMUL SFETNIC:

Prea ești mic în fața noastră - ca să ne muștruluiești!
... Dac-a biruit Frățilă - ce viteaz ești după luptă!

MĂSCĂRICIUL (*fără să-și piardă cumpătul*):

La o scăfârlie bună, merge și-o căciulă ruptă,
Numai dregătorul spune, când se crede mai cu moț:
"Dacă nu erau atâția păgubași, n-aș fi fost hoț!"

(*râsete; murmure*)

PRIMUL SFETNIC:

Înălțate Împărate! E obraznic și clevetnic!
Să-și mai pună strajă gurii, când vorbește cu-n Prim Sfetnic,
Înălțate Împărate...

(*nu mai poate continua, deoarece reappare Frățilă, ducând în
brațe o mielușea; odată cu Frățilă reintră și Măriuca*)

ÎMPĂRATUL (*emoționat*):

Asta este!... Mielușeaua!

PRIMUL SFETNIC (*aparte*):

... Pentru lighioana asta - gata să-mi gălesc beleaua!

ÎMPĂRATUL (*mângâind-o pe Măriuca*):

Măriucă!... Mai trăiește numai datorită ție!...
Da!... Îți mulțumesc Frățilă! Ai luptat cu bărbăție!

L-ai răpus pe Zmeu... Viața o să-și meargă drumul său,
Deslușind pe culmi lumina - și strivind tot ce-a fost rău!
Când robia năzuise să-ngenunche omenirea
Paloșul dârziei tale a înfrânt nelegiuirea!
Am făgăduit în clipa când te-ai dus să aperi țara -
Jumătatea-mpărăției celui ce ucide fiara!...

(rumoare)

... Din hotar de miazănoapte, cel de codri megieșit,
Munții de argint, ținutul pân' la mare-n răsărit,
Hotărăsc deci...

FRĂȚILĂ (întrerupând):

Nu! Nu!... Zmeul, n-am fost singur să-l dobor!
Fără preget, la primejdii, mi-au sărit într-ajutor
Cu credință în izbândă, îndemnându-mă mereu,
Îndârjind, în lupta dreaptă, focul paloșului meu -
Vietăți, și flori, și oameni - dorul mândrei ce-aștepta, -
Și, nedespărțit la grele, Bâldâbâc, Măria Ta!
... Mai cu gluma, mai cu sfatul, dar cu inima bărbată!
Nu pot să primesc, Mărite!... N-am râvnit la vreo răsplată!...
Da, mai marii-mpărăției n-au crezut că vor vedea
Cum înfrânge-n luptă Zmeul un flăcău de teapa mea!
... Știu ce-i dragostea de oameni și ce-i dragostea de țară:
Pentru mine, nu robia dă vieții primăvară!
Îmi sunt dragi pământul, codrul, cerul și întreagă firea,
Rugul zorilor, izvorul, mierla, cântecul, iubirea,
Tot ce luminează viața și ne-nvăluie făptura,
Însă noaptea nedreptății o urăsc cu toată ura!
... N-am râvnit să port cunună, nici coroană de-mpărat!
N-am făcut decât să apăr ce aveam de apărat!

ÎMPĂRATUL:

Cumpănind după dreptate, hotărăsc - și poruncesc:
Bâldâbâc, de astăzi, este sftenicu-mi împărătesc!...
Tu, Frățilă, ai un paloș! Datoria ți-o cunoști!
Ești - de astăzi înainte - căpetenie de oști!

(rumoare; emoție generală)

Negura se risipește!... Vin iar vremuri de lumină!
Bucuria mea e mare... Mare, însă nu deplină!
Singur și bătrân... Povara n-o mai port cum o purtam...
Am avut o fată. Una. Pe Domnița. N-o mai am!...
... Sângerează, sfâșiată, inima, pân-o să stea!...

MĂSCĂRICIUL *(agitat către Frățilă):*

Unde-i salba de mărgele?!
Hai!...

FRĂȚILĂ *(scoțând salba de mărgele din sân și punând-o pe după grumajii mielușelei):*

Hai!...

(Domnița reapare în carne și oase; emoție la culme)

MĂRIUCA *(fericită):*

Domnița!

ÎMPĂRATUL *(copleșit de emoție):*

Fata mea!...

DOMNIȚA:

Tată!...

ÎMPĂRATUL:

Fata mea iubită!...

DOMNIȚA *(îmbrățișând-o pe Măriuca):*

Măriucă!! Draga mea!

*(se îmbrățișează cu Frățilă și cu Măscăriciul fericită; Primul Sfetnic pân-dește momentul și vrea s-o ia și el în brațe; către Primul Sfetnic, aspră, dârză, înfruntându-l și măsurându-l)
Tu?!*

PRIMUL SFETNIC (*bâlbâindu-se, tremurând*):

Domniță!...

DOMNIȚA:

... Ai crezut că voi rămâne-o mielușea?!

Ai uitat, cu Doica-Mare cum făceai la socoteli,

Ca să jefuiești poporul? Pe-mpărat ca să-l înșeli?!

Toată bogăția lumii - toată - nu-ți era deajuns!

Și cu Doica și cu Zmeul te legaseși într-ascuns!

Auzeam! Vedeam! Și totuși, nu puteam să spun nici "păs"!...

Le urzeai în mare taină, și vă tăvăleai de răs!

... După nunta Ocheșiței, ce-i spuneai că faci cu tata!?

MĂSCĂRICIUL (*către Primul Sfetnic*):

Și cu mândra, și cu draga, nu se poate! Ia-ți răsplata!!

(*Împăratul face semn - și Primul Sfetnic e legat și scos*)

FRĂȚILĂ:

Înălțate Împărate!

ÎMPĂRATUL (*cu bunătate*):

Spune, ce dorești, Frățilă?

FRĂȚILĂ:

Înălțate Împărate, iartă ruga mea umilă!...

Dragostea de Măriuca m-a-ndemnat, ea mi-a dat ghes,

Ca să mă-nțeleg cu dânsa...

ÎMPĂRATUL:

... Ei, și cum te-ai înțeles?

FRĂȚILĂ:

Păi... Măria Ta... atuncea, la plecare, eu i-am spus:

Va avea lopata coadă...

MĂRIUCA:

Și-o să aibă furca fus!

ÎMPĂRATUL:

Bine! Mă-nvoiesc, Frățilă!

FRĂȚILĂ:

Să trăiești, Măria Ta!

ÎMPĂRATUL:

Logofăt de Obiceiuri! Cheamă solii!! Nu mai sta!

(către Domniță)

Solii ne vestesc sosirea Craiului de Miază-Zi!

(adresându-se tuturor)

Toți, cu brațele deschise l-așteptăm să vie-aci!

Fericirea fiicei mele, ochii-n lacrimi mi-i îneacă!

Sărbătoare tuturor!... Tot poporul să petreacă!!...

Și - ca semn al bucuriei, eu, cu inimă de tată -

Dau poruncă să se facă amândouă nunți odată!

(urale; lăutarii intră cântând zgomotos)

CORTINA

Chelfăneala

Piesă în 3 acte (8 tablouri)
în versuri

PERSONAJE

DIRECTORUL
AUGUST
CĂLĂREAȚA
STĂPÂNUL MĂGARULUI
DRESORUL DE LEI
ACROBATUL
ACROBATA
COPILUL LOR (ACROBAT ȘI EL)
Clovni, artiști, dresori, oameni de serviciu

CALUL
MĂGARUL
MAIMUȚA
PRIMA MAIMUȚICĂ
A DOUA MAIMUȚICĂ
SDUP, PRIMUL DULĂU
RIK, AL DOILEA DULĂU
ZEBRA
GIRAFĂ
ELEFANTUL
URSUL CAFENIU
URSUL ALB
UN URSULEȚ ALB
AL DOILEA URSULEȚ ALB
CĂMILA
TIGRUL
CANGURIȚA
FOCA
CROCODILUL
CERBUL
VULPEA

ACTUL I

TABLOUL I

Scena reprezintă o parte - văzută dinspre cuștile animalelor - a unui circ. În fund spre stânga se zăresc, ori de câte ori se dă perdeaua la o parte: public, o porțiune a manejului și câte ceva din programul care se desfășoară.

Înșirate, una lângă alta, cu grații de diverse grosimi, aceste cuști adăpostesc animalele: elefantul, crocodilul, ursul alb, zebra, lupul, maimuța ș.a.

Spre stânga scenei, grajdul cailor și adăpostul câinilor.

Muzica - potrivită numerelor reprezentate în fața publicului - se aude mai tare ori de câte ori se dă perdeaua la o parte. Acest lucru se întâmplă la sfârșitul numerelor (care își termină spectacolul) și la intrarea în maneaj a animalelor ce au să se producă în numerele noi.

Câteva lăzi mari, depozitate în stânga scenei, pe planul I, poartă inscripția: "Circul Modern". Se vede bine că sunt goale, - scândurile lor fiind bătute la intervale destul de mari unele de altele. În față de tot, - de asemenea în partea stângă a scenei - se vede o parte a unui camion-locuință: partea din spate a mașinii, cu trepte pe care se vor urca și coborî unii din oamenii circului.

Scena va fi destul de bine luminată. Totuși - când se va vedea interiorul circului (maneaj, public, fragmente din numerele spectacolului) - lumina de pe scenă va contrasta prin modestia ei, față de intensitatea luminii de dincolo de perdeaua despărțitoare.

Suntem într-o seară, cam pe la sfârșitul spectacolului.

(În timp ce se vede - prin perdeaua trasă la o parte - dansul cailor în maneaj, Directorul, nervos, se adresează unuia din oamenii de serviciu, întrebând de clovnul August. Directorul are în mâna dreaptă o hârtie pe care e scrisă ordinea de prezentare a numerelor din spectacol. Între diferitele numere ale spectacolului, se aude - scurt - soneria care anunță pe cei ce urmează la rând, conform programului.)

DIRECTORUL (*agitat*):

Unde-i August?

OMUL DE SERVICIU:

Imediat!!...

(fugind spre camionul-locuință)

... Încă nu s-a îmbrăcat!

DIRECTORUL *(venind, supărat și nervos spre camionul-locuință):*

(în acest timp se trage perdeaua, acoperind vederea spre manej)

Trebuia, de mult să vie!

Unde, naiba, întârzie?!?...

*(Omul de serviciu s-a urcat în camionul-locuință, iar
Directorul s-a oprit și-i strigă, lui August, grăbindu-l):*

Haide, August!! Ce mai stai?!?

AUGUST *(scoțând capul prin fereastra camionului-locuință;
calm):*

Câte numere mai ai?

DIRECTORUL:

Două.

AUGUST:

Caii au intrat?

DIRECTORUL *(arătând că aceștia reintră în monom, - în vreme ce
se aud aplauzele spectatorilor, grăbindu-l):*

Uite! Au și terminat!

(se văd niște acrobați, producându-se în fața publicului)

*(August scoate capul prin ușa care dă la scara camionului și se
uită)*

(ca să-i demonstreze graba, Directorul adaugă):

Gata!... După acrobați,

Vin cei șase câini dresați!...

(răstindu-se brusc; aparte)

Eu vorbesc, - și el... nici gând!!

(către August, poruncitor)
Repede!! Că vii la rând!!...

AUGUST *(calm, ieșind în fața ușei spre scările locuinței-camion):*
Viu!... viu!... viu!...

DIRECTORUL:

Dă-i zor! Dă-i zor!

AUGUST *(coborând; mereu calm):*
Ai răbdare să cobor!...

(acrobații au terminat; se văd câinii dresați)

(luându-l peste picior):
Ei!... Te-ai liniștit? Sunt jos!...
Iii! dar tare ești nervos!...

(apar Calul, Călăreata, un om de serviciu care duce calul de căpăstru, un dresor și alte două-trei persoane din circ. Toți au o înfățișare mulțumită. Se aud aplauze puternice, strigăte și urale. Calul este purtat cu mândrie ca după un mare succes)

UN DRESOR *(încântat, către Director, despre cal):*

... S-a-ntrecut! A fost superb!
Ager! Sprinten ca un cerb!!

ALT DRESOR *(entuziasmat, către Călăreată):*

... Saltul! Saltul mai ales!!
Cel mai strălucit succes!...

OMUL DE SERVICIU *(intervenind, accentuând cuvântul "triumf"):*
Ce succes! Triumf!!

DIRECTORUL *(mângâind calul):*
Așa-i!...

CĂLĂREATA *(idem):*
... Cel mai strașnic dintre cai!!!

UN DRESOR (*atrăgând atenția asupra aplauzelor delirante ale publicului*):

Publicul e în delir!...

(*se aud aplauzele*)

I-auziți?!...

ALT DRESOR (*ca să sublinieze că e normal ca publicul să aplaude călduros*):

... Nici nu mă mir!

DIRECTORUL (*mereu încântat*):

Ce de-aplauze!...

(*către un dresor*)

Văzuși?

(*ca o demonstrare a teoriei sale că publicul e pretențios*)

V-ați convins cu toți, acuși?!?

Publicul - așa cum e -

Nu "înghite" orișice!!...

(*despre public*)

Judecă!... apreciază!...

UN CLOVN (*venind grăbit dinspre partea publicului*):

(*arătând spre publicul cercului*)

Nu "bisăm"?... Că delirează!!...

OMUL DE SERVICIU:

Imposibil!

CĂLĂREAȚA (*arătând spre Cal: în sensul că nu-l poate obosi peste măsură*):

... Să-l omor?

DIRECTORUL (*către Clovn, sub forma unei dispoziții*):

Faceți număr-următor!!

(*Clovnul se duce repede spre public*)

(se aud aplauze)

CĂLĂREȚA (*către Cal; cu mare drăgălășenie*):

Le auzi?!? Știi pentru cine?

Astea-s toate pentru tine!

Zahăr vrei? (*îi dă o bucățică de zahăr*)

(*duioasă*) Ești obosit?!?

Pentru astăzi s-a sfârșit!...

(Omul de serviciu pleacă spre grajd, cu Calul; ceilalți se risipesc. Directorul se duce la perdea și privește spectacolul și publicul. Muzica atacă un marș...)

CORTINA

TABLOUL II

În preajma camionului-locuință în care se adăpostește clovnul August, - camionul aflându-se în fund, la mijloc. La dreapta se zăresc cuștile și locul liber spre perdeaua care dă spre manej. În stânga, pânza de cort a circului, completând fundalul. La stânga scenei, diferite lăzi purtând pe ele inscripția cu numele circului etc.

La ridicarea cortinei Măgarul vine condus de stăpânul lui, de clovnul August și de un om de serviciu.

AUGUST (*către Stăpânul Măgarului*):

Număr bun! Pe cinstea mea!

OMUL DE SERVICIU (*în admirație mare*);

Dom'le! dom'le! Ce vorbea!!!...

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*jignit; către August*):

Cum ai spus? Un "număr bun"?!

Uite... eu, atât vă spun:

Ani de-a rândul, -

(*arătând spre Măgar*)

el cu mine -

Am umblat prin țări străine, -

(*cu mândrie*)

Prin orașe ca Paris,

Istambul, Izmir, Tunis -

(*cu dispreț, de sus*)

Nu prin târguri, sau la sate,

Ori prin bălciuri răsuflăte, -

(*subliniind*)

Am avut angajamente

Pe mai multe continente,

(*accentuând "circuri mari"*)

Și-am "lucrat" în "circuri mari"!

(*convins*)

... Suntem extraordinari!!...

AUGUST (*de acord cu el*):

Ce e drept, e drept!...

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*convingător*):

... Voi vreți

Numai cai și călăreți,
Sau... acrobații banale?
Nu sunt mai originale
Trucurile astea noi?!?

AUGUST (*mirat*):

Ce-ai găsit banal la noi?

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*cu un gest larg*):

Pentru că mă-ntrebi... deh!... (*ezită*)

AUGUST' (*ca să-i aducă argumente contrare*):

... Spune!

"Calul" n-a fost o minune?!
Dar Girafa la trapez?!?

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*vag concesiv*):

Nu zic nu! Apreciez
Munca tuturor, - nu zic!!
Dar... să cântărim un pic,
Fiecare ce-a făcut:
(*luându-i la rând*)
Calul!... Calul a plăcut,
(*cu un gest de compătimire*)
Însă...
(*după o clipă*)

... vechi și demodat!

Și "de rând" și răsuflat!
(*încălzindu-se; arătând spre Măgar*)
Asta-l vezi?! N-are rival!!
(*cu dispreț*)
Vax, - trapez, girafă, cal!
(*povestind, sigur pe el*)

Astăzi, când ne-am angajat,
Voi v-ați fi imaginat
Că "Măgarul... literat"
Când apare și vorbește
Publicul "înebunește"?!

OMUL DE SERVICIU (*către amândoi, ca să exprime
admirația sa*):

Eu mărturisesc, sunt... turtă!
(*curios*)
Cum făceați!

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*simplu, totuși mândru*):
... Vorbeam din burtă!

AUGUST:
Ventriloc?

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*către August*):
(*logic*) ... Păi, altfel, cum?!

OMUL DE SERVICIU (*amuzat, înțelegând*):
Ventriloc!... Pricep acum!!

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*mândru*):
Ventriloc și poliglot!
Orișiunde - peste tot -
Am avut succes enorm!...

(se apropie de Măgar și se face că vorbește cu el; în realitate, Stăpânul Măgarului vorbește pentru amândoi. Omul de serviciu și August rămân cu gura căscată de admirație)

MĂGARUL:
Nu ți-e somn? Eu vreau să dorm!

STĂPÂNUL MĂGARULUI:
Cum ai spus?

MĂGARUL:

Sunt obosit!
Astăzi nu m-am odihnit...

STĂPÂNUL MĂGARULUI:

Ai răbdare!

MĂGARUL:

Nu mai am!
Mai ai chef de vorbă?

STĂPÂNUL MĂGARULUI:

... Cam!

MĂGARUL (*supărat*):

Stai cu niște caraghioși,
Și vă spuneți moși-pe-groși!!...

(August și Omul de serviciu dau semne de nemulțumire, fiind jigniți de cele auzite)

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*vrând să protesteze*):

Dar...

MĂGARUL:

De ce nu recunoști?
Amândoi sunt niște proști!
Eu mă mir că ai răbdare!
Hai, mai bine, la culcare!...

AUGUST (*ca să-l oprească*):

M-am convins! m-am luminat!

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*demonstrativ*):

Ați văzut?!?

OMUL DE SERVICIU:

... E minunat!

AUGUST:

Ați vorbit din burtă?

STĂPÂNUL MĂGARULUI:

Da!

AUGUST (*făcându-se că n-a înțeles cum se petrec lucrurile*):

Cine? El, sau dumneata?

STĂPÂNUL MĂGARULUI:

Eu!

AUGUST:

Ești sigur?

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*revoltat, disprețuitor*):

Ce-ntrebare!!

AUGUST (*ca o concluzie*):

Ei, atunci - ești tu mai mare!

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*mirat*):

Cum "mai mare"?

(*aparte*)   Ce tembel!...

AUGUST (*arătând*):

Ești... mai mare decât el!!

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*serios; supărat*):

Sper că-i glumă!

AUGUST:

... N-am glumit!

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*sever*):

... Nici n-aș fi îngăduit!...

OMUL DE SERVICIU (*legând Măgarul de roata camionului*):

Până-i facem loc, să-l leg!...

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*mirat și supărat*):
N-are un grajd?

OMUL DE SERVICIU (*mirat*):
Un grajd întreg?
(*explicându-i*)
Nu! cu alții împreună...

AUGUST (*vrând să plece să se culce*):
Mă retrag.

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*către Omul de serviciu*):
Cum?!?

AUGUST (*de pe treptele camionului*):
... Noapte bună!
(*intră în locuința lui din camion*)

OMUL DE SERVICIU (*despre Măgar; către Stăpânul Măgarului*):
Îl culcăm noi! îi găsim
(*liniștindu-l*)
Loc ca să-l adăpostim!...
Să cătăm vre-o cușcă goală...

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*către Omul de serviciu*):
(*ieșind, despre Măgar*)
... Asta-i un măgar cu școală!...

(*se duc spre cuști, și dispar; apar Maimuța, curioasă*)

MAIMUȚA (*către Măgar; aluzie la Stăpânul Măgarului*):
A plecat?

MĂGARUL:
S-a dus...

MAIMUȚA (*prevăzătoare*):
Ia vezi!

(*ca să-l convingă*)
Sigur c-a plecat? Sau... crezi?!

MĂGARUL (*indicându-i cu un gest*):
A trecut după perdea!

MAIMUȚA (*curioasă*):
Tu vorbeai? sau el vorbea?

MĂGARUL (*sincer*):
Ei!... (*cu dispreț*)
Eu nu "obișnuiesc"
Graiul ăsta "omenesc"!...
(*explicându-i*)
El "o-ntoarce", el o schimbă,
Și vorbește orice limbă...

MAIMUȚA (*în admirație*):
Bravo lui!

MĂGARUL (*cu dispreț; dându-și importanță*):
(*despre Stăpânul său*)
... E-o secătură!
(*supărat*)
Când din burtă, când pe gură!..
Sunt sătul!..
(*explicându-i*)... Un mof, un fleac.
Tot ce-i trece prin stomac
Sau prin cap: idei sucite
Și cuvinte potrivite -
Le înșiră tot mereu
Ca și cum le-aș spune eu!!!
(*îngrijorat, uitându-se în jur, ca să vadă dacă nu e cineva
prin apropiere*)
Nu e nimeni?!?
(*după o clipă, întrebând ca și cum ar cere un sfat*)
Tu, ce zici?!?

MAIMUȚA (*asigurându-l că nu e nici un om prin apropiere*):
Nu-i picior de om pe-aici!...

(revenind la cele spuse de Măgar și la întrebarea pe care i-a pus-o)

Știu eu ce să-ți spun? Nici mie
Nu mi-ar place-o meserie
Ca a ta...

(intrigantă, insinuantă, perfidă)

... Dac-ai avea -
Cum au caii - frâu și șea,
Sunt convinsă c-ai putea
Să...

MĂGARUL *(convins):*

Așa-i?!

MAIMUȚA *(continuând perfidă):*

... Ți-ar trebui
Coadă, cum ai caii, și
Coamă...

MĂGARUL:

Coamă?

MAIMUȚA:

Da! pletoasă,
Aurie și frumoasă!...

MĂGARUL *(oftând):*

Greu!... De unde să le iau?

MAIMUȚA *(continuând, ca mai sus):*

Dac-ai vrea...

MĂGARUL *(neînțelegând):*

Ce?

MAIMUȚA (*ca mai sus*):

(*în sensul: "Nu ști oare că toți caii au aceste obiecte?"*)

... Cai, n-au?!?...

(*decisă; după o clipă*)

Încercăm!...

MĂGARUL:

Ce să încercăm?

MAIMUȚA:

Nu pricepi?

MĂGARUL:

Să... (*ezită*)

MAIMUȚA (*fermă*):

Să le luăm!...

(*intrigantă*)

Calul - cred c-ai observat,

C-a fost ovaționat!

... Mă gândeam, în pauze:

A primit aplauze,

I-au dat zahăr și... urale, -

Pe când ale animale

Tot atât de talentate, -

Nu sunt nici aplaudate!

(*intrigantă, luându-l de exemplu chiar pe Măgar*)

Tu... Ce?!? tu nu ești deștept?!?

Păi se poate?... Asta-i drept?!?

... Dacă ți s-ar da și ție

Ce-are calul...

MĂGARUL (*oftând; clătînând, trist*):

Ei, bădie...

MAIMUȚA (*continuând*):

I-ai întrece!

MĂGARUL (*convins*):

Da!

MAIMUȚA:

Pe toți!...

MĂGARUL (*încântat*):

Aș sări de șapte coți!...

MAIMUȚA (*continuându-și jocul*):

Și... te-ai evidențiat!...

MĂGARUL (*convins*):

Praf îl fac pe cal!

MAIMUȚA (*ca mai sus, perfidă*):

Ai vrea?

MĂGARUL (*în sensul că e de acord; visător*):

Mai întrebi?!

MAIMUȚA (*ca să-l convingă definitiv*):

Stăpânul tău

Spui că e un nătărău...

Secătură...

MĂGARUL (*de acord*):

Chiar așa!

MAIMUȚA:

Totuși... are grija ta!

Știi acuma, unde-i dus?...

(*văzând ezitarea Măgarului*)

Ști, sau nu ști?!

MĂGARUL (*sincer*):

Nu mi-a spus!

MAIMUȚA:

A plecat să-ți facă rost
De...

MĂGARUL (*amintindu-și*):

... De casă!

MAIMUȚA (*confirmând*):

...De-adăpost!!

(*cu un accent ironic*)

... Nu cumva-ți închipuiești

C-ai putea să locuiești

Elegant, în vreun salon?!...

(*accentuând și cu un aer de compătimire*)

(*despre oamenii din jur care se ocupă de adăpostirea peste
noapte a Măgarului*)

...Îți găsec ei vreun șopron!...

(*intrigantă*)

Pe când Calul, - dumnealui

Are-un grajd cum altul nu-i!...

Grajd curat, modern, frumos, -

Paie așternute jos -

Iesle... traistă cu ovăz...

... Nu mi-a mai fost dat să văz

Curățenie mai mare!

(*ca un argument suprem*)

... Are... apă curgătoare!...

(*pe un ton mai confidențial; făcându-se că ezită*)

Mă gândesc că... (*se întrerupe*)

MĂGARUL (*nerăbdător, aproape rugător*):

... Spune!

MAIMUȚA (*continuând ca și cum s-ar fi decis*):

... Bine!

Vezi ce mult țin eu la tine?!

(*despre cal*)

...De-ar avea un insucces!!

Tu ai mare interes

Să-l "dărâmi"!

MĂGARUL (*de acord*):

Așa-i cum spui!

MAIMUȚA (*accentuând pe "tu"*):

...Să treci tu în locul lui!...

Tu să fii sărbătorit, -

Tu să fii cel răsplătit, -

Tu să fii aplaudat

Și "bisat" și răsfățat! -...

(*repetând, accentuând cu ură*)

Să-l "dărâmi" pe Cal!... Să fii

Cel mai prețuit aci, -

Cel mai tare din măgari!

Să te vezi pe-afișe mari, -

Cunoscut, apreciat...

MĂGARUL (*visător*):

Răsfățat!...

MAIMUȚA:

Da, răsfățat...

Ți-am mai spus-o și-ți mai spui:

(*rar, accentuând*)

Tu, să treci în locul lui!...

Și... și grajdul să i-l iei!!

Înțelegi?! Și grajdul!...

(*după o clipă*) Vrei?!

MĂGARUL (*visător*):

Vreau... Dar nu știu cum să fac!

MAIMUȚA:

Uite... Ca să-ți fiu pe plac, -

Mai târziu, nu chiar acuși -

(*explicându-i*)

Când și oamenii dorm duși, -

O să mergem împreună...

MĂGARUL:
Unde?

MAIMUȚA (*ca pentru sine, totuși așa ca să audă Măgarul*):
... E-o idee bună!
(*mai tare, direct Măgarului*)
O idee...

MĂGARUL (*curios*):
Ce idee?

MAIMUȚA (*misterioasă*):
Calul o să ni le dee!...
(*îi spune ceva, în secret, la ureche*)

MĂGARUL (*decis*):
Admirabil!... Minunat!...
I le luăm neapărat!...

MAIMUȚA (*aparte*):
Îl urăsc! Prea-i merge bine!...
Calul e mai breaz ca mine?
Mai iubit? Mai prețuit,
Răsplătit și giugiulit?
Am să fac în așa fel
Să-l dobor!
(*tare*) S-a zis cu el!

MĂGARUL (*umbrit de o bruscă preocupare*):
Calul, crezi c-o să le dea?

MAIMUȚA (*sigură pe ea; decisă*):
Îl conving eu! Vei vedea!

CORTINA

TABLOUL III

În grajdul Calului, târziu noaptea. Maimuța apare, tiptil-tiptil, asigurându-se că nu e nimeni prin apropiere. Apoi, din ușă, face semn Măgarului, care vine și el hoșește.

MAIMUȚA (*arătând cu dispreț*):
...Doarme ca un mânz!... Halal!

MĂGARUL (*admirând somnul Calului*):
Măi! ce somn! ce somn!

MAIMUȚA (*ironică, disprețuitoare; aparte*):
...Ce cal!!

(*explicându-i*)
Căii ăștia-s cam nerozi:
Au și coame, au și cozi, -
Dar... așa sunt ei sortiți:
Ca să fie călăriți!!

MĂGARUL (*ca să exprime acordul său cu părerea emisă de Maimuță*):
Cred și eu!

MAIMUȚA (*vorbind cu tonul celui care spune ceva despre care s-a mai vorbit*):
(*minimalizând meritele Calului, disprețuitor*)
Nu-mi intră-n cap!
Pentru câțiva pași la trap!!...
Săritura!... ăla-i salt,
Nici cât omul de înalt!?!?

MĂGARUL:

Ce să mai vorbim!... A fost,
E, și va rămâne, prost!...

MAIMUȚA:

Totuși...

MĂGARUL:

Nu mă mir de loc!
(ca o demonstrație logică)
Nu vezi? a avut noroc!!
Altfel - cum vrei să-ți explici
Ceea ce se-ntâmplă-aici?
(arătând spre Cal)
Ce?! Eu n-am, ca el, copită?!
(cu of)
Eu muncesc - și el profită!
Păi, să nu fac o gălbează?!?
(subliniind cuvântul "el")
El se "evidențiază"!
Ce-a făcut, mă rog?

MAIMUȚA:

Un fleac!

MĂGARUL:

Mă! Prostia n-are leac!...
Calul pare tare-mare
(amărât)
Nu fiindcă-i cal: că sare!
(clătinând din cap)
Și... pe urmă... omul!

MAIMUȚA *(ca unul care știe un lucru important):*

Eu,

O repet, o spun mereu:
Bieții oameni! nu-s ei oare
Doar... maimuțe inferioare?!

MĂGARUL (*de acord; ca despre ceva care e de mult un lucru sigur*):

Asta nici nu se discută!...

MAIMUȚA (*în continuarea teoriei despre oameni*):

Unde-i coada lor?

MĂGARUL (*sigur pe el, ferm, ironic; cu dispreț pentru oameni*):

Căzută!

MAIMUȚA (*ca mai sus*):

I-ai văzut vre-odată goi?

Au ei păr, pe trup, ca noi?

Cum să fim egali cu ei?

Sunt urâți, scârboși și chei!

(*cu mândrie*)

Noi, maimuțele, - se știe! -

Nu ne temem de chelie!!...

MĂGARUL (*amintindu-și de rostul venirii lor*):

Ia să trecem și la treabă!...

MAIMUȚA (*disprețuitoare; arătând spre Cal*):

Doarme!

MĂGARUL (*îndemnând-o*):

Ia dă-i tu o labă!

MAIMUȚA (*lovindu-l cu laba; către Măgar*):

Nici nu simte!

MĂGARUL (*cu mirare*):

Ce vorbești?

MAIMUȚA (*reflectând, către Măgar*):

E nevoie să-l trezești?

MĂGARUL (*insistând*):
Trebuie! Măcar nițel
Vreau să bag și groaza-n el!

MAIMUȚA:
Cogeamite matahală
Doarme rupt de oboseală!
(*strigându-l și împingându-l*)
Calule!
(*aparte*) Ce nesimțit!
Eu l-am categorisit:
Un catâr mai răsărit!...
Numai dacă simte-un pinten
E și el ceva mai sprinten!...
(*către Cal, împingându-l*)
Scoală-te!...
(*către Măgar, despre Cal*)
Ce somn adânc!...

MĂGARUL (*sfătuind-o*):
Dă-i un ghiont pe sub oblânc!...

MAIMUȚA (*având o idee*):
Ia să-l gădil sub bărbie...

(*Măgarul se retrage, prevăzător, spre ușa grajdului*)

CALUL (*se ferește, apoi se trezește; somnoros*):
Cine-i?

MAIMUȚA (*pe un ton mieros*):
Cine vrei să fie?!

CALUL (*recunoscând-o*):
Tu erai?...

MAIMUȚA (*în șoapte, misterios*):
Sst! Un secret!
Ce răcnești? Vorbește-ncet!...

(se duce în direcția ușii grajdului și face semn Măgarului să se apropie)

Vino!... Poți să vii...

MĂGARUL *(către Maimuță, aparte):*

(aluzie la Cal) E treaz?

MAIMUȚA *(disprețuitoare, despre Cal):*

El nici ziua nu-i mai breaz!

(apropiindu-se de Cal și întrebându-l)

Îl cunoști?

CALUL *(firesc):*

Îl știu...

MAIMUȚA *(către Măgar, invitându-l să se apropie și să vorbească; vicleană):*

...Poftește,

Haide, - intră și vorbește!...

(făcându-se că nu știe)

Ce ziceai că vrei să-i spui?!?

MĂGARUL *(prefăcându-se îngrijorat):*

Nu-i vre-un om pe-aicea?

CALUL:

Nu-i!

MĂGARUL *(misterios):*

Am venit și te-am trezit

Să te-anunț c-am auzit

Ceva nemaipomenit!...

CALUL *(curios):*

Spune! Ard de nerăbdare

Să te-aud!...

MĂGARUL *(dându-și importanță; pe tonul de mai sus):*

Buclucu-i mare!!!

CALUL (*impresionat*):
Văd... Vă văd îngrijiți.

MAIMUȚA (*intervenind, către Cal*):
Tare-i rău!

CALUL (*către Măgar și Maimuță, în același timp, nerăbdător să afle*):
Vorbiți! ce stați?!

MĂGARUL (*în mare secret, solemn*):
Am aflat că toți, de mâine,
Vom rămâne fără pâine!
(*povestind*)
Unul din dresori, aseară,
Se plimba - fumând - pe-afară
Și vorbea c-un alt dresor
De "programul" viitor!
(*imitând glasul dresorului*)
"Publicul vrea alt program!...
nu vrea câini trăgând la ham.
E sătul de acrobați!
Și de cai sau lei dresați!...
Publicul vrea «altceva»!
Și... de mâine, îi vom da!!..."

CALUL (*sesizând gravitatea cazului*):
Gravă chestie!

MĂGARUL (*în sensul: "Așa e că am dreptate?"*):
Așa-i?!?

MAIMUȚA (*intervenind, șireată*):
O să fie vai de cai!

MĂGARUL (*continuându-și jocul*):
Nu e numai asta!

CALUL (*curios și foarte impresionat*):
Nu?!?

MĂGARUL (*ca mai sus, către Cal*):
Apoi, judecă și tu!
În programul viitor -
Am aflat de la dresor -
(*subliniază cuvânt "alte"*)
Vin cu alte animale...

MAIMUȚA (*completându-l*):
Numere senzaționale!

MĂGARUL (*idem*):
Noutăți nemaivăzute!

MAIMUȚA (*idem*):
Raci și pești, în dansuri mute!

MĂGARUL (*înșirând*):
Greierele cu-o vioară!...
Libelula care zboară
Și ridică până-n nori
Licurici-aviatori!...
Soareci albi jucând pe sârmă!
Cărăbușul stând la cârmă -
Căpitan pe-un vaporăș!...

MAIMUȚA (*completând spusele Măgarului*):
Duo Sisters Fluturaș!...

MĂGARUL (*către Maimuță*):
Vezi? Era să uit!...
(*continuând*) Furnici,
Mici de tot...

MAIMUȚA (*completându-l*):
Furnici-pitici!

MĂGARUL (*grav*):

Astea, Calule, - nu-s snoave!
Au și purici cu potcoave!!...

CALUL (*impresionat la culme*):

Cu potcoave??

MĂGARUL (*în continuare, aprobând din cap*):

... Două mii,
Potcoviți și cenușii:
Un balet pe-un fond albastru!
(*întărind din nou cele spuse*)
Cu potcoave!...

CALUL (*deznădăjduit*):

E dezastru!

MAIMUȚA (*făcând și ea pe disperata*):

Vai de noi, de fiecare!

MĂGARUL (*ca să justifice venirea lui în toiul nopții*):

Nu puteam! N-aveam răbdare!
Trebuia să ți le spui!...

CALUL (*cu lacrimi în ochi*):

Mulțumesc!...

MAIMUȚA (*șireată, către Măgar, în sensul de: "care e soluția posibilă"*):

Și... leacul?

MĂGARUL (*cu un gest care ar spune că soluția nu poate fi găsită cu nici un chip*):

Nu-i!!!

CALUL:

Vai de mine! Crezi? Cum, oare,
Nu găsim nici o salvare?

MĂGARUL (*către Cal; în sensul că soarta Calului e mai bună decât a lui*):

Dumneata, ca dumneata!...

Te înhamă la saca,

Te hrănește și te ține...

CALUL (*disperat; despre el însuși*):

Gloabă?

MĂGARUL (*făcându-se că-l consolează; în sensul că "nici gloabă nu e chiar atât de rău"*):

Gloabă! Dar pe mine?!

Pielea, la tăbăcărie!!...

(*în sensul: "Asta e ceva foarte grav!"*)

...Asta nu e jucărie!!

CALUL (*ca mai sus*):

Ah! îmi vine să nechez!...

MĂGARUL (*oprindu-l, energic*):

Nu! Te rog!!

(*după o clipă de gândire*)

Eu te salvez!

CALUL (*agățându-se, cu deznădejde*):

Orice vrei, îți dau în schimb!...

(*rugător*)

Dacă vrei, te duc, te plimb!

Jumătate din tain

Ți-l cedez!! Nu fi hain,

Nu mă chinui!.. Nu vezi?

Haide, spune-mi! Ne salvezi?!?

MĂGARUL (*prefăcut*):

Să salvez tot circul?... Greu!

(*viclean*)

Știu că tu ai fost mereu

Gata ca să te jertfești...

(prefăcându-se că ezită)
Poate... dacă tu primești
O condiție...

CALUL *(acceptând, disperat)*:
Orice!

MĂGARUL:
Uite, calule, ce e!
Să-mi dai șeaua argintată!

CALUL *(uluit de ceea ce i se cere, indignat)*:
Șeaua?!... Șeaua, niciodată!...

MĂGARUL *(prefăcându-se că nu insistă)*:
Nu insist!... *(accentuând, prefăcut)*
Eu nu insist!...
(clătinând, cu aerul că e foarte mâhnit de răspunsul primit)
Dar... constat că-i foarte trist!!
(direct către Cal)
"Vezi" îngust! ești egoist...

CALUL *(mirat, jignit)*:
Eu?...

MĂGARUL *(cu ironie)*:
...Și mi-te laudai
C-ai putea "orice" să dai!!
(disprețuitor, în sensul: "Toți faceți pe grozavii, dar la nevoie vă dovedeți egoiști...")
... Numai gura e de tine!
(prefăcându-se că se resemnează)
Nu dai șeaua? Foarte bine!
(convingător, șiret)
Să vedem ce-ai să mai zici
Când vor angaja pisici...

CALUL *(mirat)*:
Cum? Pisici?

MĂGARUL (*luându-l ceva mai de sus*):

Ce te tot miri?!

(*ca și cum ar ironiza pisicile*)

"Trupă" de motani "subțiri"!

Râzi, de cazi sub scaune,

Când încep să miaune!...

(*convingător*)

Unii fac - cu grație -

Prestidigație!

Alții, sub turban și fes,

Joacă "teatru" cu succes!

CALUL (*impresionat*):

Teatru?! E adevărat?!

MĂGARUL (*continuând, pe același ton*):

Stai, că nu s-a terminat!

(*înșirând*)

... Două mâțe fandosite,

Pieptănate și gătite

În paltoane mici, cu gaici -

Dau concert din balalaici!

Una are-un contrabas,

Alta miaună pe nas,

Un "angora" muzical

Cântă strașnic la țambal, -

Și-i mai trage și-un cotoc

La un fluieraș de soc!!

(*cu admirație, despre pisici și despre spectacolul acestora*)

...E ceva de nedescris!!

(*visător*)

Un succes grozav!! Un vis!!

(*revenind la tonul dramatic, ca o remușcare*)

"Vis" am spus?!...

(*ca și cum s-ar rectifica în cele spuse*)

...E foarte grav!!

(*ca o concluzie*)

Sunt "distrus" și sunt bolnav!!

Ce eziți?!? Eu m-am convins:
(despre cei ce conduc circul)
Au s-o facă într-adins, -
Au să-aducă alt "program"...
(despre Cal, compătimitor)
Gloabă, la saca, în ham!...
(convingător, ca o concluzie)
Ai putea să ne salvezi!...
Eu ți-am spus! Tu, fă cum crezi!!...

CALUL (încă ezitând; în sensul de: "vrei neapărat șeaua?"):
Șeaua?...

MĂGARUL (confirmându-i):
Șeaua argintată!

CALUL (de acord):
Ia-o! Poți s-o iei îndată!

MĂGARUL:
Și-aș mai vrea și-un frâu de cal!

CALUL (dându-i-l):
Bucuros și frâul! Ia-l!...

MĂGARUL:
Și potcoave pentru drum!

CALUL (dându-i-le):
Uite! Ia-le chiar acum!...
Altceva? Mai vrei ceva?

MĂGARUL (cerând mereu):
Coadă ta! și coama ta!

CALUL (dându-i-le):
Ia-le!

MĂGARUL (*ca un sfat*):

...Nu spui nimănui!

(*după o clipă*)

Dă-mi și pintenii din cui!

CALUL:

Ia-ți-i!...

(*Maimuța îl ajută să ia și pintenii*)

MAIMUȚA (*către Cal*):

Uite: să-ți explic:

Nu-i decât un șiretlic...

(*arătând spre Măgar, admirativ*)

Are-un "scop" ...

MĂGARUL (*completând cele spuse de Maimuță*):

...O "tactică":

Am s-o pun în practică,

Și...

(*întrerupându-se, văzând mutra tristă a Calului, pe tonul
cuiva care ar vrea să-l consoleze; asigurându-l*)

...Și nu fi supărat!

(*despre cele luate*)

Ți le-aduc, cum ți le-am luat!

MAIMUȚA:

Hai! pupați-vă în bot!...

MĂGARUL (*sărutându-l pe Cal care nu prea vrea*):

(*despre lucrurile luate*)

Nu ți le luăm de tot!...

CALUL (*acceptând situația, resemnat*):

Bine!

MĂGARUL (*șiret*):
...Cred c-ai constatat
Că sunt dezinteresat!

MAIMUȚA (*șmecheră*):
Un amic adevărat!!

CALUL (*rugător*):
Un prieten se cunoaște
La nevoie...

MAIMUȚA (*aparte, în bătaie de joc*):
...Paște, paște, -
Paște murgule!...

MĂGARUL (*pregătindu-se să plece; către Cal, cu importanță, grav*):

Eu plec!...
Măine dimineată trec
Și-ți spun totul: ce și cum!

CALUL (*rugător*):
Haide! spune-mi chiar acum!...
Ne salvezi?

MĂGARUL (*liniștindu-l*):
Ai să constați!
Toți, din circ, suntem salvați!!
(*misterios*)
Însă... (*se întrerupe*)

CALUL:
Ce?

MĂGARUL (*solemn, misterios*):
Un jurământ!
N-ai să scoți nici un cuvânt!!

Ori și cine-ar întreba -
Faci pe prostul!

MAIMUȚA (*grăbindu-se să aprobe spusele Măgarului*):

Da, da, da!
E de rău, de s-ar afla!

MĂGARUL (*către Cal*):

Jură!

CALUL:

Jur!

MĂGARUL (*către Cal; rar, așa ca să spună după el*):

"...Că n-am să spui
Nici o vorbă, nimănu!..."

(*Calul repetă, solemn, cuvintele jurământului*)

MAIMUȚA (*către Cal*):

Bravo!

MĂGARUL (*ca să dea semnul plecării*):

...S-a făcut târziu!

CALUL (*timid, dar curios*):

Totuși... n-aș putea să știu?

MAIMUȚA:

Încă nu!...

MĂGARUL (*către Maimuță*):

Hai!

(*adresându-se calului*) Noapte bună!

(*din nou către Maimuță*)

Noi doi, mergem împreună...

(*luând obiectele pe care le-a cerut și obținut de la cal, o întreabă, serios*)

N-am uitat nimic?

MAIMUȚA (*verificând; către Măgar*):
Sunt toate!

MĂGARUL (*adresându-se Calului, pe care-l vede îngândurat;
ca o explicație; nesincer*):
E "surpriză"! Nu se poate!...
(*în sensul că "nu se poate spune despre ce e vorba"; apoi*)
Ai făcut o faptă mare!
Ai să afli!... Ai răbdare!
(*iese cu Maimuța*)

CORTINA

ACTUL II

TABLOUL IV

A doua zi, seara, la ora spectacolului. Decor ca în tabloul I. Agitație mare. Directorul, dresorii, oamenii de serviciu, discută cu aprindere. În acest timp, numerele din reprezentație se succed normal și se văd intrând sau ieșind din maneaj animalele, clovni, acrobații etc. De asemenea, se aude, la intervalele necesare, soneria anunțând ordinea intrărilor.

DIRECTORUL (*indignat, muștrăluindu-i*):

Cum se poate să nu știți?!

(*în sensul de: "ce treabă faceți"*)

Voi, aicea, ce păziți?!?

(*către unul din cei din față*)

Scoate-l, domnule, un pic!!

(*ca pentru sine, în culmea indignării*)

Nu! Nu!!... nu mai zic nimic!...

(*văzând Calul, care e scos din grajd, către cel ce aduce Calul*)

...Treci, cu el, încet, la pas!

...Parcă-i tuns și parcă-i ras!!

(*demonstrând, logic, necăjit*)

Poate - publicul - să-l vadă

Fără coamă?!?

(*crescendo*) ... Fără coadă?!?

UN DRESOR (*observând că nu are nici potcoave*):

N-are nici potcoave...

DIRECTORUL (*profund indignat*):

Cum?!

(*cu disperare*)

Asta mai lipsea acum!!!

DRESORUL (*insistând, arătându-i*):

N-are! Nu vedeți că n-are?!?...

(*aparte*)

...Curioasă întâmplare!

UN OM DE SERVICIU (*cu sinceră convingere, către cei de față*):

Eu, de când m-am pomenit,

Cai de circ am îngrijit,

Dar - vă spun pe cinstea mea: -

N-am văzut așa ceva!...

ALT DRESOR (*bănuitor*):

Asta nu-i un simplu furt!...

DIRECTORUL (*sever*):

Am să fiu precis, și scurt:

Dacă nu-i aflați pe hoți,

Toți o să răspundeți! Toți!!

(*murmure; Directorul pleacă - cu pași apăsați, supărat și grav - intrând, după perdea, în partea în care se găsește publicul*)

OMUL DE SERVICIU (*amărât*):

Nici nu știți câtă-i beleaua!!...

(*confidențial*)

...Nu-i nici frâul!

(*crescendo*) ...Nu-i nici șeaua!

(*rumoare; indignare*)

(*pe același ton confidențial*)

...Știți ce piteni am avut?

UN DRESOR:

Știu.

OMUL DE SERVICIU (*continuând, pe tonul de mai sus*):

...Și ei au dispărut!

(*rumoare*)

ALT DRESOR (*preocupat, impresionat*):

E... curat senzațional!

OMUL DE SERVICIU (*neștiind ce are de făcut*):

Ce să fac cu bietul cal?

UN DRESOR (*către Omul de serviciu; logic*):

Du-l în grajd! Nu-l vezi cum merge?

Ce? E chip să mai alerge?!?

CĂLĂREAȚA (*venind, afectată; către cei prezenți*):

Cum așa? E-adevărat?

Numărul s-a suprimat?!?

UN DRESOR (*arătând spre cal; răspunzând la întrebarea pe care a pus-o Călăreata*):

Vino mai încoa' nițel!!...

CĂLĂREAȚA (*îmbrățișând gâtul Calului; adresându-se Calului, cu tandrețe*):

Ce-a pățit, dragul de el?

Tu dac-ai putea vorbi

Poate că mi-ai povesti...

(Calul nechează trist)

AUGUST (*coborând treptele din camionul-locuință; văzând Calul; zgomotos*):

E-tee!! dom-le!... Mi se pare?!

Asta-i cal sau arătare?

(nimeni nu râde de gluma lui August)

CĂLĂREAȚA (*către Omul de serviciu; serioasă*):

Du-l la grajd!

AUGUST (*observând contrarietatea; vrând s-o dreagă*):

...Cum e posibil?!?

Calul-clown! O!... e oribil!

(August ar mai spune ceva, dar - chemat de sonerie - intră în manej, chiuind)

OMUL DE SERVICIU *(bate, cu palma, Calul - pe crupă - și-l îndeamnă, prietenos; Calul pornește șchiopătând):*

Hai să mergem!... Șchiopătezi?

(tandru)

Dacă n-ai potcoave!... vezi??...

Ia-o binisor!... Așa!

(îndemnându-l, drăguț)

Țin-te drept! Nu șchiopăta!

Hai că-ți dau ovăz și fân!...

(consolându-l)

Las-că-l prindem pe hapsân!...

(intră cu Calul în grajd)

MAIMUȚA *(urmărește ultimele cuvinte ale Omului de serviciu și trece cu precauțiune spre cușca girafei):*

(adresându-se Girafei, după ce se asigură că oamenii nu sunt prezenți; în șoaptă):

Dormi?

GIRAFĂ *(scoate capul printre gratii):*

Poftim?

MAIMUȚA *(același joc):*

Întreb: dormeai?

GIRAFĂ:

Mestecam un fir de pai...

Stam așa... dar nu dormeam!

Obosită... mă gândeam!...

MAIMUȚA *(șireată):*

Ce e nou?

GIRAFĂ *(plictisită):*

Ce vrei să fie?

MAIMUȚA (*dând importanță știrii pe care o aduce*):
Azi e mare sindrofiel!...

GIRAFĂ (*curioasă, cu interes*):
Da?

MAIMUȚA (*precizând*):
După spectacol!

GIRAFĂ (*bucuroasă*):
Zău?!?

MAIMUȚA (*ca mai sus*):
Bal! cu dans, cu tãmbãlãu, -
(*subliniind cuvântul "bal"*)
Bal...

GIRAFĂ (*bucuroasă*):
Adică, o serată?

MAIMUȚA (*făcând semn că "da"*):
Toată lumea-i invitată!

GIRAFĂ (*bucurându-se*):
Minunat!...

MAIMUȚA (*de acord cu Girafa*):
Chiar minunat!
(*înșirând*)
Tombolă! Bufet bogat!

GIRAFĂ (*interesându-se*):
Știu și ceilalți?

MAIMUȚA:
Știu! Le-am spus!

GIRAFA:

Drept să-ți spun, am presupus:
Zebra-i proaspăt țesălată,
Cangunița-i pieptănată, -
Până și cămila are
Pe cocoșa din spinare
Un buchet de trandafiri!
(confidențial)
Fel de fel de pregătiri!
(povestind)
Vulpea umblă îmbrăcată -
Are guler și cravată! -
Iar Măgarul - nu-ți mai spui!!
Nu știi ce-i de capul lui!!...

MAIMUȚA (*făcând pe mirata*):
Cum? Și el?

GIRAFA (*continuând, făcând un semn afirmativ la întrebarea Maimuței*):

...S-a-mpodobit
Într-un chip deosebit!
(cu oarecare haz)
Pare-un zmeu: cu coif, cu scut -
E de nerecunoscut!!

MAIMUȚA:
Cred c-o să petrecem bine!

GIRAFA:
Ursul vine?

MAIMUȚA:
Cred că vine!
Barem Tigru mi-a promis!

GIRAFA:
Și pantera?

MAIMUȚA:

Da! Precis!

(se aude marșul de sfârșit de spectacol. Artiștii se retrag trecând grăbiți. August se urcă în camionul-locuință. Directorul cu doi-trei inși - dresori și oameni de serviciu - vin spre mijlocul scenei)

(Maimuța mai are timpul necesar să-și ia rămas bun de la Girafă; vorbește repede, privind cu teamă în dreapta și stânga, ca să nu fie observată de personalul circului; confidențial)
Ne vedem, la bal!

GIRAFĂ *(bine dispusă):*

La bal!

MAIMUȚA *(îi mai șoptește, înainte de a se strecura spre cușca ei; confidențial):*

Am "ceva" senzațional!!... *(iese)*

(mișcarea celor ce au terminat cu munca în reprezentarea circului continuă câteva momente. Se sting o parte din lumini)

DIRECTORUL *(către un om de serviciu; poruncitor):*

Adu câinii!...

(Omul de serviciu pleacă)

(către Dresori, explicându-le)

Doi dulăi

Credincioși, și foarte răi!

Câini de rasă ciobănească!

O să-i punem să păzească!...

UN DRESOR *(de acord):*

Bun! bun! bun!

DIRECTORUL *(oarecum lăudăros; continuând să le explice):*

... Măsuri de pază!

(sosește Omul de serviciu, cu cei doi câini)

AL DOILEA DRESOR (*în admirație, arătând spre cei doi
dulăi*):

Aștia, da!! poți pune bază!

DIRECTORUL (*către Omul de serviciu, poruncitor ca ton*):

Dă-le drumul!...

(*Omul de serviciu dă drumul câinilor*)

UN DRESOR (*către Director; pe un ton măgulitor, admirând
măsura luată*):

Sigur, frate!

Ei când sunt în libertate,
(*nu găsește expresia potrivită*)

Sunt... e minunat așa!

Să mai vie cineva!!...

OMUL DE SERVICIU (*către Dresor; în sensul că e ceva
imposibil*):

Să mai vie?!?... Rik și Sdup, -

Nu că mușcă:ăștia rup!!...

(*se aude August sforăind; câinii mârâie*)

DIRECTORUL (*amuzat; arătând spre camion*):

August!...

UN DRESOR (*râzând, amuzat*):

...Semn c-a adormit!

Premiu-ntâi la sforăit!...

DIRECTORUL (*serios*)

E târziu.

AL DOILEA DRESOR:

Așa-i!

UN DRESOR:

Așa-i!

DIRECTORUL (*către ceilalți*):
Mergem la culcare! Hai...

(ies)

(Dulăii mârâie auzind sforăitul lui August. De câte ori încetează zgomotul, - se opresc și câinii din mârâit. Se aude ceasornicul public bătând orele 12 noaptea. Câinii se tolănesc în dreptul lăzilor)

CORTINA

TABLOUL V

După miezul nopții, în aceeași zi. Scena reprezintă - ca decor - tabloul I. Dulăii s-au tolănit în fața celor două lăzi, în stânga, în față. Lumină slabă. Se aude, din când în când, sforăitul lui August.

MAIMUȚA (în rochie de bal; vine întovărășită de două maimuțe mai mici, îmbrăcate ca două fetițe nu tocmai mititele; către cele două maimuțe mici, pe tonul mamei care dă sfaturi):

O să știți să vă purtați?

CELE DOUĂ MAIMUȚE MICI (vorbind de-odată):

Da, mămico!

MAIMUȚA (aferată; arătându-le):

Bine! Stați

Lângă lăzi... aici... așa...

CELE DOUĂ MAIMUȚE (vorbind de-odată):

Da, mămico!...

MAIMUȚA (continuând să le dea sfaturi):

Nu cumva

Să vă așezați pe jos

Că-i murdar - și nu-i frumos!

Înțelegeți?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (vorbind amândouă de-odată):

Da, mămico!

MAIMUȚA (către una din fetele ei):

Coadă! N-o târî! Ridic-o!

(arătându-i coada celeilalte)

Cum o ține ea?

PRIMA MAIMUȚICĂ (uitându-se la coada surorii ei):

În sus!

MAIMUȚA:

Bine! Ține-o cum ți-am spus!...

...Eu mă duc pentru-un minut:

Balul încă n-a-nceput -

Ah! m-am zăpăcit de tot!!

Mai am lacăte să scot,

Și zăvoarele - de tras...

(energic către una din fetele ei)

...Scoate-ți degetul din nas!!!

(părintește)

Dacă vine-n lipsa mea

Să vă-ntrebe cineva, -

Nu vorbiți, nu flecăriți...

CELE DOUĂ MAIMUȚE (amândouă de-odată):

Da, mămico!

MAIMUȚA (continuând pe tonul de mai sus):

...Și, să știți:

Ori și ce v-ar întreba

Să răspundeți: "nu" și "da"!

(mai severă)

S-a-nțeleș?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (în cor, ca mai înainte):

Da!

MAIMUȚA (mulțumită):

Foarte bine!

Ați răspuns cum se cuvine!!

(pregătindu-se să plece)

Eu mă-ntorc numaidecât...

(iese; se aude zgomotul zăvoarelor trase, la cuștile din dreapta)

PRIMA MAIMUȚICĂ *(căt-re sora ei; despre lipsa Maimuței):*
...Stă mai mult?

A DOUA MAIMUȚICĂ:
E mult, oricât!

PRIMA MAIMUȚICĂ *(arătând spre lăzile din stânga):*
Ce-ar fi să m-așez pe ladă?

A DOUA MAIMUȚICĂ *(vrând să-i amintească de sfatul primit):*
N-a spus mama...?

PRIMA MAIMUȚICĂ *(întrerupând-o, decisă, ferm):*
N-o să vadă!

(căutând s-o convingă)
Ea, de altfel, nu ne-a spus
Că nu-i voie să stăm sus:
Doar pe jos nu-i prea curat!

A DOUA MAIMUȚICĂ *(încercând să combată argumentele aduse):*
Totuși...

PRIMA MAIMUȚICĂ *(urcându-se pe ladă):*
...Nu-i greu de urcat!
(îndemnând-o)
Haide! nu vii?

A DOUA MAIMUȚICĂ *(cedând):*
Dacă zici...
(se urcă și ea pe ladă lângă sora ei)

PRIMA MAIMUȚICĂ *(drăguță, convingătoare):*
Ce spui? E mai bine-aici?!?

A DOUA MAIMUȚICĂ:

Este!

(se aude un lătrat furios; cele două maimuțe mici sar, speriate)

UN DULĂU:

Ham!

PRIMA MAIMUȚICĂ *(către sora ei)*:

Cine-a lătrat?

A DOUA MAIMUȚICĂ:

Vai, ce tare m-am speriat!

(arătând spre cei doi dulăi care ies din lăzi)

Uite-i...

UN DULĂU *(sever)*:

Cine sunteți voi?

(cele două maimuțe mici nu răspund, înfricoșate)

(mai binevoitor)

Aaa! vi-e teamă?

CELE DOUĂ MAIMUȚE *(răspunzând de-odată, cu glasul sugrumat)*:

Da!

DULĂUL *(serios, puțințel amuzat)*:

De noi?

CELE DOUĂ MAIMUȚE:

Da!

DULĂUL *(insistând, pe tonul de mai sus)*:

De ce - mă rog - vi-e teamă?

Nu răspundeți?... Cum vă cheamă?

PRIMA MAIMUȚICĂ *(tremurând)*:

Nu...

DULĂUL:

A-ha! Te cheamă "Nu"?

Bine!

(căt̄re cealaltă maimuță mică)

Spune-acum și tu!

A DOUA MAIMUȚICĂ (înfriçoșată):

Da!

DULĂUL (căt̄re Al doilea Dulău, aparte; ca si cum și-ar fi dat seama de un lucru nou, neștiut până acum, descoperit cu prilejul convorbirii cu cele două maimuțe, - ceva dintr-o lume pe care era firesc să nu o știe îndestul, - pe ton de explicație):

...Au nume de maimuțe:

"Da" și "Nu" ...Dar sunt drăguțe!

(căt̄re cele două maimuțe mici)

Ne cunoașteți?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (răspunzând de-odată):

Nu!

DULĂUL:

Doriți -

Cine suntem noi, să știți?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (răspunzând de-odată ca mai sus):

Da!

DULĂUL (mai amabil):

Suntem niște dulăi!

(ca să le explice exact)

Câini, adică!!...

PRIMA MAIMUȚICĂ:

Sunteți răi?

DULĂUL:

Deh!...

PRIMA MAIMUȚICĂ:
Mușcați?

DULĂUL:

Adeseori...

(văzând fereala celor două maimuțe, continuă pe un ton mai drăguț)

Numai pe răufăcători!

(schimbând tonul: aspru, iscoditor și bănuitor)

Nu cumva... și voi... cu Calul...?

PRIMA MAIMUȚICĂ (impresionată de schimbarea tonului, emoționată):
Balul...

DULĂUL (înțelegând că este vorba de Cal, pe un ton răstit):
Calul?!?

PRIMA MAIMUȚICĂ (rectificându-l):
Balul!

DULĂUL (înțelegând bine, foarte mirat):
Balul?

(pe un ton destul de prietenos)

Car bal?

(către Al doilea Dulău)

Tu știi ceva?

AL DOILEA DULĂU (serios):
N-am habar!

PRIMUL DULĂU (către cele două maimuțe):
Deseară?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (răspunzând de-odată):
Da.

PRIMUL DULĂU (preocupat, către Al doilea Dulău):
Hm! ciudat...

PRIMA MAIMUȚICĂ (ca să-l lămurească):

E o serbare!

Vine multă lume mare!

Și mămica o să vie!

AL DOILEA DULĂU (către Primul Dulău):

Nu-nțelegi? E-o sindrofie!!

(gata să plece, ferm)

Eu mă duc...

PRIMA MAIMUȚICĂ (către Al doilea Dulău, - pe ton de regret):

Plecați?

AL DOILEA DULĂU (către Prima Maimuțică):

Da, plec.

(justificându-se)

N-am venit ca să petrec!

Și-apoi... (ezită)

PRIMA MAIMUȚICĂ (insistând):

Spune!

AL DOILEA DULĂU (cu modestie exagerată):

N-are rost!

Eu, cioban la oi am fost,

Și - de ce să nu ți-o spun?

De petreceri nu sunt bun!

(se aud voci)

PRIMA MAIMUȚICĂ:

Vine cineva...

PRIMUL DULĂU (către Prima Maimuțică):

St! Tăcere!...

(în șoaptă):

Noi plecăm... La revedere!

PRIMA MAIMUȚICĂ (*rugătoare*):

Nu rămâneți să petrecem?

PRIMUL DULĂU (*către Al doilea Dulău*):

Repede! În lăzi să trecem...

(*către A doua Maimuțică*)

Nimănuia să nu-i spui

Unde suntem!...

A DOUA MAIMUȚICĂ (*impresionată*):

...Nimănu!

PRIMA MAIMUȚICĂ (*idem*):

Nimănu!

AL DOILEA DULĂU (*către Prima Maimuțică*):

Nici lui mămica

Să nu-i povestiți nimica!

(*către amândouă maimuțele, convingător, ca un argument în plus*)

Mama voastră nu-i fricoasă?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*ambele de-odată*):

Da!...

CEI DOI DULĂI (*plecând, în cor*):

Petrecere frumoasă!

(*cei doi câini se retrag în lăzile ce se găsesc în stânga scenei; vocile se apropie, apoi apar invitații la bal, împodobiți și fasonați*)

ELEFANTUL (*întinzându-și trompa și adulmecând aerul libertății*):

Ah! un pic de libertate!

URSUL ALB (*către Elefant; filozofic*):

Rău e între gratii, frate!

ELEFANTUL (*adresându-se Cămilei; privind în jur și constatând că n-a venit lumea celor invitați*):

E devreme!

CĂMILA (*ironică*):

Da? Găsești?

Totdeauna te grăbești!!

ELEFANTUL (*către cele două maimuțe mici*):

Aa! îmi pare foarte bine!...

Mama n-a venit?... Cum?...

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*într-un glas, făcând o reverență*):

Vine!

GIRAFĂ (*sosind, cu ifose*):

...Numai cuști! numai zăbrele!

Bine-i să mai scapi de ele!!...

(*către Elefant*)

Ce plăcere!...

CĂMILA (*apropiindu-se aferată; către Girafă*):

...Are febră!

GIRAFĂ (*impresionată*):

Cine, dragă?

CĂMILA :

...Biata zebra!

Totuși, mi-a fâgăduit

C-o să vie!...

(*explicându-i*)

A răcit!

GIRAFĂ:

Da! e vremea schimbătoare!!

Seara - nu simți? - e răcoare!...

Chiar și eu... Mă doare-n gât!

CĂMILA:

Bine c-ai scăpat cu'ată!

TIGRUL (*venind vesel, bine dispus*):

Admirabilă idee!...

GIRAFĂ (*intervenind, curioasă*):

Cine? Care? Ce e? Ce e?

TIGRUL (*explicând Girafei*):

Balul! Despre bal vorbeam...

CĂMILA (*arătând spre Zebra care sosește; către Girafă*):

Uite-o! Zebra! ...Nu spuneam?

(*confidențial, misterios*)

A-propos... Te-ai informat?

Calul nu e invitat?

GIRAFĂ:

După câte mi s-a spus,

N-avea chef... e indispus!...

CĂMILA:

Da?

GIRAFĂ:

Mi-a spus-o Crocodilul...

(*către Cangurița care vine, purtându-și puiul în pungă*)

Bine, dragă, cu copilul?

CANGURIȚA (*logică, pe ton firesc*):

Unde vrei să-l las? Că-i mic!

CĂMILA (*cu bunăvoință, către Canguriță*):

Ce-are a face?!? Nu-i nimic!

TIGRUL (*către Elefant*):

Ce se mai aude? Știi??

(trec spre stânga Tigru și Elefantul, vorbind)

ELEFANTUL *(către Tigru):*
Fleacuri și copilării...

CĂMILA *(observând sosirea Leului):*
(amabilă, poftindu-l)
Îndrăzniți, vă rog! poftiți!

(pe măsură ce sosesc alți invitați, se face atmosferă mai veselă, - se fac grupuri, se aud râsete etc.)

MAIMUȚA *(venind aferată):*
Uraa!

GIRAFĂ *(către Cămilă, arătând spre Maimuță):*
...Poți s-o feliciți!
Balul, ea l-a pus la cale...

FOCA *(către Elefant, sosind greoaie):*
Vai! Nu mai puteam de șale!
Mi-a trecut, c-am luat o baie...

TIGRUL *(tachinând-o):*
Las' c-așa ești tu! Greoaie!...

GIRAFĂ *(sezișându-se de un zgomot care i se pare suspect):*
Ssst!... Tăceți, nitel, tăcere!

(se face liniște; se aude sforăitul lui August)

(în șoaptă, îngrijorată)
Este prin apropiere
Vreun motor? Sau vreo mașină?
I-auzi!!...

MAIMUȚA *(râzând, veselă):*
...August e de vină!

ELEFANTUL *(apropiindu-se de grup):*
August? Clovnul?

MAIMUȚA (*indicând locul unde doarme clovnul*):

...Colea, sus!

Sforăie când doarme dus!

(*haz general*)

URSUL (*către Maimuță în special; tachinându-i*):

...Nici orchestră! nici bufet!

MAIMUTA:

Vine! Este berechet!...

(*se face cerc în jurul Maimuței care povestește, dându-și o importanță exagerată*)

Mai întâi, să știți c-avem

Un bufet cu tot ce vrem!

(*exclamații bucuroase, satisfacție generală, aplauze*)

În al doilea rând, vă spun

Că taraful cel mai bun -

Renumit din cale-afară! -

Va cânta, aci, deseară...

(*exclamații bucuroase*)

GIRAFĂ (*bucuroasă*):

Lăutari? Zău?

MAIMUȚA (*confirmându-i*):

Un taraf!

GIRAFĂ (*dându-și ochii peste cap, sentimentală*):

...Muzica mă face praf!!...

(*apare Măgarul; sosirea lui produce rumoare; exclamații de admirație; Măgarul e îmbrăcat cu toate obiectele luate Calului și face pe grozavul*)

MAIMUȚA (*văzând că vine Măgarul*):

Uite că și el sosi!

MĂGARUL (*politicos, către Maimuță*):

Sărut mâinile!

MAIMUȚA (*flatată*):
Mersi!

GIRAFA (*aparte, către Maimuță; pe un ton de reproș*):
Nu-l prezinți?! Nu te-nțeleg!

MAIMUȚA (*către Girafă, dându-i dreptate*):
Da! așa-i...
(*tare, către cei de față, prezentând pe noul venit*)
...Un nou coleg!

(*exclamații bucuroase*)

(*explicându-le*)
Ieri la prânz l-au angajat.
Dumnealui e... literat!
Scrie versuri!...

(*exclamații admirative*)

MĂGARUL (*înclinându-se, amabil*):
...Încântat!

ZEBRA (*despre Măgar, vorbind Elefantului*):
Mi-e și rudă...

ELEFANTUL:
Da?

ZEBRA (*mândră de rudenia ei*):
Mi-e văr:
Dinspre cal...

ELEFANTUL (*lămurindu-se, amintindu-și*):
Într-adevăr!
(*luând Zebra deoparte și pășind cu ea spre planul I*)
Ia poftim, un pic, de-o parte!
(*punându-i întrebarea direct*)
Ce știi?!? Sunt curios de moarte!...
Ce-i cu Calul?

ZEBRA (*sinceră*):

Habar n-am!

ELEFANTUL (*împărtășindu-i cele ce știe*):

...Astăzi n-a fost în "program"!

(*povestindu-i*)

Când am întrebat de el -

Că sunt zvonuri fel de fel! -

Mi s-a spus că la galop

A căzut... și că e șchiop!

Alții cred că nu mai vrea

Între noi, la circ, să stea,

Și că e înfumurat:

Că i s-a urcat la cap!

(*aplauze la adresa Crocodilului, care sosește și el*)

GIRAFA (*arătând spre Măgar*):

Premiu-ntâi la eleganță!...

MAIMUȚA (*despre Măgar*):

Ce ținută! Ce prestață!...

CĂMILA (*idem*):

Admirabil! Minunat!...

ZEBRA (*aparte, către Elefant*):

(*măsurându-l de sus până jos pe Măgar - acră*)

Nu știam că-i bal mascat!

(*apare taraful de lăutari, alcătuit din Ursul Cafeniu, Cerbul și Vulpea; taraful intră cântând; atmosferă de foarte bună dispoziție, exclamații entuziaste*)

MAIMUȚA (*arătându-le celor ce alcătuiesc taraful, locul unde să se plaseze*):

Mai în față! mai în față!...

(*animalele se invită reciproc la dans și pornesc - două câte două - în vârtejul balului*)

PRIMA MAIMUȚICĂ (*către sora ei*):
E-o petrecere măreață!...

A DOUA MAIMUȚICĂ (*completând-o*):
Aranjată de mămica...

PRIMA MAIMUȚICĂ (*preocupată*):
Tu, i-ai spus?

A DOUA MAIMUȚICĂ:
Eu nu! nimica...

(în acest moment se apropie doi urși albi, de statură mai mică, și le invintă la dans)

UN URSULEȚ ALB (*înclinându-se, către Prima Maimuțică*):
Dați-mi voie...

LA DOILEA URSULEȚ ALB (*înclinându-se, către A doua Maimuțică*):
Nu dansați?

(cele două maimuțe mici se avântă, dansând cu cei doi ursuleți albi, în vârtejul dansului general)

ZEBRA (*către Elefant, în continuarea vechii lor discuțiuni*):
...Dacă vreți să cercetați,
Mergem până-n grajd...

ELEFANTUL:
Tu vrei?

ZEBRA (*decisă*):
Hai!

ELEFANTUL (*convingător*):
Să văd cu ochii mei!
Să vorbesc eu cel, direct!
(misterios)
Știi? Măgarul e "suspect"!!
Nu vezi ce-și găsi să-mbrace?!

ZEBRA (*de acord*):

Nici Maimuța nu-mi prea place!...

ELEFANTUL (*despre Maimuță*):

Face pe mironosița!

MAIMUȚA (*către toți cei de față, anunțând*):

Atențiune! "Perinița"!

(*exclamații de bucurie; haz; muzica pornește să cânte "Perinița"*)

URSUL (*cu admirație*):

Bravo! bravo!... strașnic bal!

(*încep, toți, să danseze "Perinița"*)

ELEFANTUL (*către Zebră, decis*):

Hai în grajd, la bietul Cal!...

(*se îndreaptă spre grajd, însoțit de Zebră*)

(*muzica însuflețește perechile înlănțuite în dans*)

MAIMUȚA (*desprinzându-se din dans, face semn Măgarului și o iau, împreună, spre dreapta scenei*):

(*arătând după Elefant și după Zebră, - pe un ton de mare îngrijorare*)

Merg spre grajd!!...

MĂGARUL (*sigur pe el*):

Ei și!?!?

MAIMUȚA (*foarte îngrijorată*):

...E jale!

Ăștia pun ceva la cale!...

CORTINA

TABLOUL VI

În grajdul Calului. Același decor ca în Tabloul II.

La ridicarea cortinei se vede Calul, foarte abătut: în iesle e fânul - de care nu s-a atins - iar în sacul plin e ovăzul pe care nu l-a mâncat. Se aude bătându-se la ușă. Mirat, Calul se întoarce să vadă. Muzica tarafului pătrunde din când în când...

CALUL (*cu voce tristă*):

(*aparte*)

Cine vine - așa târziu?

(*rar*)

Intră!...

ZEBRA (*intrând, urmată de Elefant; prietenoasă, chiar puțin afectată*):

Iartă-mă că viu

Să te tulbur... Nu dormeai?

CALUL (*pe același ton*):

Nu dormeam...

ZEBRA:

Dar ce făceai?

ELEFANTUL (*prietenos; pe un ton sfătos*):

Ce stai, dom'le, singur cuc?

CALUL (*răspunzându-le amândurora; în sensul că își suportă soarta trist*):

Ce să fac? Nu știți? O duc!

ELEFANTUL (*ca mai sus*):

Nu-nțeleg! Ai vreo pricină?
(*cu un accent mai serios; arătând spre Zebra*)
N-o fi vară-ta de vină?!?
Vrem să știm numaidecât:
Cine? ce te-a amărât?...
(*observând că tainul e neatins, pe un ton de dojană părintească*)
Asta le-a-ntrecut pe toate!
Bine, dragă, - dar se poate?
(*arătând sacul cu ovăz*)
Parcă nici nu cred ce văz:
(*arătând*)
N-ai pus gura pe ovăz!
Fănu-n iesle-i neatins!...
(*dojenitor și ferm*)
Uite ce-i! Eu sunt deprins -
Orișice ar fi anume -
Să spun lucrului pe nume!
Primo: nu sunt mulțumit
Că ești trist și c-ai slăbit...
(*către Zebra*)
Vezi ce mult se jigărește?

ZEBRA:

Văd!

ELEFANTUL (*în continuare*):

Secundo: se zvonește
(*precizând*)
Că succesul te-a-mbătat,
Și că ești înfumurat,
Că, de când te crezi de soi,
Nu mai vrei să știi de noi!...

CALUL (*cu mirare sinceră*):

Eu?...

ELEFANTUL (*nelăsându-l să vorbească*):

Ai să răspunzi la urmă!...

Te-ai desprins, te-ai rupt din turmă -
(ca o jumătate de scuză)
Asta spun cei care... spun!

ZEBRA (ca să atenueze efectul, către Elefant):
Eh! te iei dup-un nebun!

ELEFANTUL (continuând):
Terzo: cic-ai fi fiind
De-o copită suferind...

ZEBRA (înfiorată, observând lipsa cozii și a coamei calului; cu un țipăt):
Coama!... Coadă!...

ELEFANTUL (sesizându-se și el):
Au... căzut?!?
(uluit la culme, către Cal)
Ce taci?!?

ZEBRA (impresionată la extrem):
...Asta n-am văzut
De când mama m-a făcut.
(revoltată)
Ce taci, Calule? Ești mut?!
(după o clipă, aproape plângând)
Țineți-mă, - că leșin!...

ELEFANTUL (către Cal; cu mare mirare, nepricepând ce i s-a întâmplat Calului):
Cum se poate? Din senin?

CALUL (amărât):
Am rămas cum mă vedeți!...
(cu o tristă ironie)
Ei! Ce lămuriri mai vreți?

ELEFANTUL:
Vrem să știm din fir-a-păr:
Cum a fost?

CALUL (*cu aceeași tristă ironie*):

...Într-adevăr

Ar fi cazul să explic...

ZEBRA (*către Cal, de acord cu ideea că e nevoie de o explicație clară*):

Sigur...

CALUL (*demn; răspunzând brusc și apăsător, spre marea mirare a Zebrei și a Elefantului*):

N-am de spus nimic!...

ELEFANTUL (*mirat*):

Cum?

ZEBRA (*mirată, către Cal*):

Nimic?

CALUL (*pe tonul demn de mai sus*):

Nici un cuvânt!

(*după o clipă; ca să se explice totuși*)

Ar fi vorbe spuse-n vânt!...

ELEFANTUL (*cu adâncă bunățate, vrând să repare ceea ce i se pare că ar fi putut să fie din pricina întrebării puse Calului*):

...Poate că prin întrebare

Te-am jignit: îți cer iertare!

(*cu ezitări sincere*)

Totuși - după cum socot -

Un prieten spune tot

Și, de-aceea...

MAIMUȚA (*intrând, sigură pe ea; întrerupând spusele Elefantului*):

...Iată, iată,

Ce de lume adunată!

ZEBRA (*vrând să o previe, ca să nu exagereze cu buna ei dispoziție - care contrastează cu starea sufletească a Calului*):

Ai văzut ce... Bietul Cal!

MAIMUȚA (*menținându-se pe tonul de mai sus, ironică*):

"Bietul Cal"?... Ceva normal!

(*răzgândindu-se*)

Nu știati cum s-a purtat?...

(*decizându-se*)

Trebuie felicitat!...

(*către Elefant și Zebră*)

A! vă miră?... Dragii mei,

(*pe un ton de sus, sigur*)

Calul, ca de obicei,

A fost iar la înălțime:

(*grandilocvent*)

S-a jertfit pentru mulțime!!

(*Elefantul și Zebra manifestă o mirare foarte accentuată*)

ZEBRA (*arătând spre Cal, către Maimuță*):

Ei?

ELEFANTUL (*în admirație; aproape aparte*):

Ceva cu totul nou!...

MAIMUȚA (*ca o concluzie, despre Cal, pe un ton care nu mai suferă vreo contradicere*):

Dumnealui e un erou!!

ELEFANTUL (*ca o concluzie logică a situației, - ca un reproș către sine însuși și la adresa Zebrei; clătinând filozofic*):

Asta este, dragii mei,

După "vorbe" când te iei!!...

ZEBRA (*impresionată, sincer bucuroasă*):

Un erou (*privește înduioșată și mândră spre Cal*)

...Din neamul meu?!?

MAIMUȚA (*ca mai sus; vorbind despre Cal, arătându-l*):

...În momentul cel mai greu,
N-a crâcnit... și s-a decis!

ZEBRA (*fericită de cele auzite*):

...Mi se pare că-i un vis!

ELEFANTUL (*rugător, către Maimuță*):

Spune! Dă-ne amănunte!

MAIMUȚA (*grandilocventă*):

Calul e-un viteaz de frunte,
E-o ființă superioară
Care prefera să moară
Dacă ar fi fost să fie
Să trăiască în robie!...

ZEBRA (*către Cal; ca un reproș*):

Ce taci? Ce tot stai tăcut,
Gânditor și abătut?!?

MAIMUȚA (*răspunzând în locul Calului*):

E modest! de aia tace!
(*căutând o ieșire din încurcătură*)
Haidem să-l lăsăm în pace:
(*ca un argument în plus*)
E și cam târziu...

ELEFANTUL (*protestând prietenește*):

Târziu?!?
Nu plec până când nu știi!
Cum a fost? Ce s-a-ntâmplat?

ZEBRA (*aparte, Elefantului, despre Cal; bănuitoare*):

A pățit ceva!... Ciudat!...

ELEFANTUL (*adresându-se Calului și luându-l prietenește*):

(pe un ton de reproș, foarte amical)

Bine, mă! ce ai?!... Te faci?

Tu găsești că dacă taci

O să dăm în bobi să știm

Ce-ai făcut?

(îndemnându-l să spună ce a fost)

Ia s-auzim!!

MAIMUȚA (*prefăcându-se că-l îndeamnă și ea*):

Tot așa modest ești, frate?

Asta e timiditate!

(către Elefant și Zebură, - ca o constatare de mult știută de cei ce gândesc adânc)

Toți eroii din povești,

Sunt timizi și sunt modești!!...

(dându-și seama că nu poate exista o explicație din partea Calului, și ca să i-o ia înainte, Maimuța se decide să le spună ea cum stau lucrurile; convingătoare, misterios)

Lucrurile stau așa:

Într-o seară - cineva -

Un coleg și vechi și bun -

(ca să evite a se cere numele acestui coleg)

Nu-ntrebați: că nu vi-l spun -

(continuând pe tonul misterios de mai sus)

A aflat printr-o-ntâmplare

Un secret grozav de mare!

(accentuând)

Trebuia - de azi pe mâine -

Să rămânem fără pâine!

(grav)

Toți...

(observând, satisfăcută, mirarea Elefantului și a Zebrei)

(arătând)

Și el, și voi, și eu

(enumerând)

Bieții urși și bietul leu,

Și girafa... și cămila...

(*accentuând, grav*)

Cercul tot!!!...

(*cu indignare prefăcută*)

...Te-apucă sila:

Fie clovni, fie dresori,

Sunt nerecunoscători!!

Noi muncim de ne spetim

Și... (*se întrerupe din cauza prea marii sale indignări*)

ZEBRA (*curioasă, îndemnând-o să spună totul*):

...Și! spune! S-auzim!

MAIMUȚA (*continuând ca mai sus*):

Cercul, cercul ăsta mare,

Cine-l duce în spinare?!

(*aluzie la oameni*)

Ei sau noi? (*după o clipă, scontând efectul celor spuse*)

Ei bine, "ei",

Sunt ce-au fost: niște mișei!

(*aproape că s-a convins și ea*)

Auziți ce veste am

Cică... vor un alt "program"!

ELEFANTUL (*mirându-se*):

Alt program? În care scop?

MAIMUȚA (*luându-l peste picior*):

Stai încet! Nu la galop!...

ZEBRA:

Nu-nțeleg...

MAIMUȚA (*ironizând-o*):

Greu de pătruns!

(*explicându-le, Elefantului și Zebrei, care urmăresc impresionați cele auzite*)

Pregătiseră-ntr-ascuns

"Numere" senzaționale,

Dar... cu alte animale!

ELEFANTUL (*impresionat și preocupat*):
Cum?!?

MAIMUȚA (*continuându-și jocul*):
...Cu altele, mai mici:
Șoareci, purici și furnici!

ELEFANTUL (*nerăbdător*):
Și?

ZEBRA (*impresionată, pe gânduri*):
Ce plan!...

MAIMUȚA (*către Zebră, completând-o*):
Catastrofal!...
(după o clipă, urmărind efectul celor spuse)
Am avut noroc de Cal!
(grandilocvent)
Dânsul s-a sacrificat
A dat tot - și ne-a salvat!...

ZEBRA (*repezindu-se și sărutând calul*):
Vino-ncoa' să te sărut!!

ELEFANTUL (*îmbrățișându-l și el*):
E ceva de necrezut!!...
Noi, ca niște caraghioși
Am venit - politicoși -
Grijulivi, colegiali -
Sinceri și sentimentali
Să-ntrebăm ce mai e nou!...
(pe un ton dulceag în ironie)
N-o fi bolnăvior?...
(solemn ridicând trompa)
Erou!!

ZEBRA (*privindu-l cu drag*):
Ia să văd și eu odată...

(se depărtează, întrerupându-se, ca să aibă distanța potrivită pentru a-l măsura din cap până-n picioare)

MAIMUȚA *(Zebrei, curioasă)*:
Ce?

ZEBRA *(mândră de gloria Calului; către Maimuță)*:
Eroii, cum arată!
(Calul are o înfățișare care provoacă milă...)

ELEFANTUL *(către Cal; bine dispus, recăpătându-și tonul, sfătos)*:
O idee!... Hai cu noi!

CALUL *(cu o voce târăgănată, tristă)*:
Unde?

ELEFANTUL:
Balul e în toi!

CALUL *(refuzând, ca mai sus)*:
Nu știam... Nu!

ELEFANTUL *(fără să-l creadă)*:
Nu știai?
(îndemnându-l)
Lasă modestia! Hai!...

CELE DOUĂ MAIMUȚE *(apar în ușa grajdului și vorbesc amândouă deodată)*:
Mămițico!...

MAIMUȚA *(serioasă, către fetele ei)*:
Ce e? Ce-i?

(apar cei doi ursuleți albi)

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*arătând spre cei doi ursuleți; adresându-se Maimuței-mame*):
Mai putem dansa cu ei?

MAIMUȚA (*mulțumită*):
Cu plăcere!...

(*cele două maimuțe mici fac reverențe și se retrag cu ursuleții, curioase*)
(*apar celelalte animale*)

GIRAFĂ (*drăguță; către Elefant, Zebură, Cal și Maimuță*):
Ce făceați?

CĂMILA (*glumind*):
V-ați retras? Aici erați?

TIGRUL (*către Leu; arătând pe cei din grajd*):
Nu ți-am spus că sunt aici?

FOCA (*către Girafă*):
Unde-i muzica?

GIRAFĂ:
Ce zici?

FOCA (*strigând din ușă după lăutari*):
Lăutarii!

ELEFANTUL (*către Cal, satisfăcut*):
Foarte bine!
Balul... a venit la tine!...

MĂGARUL (*face semn Maimuții și-i spune, luând-o deoparte*):
Ce ne facem?

MAIMUȚA (*sigură pe ea*):
Ai răbdare!

MĂGARUL (*preocupat*):
Dacă află?

MAIMUȚA (*despre celelalte animale*):
Nu-s în stare!

MĂGARUL (*arătând spre cei doi dulăi care au apărut în ușă*):
Aia-s invitații tăi?

MAIMUȚA:
Care? (*observându-i*)
Aia doi dulăi?
Nu! ...Nici nu i-am observat!...

(muzica începe să cânte, se dansează din nou)

MĂGARUL (*observând îngândurarea Maimuței, sesizându-se*):
Văd că te-ai îngândurat...

MAIMUȚA (*despre cei doi dulăi*):
Au venit să iscodească?
Nu cred eu să izbutească!

(Maimuța trece între dansatori, iar Măgarul se strecoară spre stânga scenei, în direcția ieslei)

CALUL (*către Măgar; pe un ton de reproș, dominat de tristețe*):
N-ai venit...

MĂGARUL (*prefăcându-se mirat*):
Eu?

CALUL (*precizându-i*):
...N-am vorbit
C-ai să vii?

MĂGARUL (*demonstrându-i că e prezent și vrând să facă pe glumețul*):
Și... n-am venit?

CALUL (*sec, precizând, cu amărăciune; tot ca un reproș*):
Nu acum: azi dimineață!

MĂGARUL (*arătând spre celelalte animale care se găsesc în grajd; cu îndrăzneală*):
...Pentru că sunt toți de față
Și mă-ntrebi de la obraz
Îți răspund: știi ce necaz,
Ce buclucuri am avut?!
(*ca o concluzie*)
N-am venit, că n-am putut!!
(*arătând spre celelalte animale și prefăcându-se că nu știe ce le-a spus Maimuța*)
Dânșii au aflat? Știau,
Fără mine, - ce păteau?
(*ca un sfat, către Cal*)
...Ai răbdare: o zi, două, -
Până vin cu veste nouă!

ELEFANTUL (*către Măgar, prietenește; fără să se lase impresionat*):
Ce-ar fi să ne-o spui, ritos?
...Prea te văd misterios!

MĂGARUL (*către Elefant; dându-și importanță*):
Imposibil! E secret!...
Dacă n-ați fi get-beget
Stâlpii circului, - mă rog:
Chit c-aș face-un pocinog,
Trecă-meargă! - v-aș mai spune!...
(*ca să arate cu câte greutateți a avut de luptat*)
Nimenea n-ar presupune,
Cât mă lupt și cât muncesc,
Pentru voi cât mă jertfesc!
(*către Cal, aparte, - grav*)
Nu sufla nici un cuvânt!
Ești legat cu jurământ!!
(*apoi tare, în auzul celorlalti*)
...Te-am rugat să ai răbdare?

CALUL (*confirmând*):

M-ai rugat.

ZEBRA (*către Măgar, despre Cal*):

Și n-are?

MĂGARUL (*răspunzând Zebrei; vorbind despre Cal*):

N-are!

(*către Cal*)

Nu! Nu mă sili să spun!!

Ești erou! Fii calm, - fii bun -

Ai răbdare, ori-ce-ar fi!

...E secret! Nu mă sili!

(*Măgarul se retrage spre dreapta, dându-și importanță*)

ELEFANTUL (*ca să schimbe atmosfera, către Zebra*):

Muzica nu cântă rău!

(*îndemnând-o*)

Fă un dans cu văru-tău!

(*Zebra pornește la dans cu Calul care continuă să nu-și poată ascunde mâhnirea care-l stăpânește*)

MAIMUȚA (*apare înspre dreapta; adresându-se Măgarului*):

Pst!... Ascultă! Vino-ncoa'!...

(*Măgarul se apropie de Maimuță*)

MĂGARUL:

Ce vrei?

MAIMUȚA (*misterios*):

Să-ți mai spun ceva!

Am un plan...

MĂGARUL:

Cu Calul?

MAIMUȚA:

Da!

MĂGARUL (*îngrijorat*):
Dar cu javrele de câini?

MAIMUȚA (*liniștindu-l*):
Nici o grijă până mâini!...

(Elefantul privește dansatorii, muzica intonează un vals; în clipa când perechea alcătuită din Cal și Zebra trece prin fața lui, Elefantul le face semn să se apropie)

ZEBRA (*venind împreună cu Calul*):
Ce e?
(văzând că Elefantul nu-i răspunde imediat)
Ce-ai rămas pe gânduri?

ELEFANTUL (*vorbind despre Măgar*):
E suspect! În două rânduri
S-a-ncurcat...

ZEBRA (*ca să precizeze*):
Măgarul?

ELEFANTUL:
El!

ZEBRA (*de acord cu Elefantul*):
Daa!... (*după o clipă*)
...Și tremura nițel
Și urechea, când vorbea!
(pe un ton critic)
...Și ce ifose-și dădea!!...

ELEFANTUL (*despre Măgar; de acord cu Zebra*):
Mincinos și sclifosit!
(către Cal, aluzie la obiectele Calului)
Alea... tu le-ai dăruit?

CALUL:
Eu!... Adică: le-a cerut...

ZEBRA (*despre Măgar și despre obiectele luate Calului*):
Și le poartă!

CALUL (*amărât*):
Am văzut...

ELEFANTUL (*aproape aparte*):
...Foarte stranie purtare!

ZEBRA (*despre Măgar*):
Nu credeam să fie-n stare!

ELEFANTUL (*despre Măgar*):
E un tip primejdios!
Și-i mereu... misterios!

ZEBRA (*completându-l*):
Și Maimuța...

ELEFANTUL (*de acord*):
Amândoi!
Și - se cam fereau de noi! -
(*bănuitor*)
Cine știe ce urzesc!!!...

ZEBRA (*arătând spre Cal*):
...Aș rămâne să-l păzesc!

ELEFANTUL (*decis, satisfăcut; către Zebră*):
Foarte bine!... După bal
Stai de veghe-n grajd, la Cal!...

CORTINA

ACTUL III

TABLOUL II

A doua zi dimineața.

În cabinetul directorului. Se văd - pe pereți - diferite afișe ale circului. Un birou câteva scaune, un fotoliu, telefon. Ușă în fund.

În stânga, la perete un dulap și o bancă de lemn.

La ridicarea cortinei, directorul stă, comod instalat în fotoliul biroului.

Lângă birou, unul din dresori și clownul, în picioare. Pe banca din stânga încăperii, stau trei persoane: acrobații - soțul, soția și copilul lor, acrobat și el.

Se discută modificarea programului prin înlocuirea provizorie a Calului.

DIRECTORUL (în continuarea discuției):

...Facem deci cum am vorbit:

Cred că e mai potrivit!

CLOVNUL (*serios*):

Nici nu se putea mai bine!

(*explicând Dresorului*)

Vii cu tigrii, după mine.

După tigri, bicicliștii -

Ăia doi: echilibriștii!

După bicicliști, notați:

Scoatem cei trei lei dresați, -

Și-n același timp Maimuța

Care-și plimbă cu căruța

Cele două maimuțele...

DRESORUL:

Și Măgarul?

CLOVNUL:

După ele!

DRESORUL:

N-am putea... ceva mai "viu"?

CLOVNUL (*întrebător*):

De exemplu?

DRESORUL (*ridicând din umeri*):

Deh! eu știu!?!)

(*enumerând*)

"Șarpele cu ochelari",

Sau "cățeii bucătari" ...

DIRECTORUL (*nemuțumit*):

E-un program cam monoton.

CLOVNUL (*către Dresor*):

Pune "Foca din ...balon!"

DRESORUL (*acceptând*):

Cred c-ar merge...

DIRECTORUL (*muțumit*):

Foca? Da!

(*văzând dificultățile*)

Și, pe urmă? după ea?...

(*cu foc, amărât*)

...Calul!! rău ne-a încurcat!

(*ridicându-se*)

Zău!... Mă mir că n-am turbat!

CLOVNUL:

După focă? ...E ușor!

(*arătând spre cei trei acrobați care stau pe bancă*)

După focă, dumnealor!

DRESORUL (*precizând, de acord cu Clovnul*):

Acrobații! 'n loc de "Cal"!

ACROBATUL (*ridicându-se*):

Facem dublu salt-mortal...

CLOVNUL (*despre acrobați*):

E un "număr" de succes!

DIRECTORUL (*mulțumit*):

Bine!

(ca o hotărâre care stabilește definitiv programul discutat cu ceilalți)

...Cum ne-am înțeles!!

OMUL DE SERVICIU (*apare, încurcat*):

Domnule Director...

(nu mai poate continua, de emoție, și așteaptă un semn de la Director, ca să poată spune ceea ce avea să-i comunice)

DIRECTORUL (*atent; aprobând, îndemnându-l din cap*):

Da!

OMUL DE SERVICIU (*îndrăznind*):

S-a mai întâmplat ceva!

DIRECTORUL (*impresionat, ridicându-se*):

Iar?!?

OMUL DE SERVICIU (*destul de speriat*):

...Un lucru de nimic, -

Totuși, nu știu ce să zic!

Să vedeți: în grajd, la Cal,

Zebra...

DIRECTORUL (*înțelegând*):

E fenomenal!

CLOVNUL (*mirat*):

Zebra?!?

DRESORUL (*mirat, logic, curios; accentuând cuvântul "zebra"*):

Zebra, - domnii mei?

Nu era în cușca ei?

Cușca nu era-ncuiată?

OMUL DE SERVICIU (*către dresor*):

Avea lacăt!...

(*gesticulând în sensul că nu mai înțelege nimic*)

Totuși...iată...

Am găsit-o, cum vă spui,

Lângă ieslea Calului...

CĂLĂREAȚA (*deschizând ușa pe jumătate; uimire generală;*

pe un ton drăguț, nițel cochetă):

Pot să vin și eu?

DIRECTORUL (*serios, poftind-o să intre*):

Intrați!

CĂLĂREAȚA (*încercând să glumească*):

Ce sunteți așa-ncrunțați?

DIRECTORUL (*către ceilalți, fără să răspundă Călăreței; pe*

un ton foarte serios și preocupat):

În definitiv, - minuni

Nu se-ntâmplă - oameni buni!!

CĂLĂREAȚA (*către Omul de serviciu; mirată și impresionată*):

Alt bucluc?

OMUL DE SERVICIU (*fără să aibă destulă răbdare ca să răspundă*):

Un fapt... (se întrerupe)

CĂLĂREAȚA (*nerăbdătoare*):

Ce? Cum?

OMUL DE SERVICIU (*care vrea să urmărească discuția celorlalți și nu mai are răbdare să discute cu Călăreata, - către aceasta, arătând spre ceilalți*):
... Se discută chiar acum!

DRESORUL (*serios, celorlalți*):
Ia să stăm să ne gândim!
August, după câte știm
Are locuința lui
Chiar în preajma grajdului!
...Poate știe el ceva!

DIRECTORUL (*sesizând ce vrea să-i spună Dresorul, - către Omul de serviciu, - pe ton de comandă*):
August! Să poftească-ncoa!!

OMUL DE SERVICIU:
Imediat... (*iese*)

CĂLĂREATA (*către Dresor; curioasă*):
A fost ceva?

DRESORUL (*către Călăreată; neavând răbdare să-i răspundă*):
Ai s-auzi!... E-ngrozitor!
(*către Director și Clovn despre August*)
August ăsta, a fost chior?!

(*intră Omul de serviciu și August*)

AUGUST (*către Director*):
M-ați chemat?

DIRECTORUL (*luându-l la sigur, sever*):
Nu știi nimic?!

AUGUST (*jenat, sincer*):
Eu dormeam ...

DRESORUL (*brusc amintindu-și; către Director*):
... Dar Sdup și Rik?!?

(*gata să fugă după cei doi dulăi*)
După câini, să mă reped?

DIRECTORUL (*deznădăjduit*):
Nu mai știu ce să mai cred!...
(*logic*)

Doi dulăi! Dacă păzeau
Și vedeau, - ei nu lătrau?!

OMUL DE SERVICIU (*pe gânduri*):
Ne-au tras clapa! Și ce clapă!!...

CĂLĂREAȚA (*neliniștită, curioasă*):
Ce mă fierbeți fără apă?!?

DIRECTORUL (*decis; către Dresor, despre Dulăi*):
Adu-i!

OMUL DE SERVICIU (*către Director*):
Sunt aci, afară...
Stau la umbră, lângă scară!

(*deschide ușa și fluieră; dulăii intră în cabinetul Directorului. De
îndată ce văd pe Dresor și pe Director, încep să latre vehement*)

DIRECTORUL (*către Dresor; cu simpatie, despre dulăi*):
Vor să spună și nu pot!

DRESORUL (*către Director; despre dulăi*):
Sunt convins că ei știu tot!...

DIRECTORUL (*către Omul de serviciu*):
Calul cum e? Abătut?

OMUL DE SERVICIU (*pe tonul cu care referă*):
Domnu' medic l-a văzut...

CĂLĂREAȚA (*către Omul de serviciu*):
Mai e trist?

OMUL DE SERVICIU (*confirmându-i; către Călăreată*):
Mai este încă!
(*către toți cei de față*)
Nici nu bea, nici nu mănâncă!...

DRESORUL (*către Omul de serviciu*):
Nici ovăzul?

OMUL DE SERVICIU (*răspunzând Dresorului*):
Nici!

DRESORUL:
E grav!

CĂLĂREAȚA (*subliniind pe "de-atuncea" adică de la chestia întâmplată*):
(*tristă*)
Da! de-atuncea, e bolnav!

(*cei doi dulăi reîncep să latre foarte tare*)

DIRECTORUL (*afectuos, către Dulăi*):
Nu-nțeleg!... Ce vreți să fac?
Da...sunt uluit...buimac...
Mârâiți?...Ei, da! așa-i!
Nu avem același grai!...

AUGUST (*către Director, arătând spre Omul de serviciu*):
Noi ne ducem!...

(*Directorul face un semn de aprobare - și August, împreună cu Omul de serviciu, salută și ies*)

CĂLĂREAȚA (*rugătoare, către Dresor; curioasă, sincer rugătoare*):
Tot nu-mi spui?

DRESORUL (*scurt, explicându-i*):
Zebra-n grajdul Calului!...

CĂLĂREAȚA (*oftând, mulțumită*):
Numai asta?... Bietul Cal!...

DIRECTORUL (*despre Cal*):
E-ntr-un hal fără de hal!

CĂLĂREAȚA (*cu gândul la Cal*):
...În sfârșit, m-am liniștit!...
Plec...să-l văd...

CLOVNUL (*despre Cal, către Călăreață*):
...A mai slăbit!

*(În timp ce Călăreața iese, Clovnul se adresează Directorului,
cerându-i încuviințarea să plece la treaba lui)*
Asta-i!... *(după o clipă)*
Mai aveți nevoie?

DRESORUL (*către Director, în același sens ca și Clovnul*):
Plec și eu dacă-mi dați voie!...

(Clovnul și Dresorul ies)

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*intrând furios*):
E ceva de nedescris!!
Cum - și cine și-a permis?!

DIRECTORUL:
Liniștește-te, te rog!

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*furios*):
Ce bucluc! Ce pocinog!

DIRECTORUL:

Ce ți s-a-ntâmpat anume?

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*indignat*):

Asta-i culmea!! astea-s glume?!?

O, e extraordinar!...

DIRECTORUL (*curios*):

Ce?

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*ca mai sus*):

...Să-și râdă de Măgar!?!?

DIRECTORUL:

Cine?

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*idem*):

...Asta-i o rușine!

(*răspunzând la întrebare; amenințător*)

"Cine"? Dac-aș ști eu, cine!!

(*povestind furios*)

...Nu-mi venea să cred de fel!

Stam și mă uitam la el:

Zic: visez, ori e-o trăznaie?

(*despre Măgar*)

E-mbrăcat ca o brezaie!

(*către un dresor, pe care-l vede intrând, luându-l martor*)

Uite! spune dumneata:

Are pinteni? are șea?

UN DRESOR (*confirmând*):

Are! are! (*ironic*)

Multe are!...

DIRECTORUL (*serios*):

Am să fac o cercetare...

Nu acum... După "program"...

(*adică: "după ce se termină spectacolul"*)

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*amenințător*):

Eu reclam! să știți! reclam!!

DIRECTORUL (*ca un sfat*):

Să fim calmi! Să fim cumiți!

(*dojenitor...*)

Văd că-ncepi să ameninți!

STĂPÂNUL MĂGARULUI:

Păi...sunt foarte revoltat!

Animalu-i speriat,

Turburat și agitat!

Când m-apropii - cât de cât -

E nervos: face urât!...

UN DRESOR (*mucalit*):

...Eu, mă mir de dumneata!

Știi, eu, cum aș proceda?

Eu, pe el l-aș întreba!...

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*descumpănit*):

Pe ...

UN DRESOR (*ca mai sus*):

Da! pe Măgar! firește!

Dacă "dumnealui" vorbește,

Ia-l de-o parte...

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*furios*):

Lasă gluma!

(*se aud soneriile de începere a spectacolului*)

DIRECTORUL (*zâmbind*):

Hai, hai! că "intrați" acuma!...

(*Stăpânul Măgarului și Dresorul ies repede*)

(Directorul se așează la birou și începe să scrie ceva. Dulăii se uită unul la altul, cu înțeles, apoi se apropie de rampă, vorbind între ei)

PRIMUL DULĂU *(despre Director):*
N-a-nțeles!...

AL DOILEA DULĂU *(de acord cu primul):*
Nimic!

PRIMUL DULĂU:
Păcat!...

AL DOILEA DULĂU *(cu părere de rău):*
Da! Degeaba i-am lătrat!...

PRIMUL DULĂU *(regretând că n-a fost înțeles):*
Am și mârâit un pic:
Tot n-a priceput nimic!!...

AL DOILEA DULĂU:
Mă! dacă printr-un miracol
N-am avea acest obstacol -
(explică)
Graiul! -
(lăudându-se)
...ai vedea "spectacol"!...

PRIMUL DULĂU:
Eu sunt lămurit!

AL DOILEA DULĂU *(cu convingere):*
Dar eu!?

PRIMUL DULĂU *(foarte indignat):*
Ce măgar! ce derbedeu!!

AL DOILEA DULĂU:
Și Maimuța! ce caiafă!!...
...O să-i dau, eu, după ceafă!...

(apoi, întrebător)

Punem, deci, picioru-n prag?!

PRIMUL DULĂU *(serios)*:

Da! dăm totul în vileag!

(amuzat)

O s-avem chiar azi prilej:

Un "spectacol" val-vârtej!!...

(apoi, ferm, decis, serios)

Nu-i nevoie să vorbim:

Demascăm și... pedepsim!

CORTINA

TABLoul VIII

În aceeași seară, în timpul spectacolului. Decorul reprezintă manejul circului văzut dinspre public: scena este deci astfel amenajată încât arată cam 3/4 din manej, iar publicul din sală poate fi considerat - oarecum - publicul care asistă la reprezentația circului. Plafonul poate fi din foaie de cort, în formă conică. De sus atârnă frânghiile - legate de stâlpii fixați în dreapta și în stânga manejului, - precum și un trapez.

În fund, perdeaua care dă spre decorul pe care l-am întâlnit în Tabloul I. De după perdea vor veni animalele și artiștii circului - și spre acolo vor pleca la terminarea "numerelor" respective. Când se dă deoparte perdeaua, se zăresc cuștile animalelor și camionul-locuință, al lui August.

În afară de personajele care vor acționa, - se vor mai vedea doi-trei oameni de serviciu, ajutând la desfășurarea spectacolului, cărând un covor mare, legând frânghiile sau dezlegându-le, scotând butoaie goale, necesare acrobațiilor animalelor. etc.

La ridicarea cortinei, spectacolul este în toi. Mai sunt doar câteva numere. Atletul care ridică greutăți iese aplaudat frenetic, ducând bara cu greutăți. Oamenii de serviciu aduc trei butoaie goale și le plasează în trei părți simetrice ale manejului, în timp ce muzica se aude cântând un marș de bălci.

UN DRESOR (având o pâlnie la gură; arătând pe un alt dresor):

Am onoarea și plăcerea
Să v-arăt la toți puterea!
Cel mai tare om din lume:
Colosal după renume, -
(arătând)
Energie, mușchi, voință, -
Nu e om! nu e ființă:
Ia uitați-vă la ei!!
Are brațul de oțel!!!...
... Doamnelor și domnii mei, -
Dumnealui dresează lei!!!...

CLOVNUL (*intervenind*):

Un moment!

UN DRESOR (*către Clovn; pe un ton normal*):

Dorești ceva?

CLOVNUL:

Nu vorbesc cu dumneata!

(*se apropie de Dresorul de lei*)

UN DRESOR (*către public, neținând seama de intervenția Clovnului*):

Publicul este rugat -

(*e întrerupt de Clovn*)

CLOVNUL (*către Un dresor, oprindu-l; energic*):

Un moment!!...

UN DRESOR (*supărat*):

Ce s-a-ntâmpat?

CLOVNUL (*cu dispreț, către Un dresor; arătând pe Dresorul de lei*):

Eu vorbesc cu dumnealui!...

(*către Dresorul de lei*)

Uite ce te rog să-mi spui:

Să-mi răspunzi la o-ntrebare!

DRESORUL DE LEI:

Bine...

UN DRESOR (*nerăbdător, amestecându-se; către Clovn*):

Repede!

CLOVNUL (*către Un dresor*):

... Răbdare!

(*către Dresorul de lei*):

Tu... ai lei?

DRESORUL DE LEI:

Am.

CLOVNUL (*către Dresorul de lei*):
Câți ai?

DRESORUL DE LEI:
Trei!

CLOVNUL (*ironic*):
Numai trei? Cum, - numai trei?

DRESORUL DE LEI (*serios*):
Nu prea înțeleg ce vrei!

CLOVNUL (*luându-l la sigur*):
Lasă că-nțelegi tu, bine!
... Sunt mai tare decât tine!!

DRESORUL DE LEI (*mirat; convins de contrariu*):
Dumneata? Mai tare?

CLOVNUL:
Eu!

DRESORUL DE LEI:
Dovedește-mi!

CLOVNUL (*glumeț, dar sigur pe el*):
Dragul meu:
Câți lei spui că ai?

DRESORUL DE LEI:
Eu? Trei...

CLOVNUL (*arătându-i hârtii, monede de 20 de lei; de sus, învingător*):
Eu am douăzeci de lei!

(*râsete*)

DRESORUL DE LEI (*glumind, către Clovn*):

Recunosc că ești mai tare...

(*către muzică*)

Muzica!

UN DRESOR (*anunțând prin pâlnie*):

Un "număr" mare!

Din Sahara cea pustie!

(*intră leii, - pe muzică; Clovnul o rupe speriat la fugă*)

CLOVNUL:

Aoleu... Lei!... Mă sfășie!!...

(*trece după perdea*)

(*Dresorul de lei execută numărul cu cei trei lei dresați, făcându-i să stea cu picioarele dinainte pe butoaie, să danseze etc.*)

(*ceea ce urmează acum se petrece în timpul numărului dat cu cei trei lei dresați*)

MAIMUȚA (*vine cu un căruț de copii, în care se află cele două fiice ale ei, - pe care le poartă în jurul scenei; aparte ca pen-tru sine, preocupată*):

Cum să mă descurc?!

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*ridicându-se în căruț; vorbind deodată*):

Poftim?

MAIMUȚA (*către cele două fete ale ei*):

Nu! Nimic!... (*se oprește, pe gânduri*)

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*vorbind deodată*):

Nu mai pomim?!

MAIMUȚA (*către cele două fete ale ei*):

Imediat!... (*aparte*)

... Dar, e ciudat!

Fetele i-au salutat!!...
(înlăturând un gând neplăcut)
Asta, chiar ar fi prea-prea!...
(căt̃re cele două maimuțe, arătând spre perdea; pe un ton sever)
Ați văzut, după perdea, -
Doi dulăi, - când am trecut?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (într-un glas):
Da, mămico! I-am văzut...

MAIMUȚA (pe același ton serios):
Ați văzut că amândoi
S-au uitat, cam lung, la noi?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (idem; confirmând):
Da, mămico! S-au uitat...

MAIMUȚA (ca mai sus; ironizând, cu accent, cuvântul "plăcut"):
Ați văzut c-au salutat, -
Și că ne-au zâmbit "plăcut",
Ca și cum ne-au cunoscut?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (de-odată):
Da, mămico!...

MAIMUȚA (preocupată):
... Totuși, ei
Nu-s prieteni dintre-ai mei! -
(convinsă)
Amândoi, stăteau la pândă!...

PRIMA MAIMUȚICĂ (încercând să o contrazică):
... Au o fire foarte blândă!

MAIMUȚA (uluită):
Cum? De unde știi?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*în cor; cu convingere*):
Noi știm!

MAIMUȚA (*disperată; ca să precizeze*):
Noi despre dulăi vorbim!

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*în același timp*):
Da, mămico! De dulăi!...
I-am văzut la bal: nu-s răi!

PRIMA MAIMUȚICĂ:
N-am dansat... că nu dansau...

A DOUA MAIMUȚICĂ:
Însă... se interesau...

MAIMUȚA (*tăindu-le-o scurt, aspră*):
Terminați!!... Astea-s palavre!!...
(*preocupată, aparte, pe ton de adâncă îngrijorare; despre dulăi*)
... Cum să scap de-aceste javre?!?
(*privind spre perdea*)
Stau pândind după perdea...
(*către fetele ei, - brusc iluminată de o idee*)
... Voi, de pildă ați putea -
Una dintre voi măcar -
Să... (*ezită*)

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*într-un glas*):
... Să mergem la Măgar?

MAIMUȚA (*impresionată la culme*):
Știți? De unde știți? Și cum?!
(*energică*)
Să-mi răspundeți chiar acum!
Javrele ne-au ponegrit?

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*intimidate, într-un glas*):
Da, mămico!

MAIMUȚA (*somându-le să spună*):
Ce-au vorbit?!

PRIMA MAIMUȚICĂ (*luându-și inima în dinți*):
... Despre-o înșelătorie:
Ei spuneau: "E-o măgărie!..."

MAIMUȚA (*vrând să se calmeze, totuși în plină agitație; preocupată*):
Și? Atât?!?

PRIMA MAIMUȚICĂ:
Atât!

MAIMUȚA (*decisă, energică*):
Ei bine!
Haideți la Măgar, cu mine!

(Leii și-au terminat numărul, salutând publicul; Maimuța pornește cu căruțul în care sunt fetele ei - urmată de cei trei lei în monom, - în timp ce muzica intonează un marș adecvat situației, iar Dresorul pocnește, triumfător, din bici. Ajungând - după un tur al scenei - pe planul I, Maimuța spune, oprindu-se o clipă)

(în continuare)
... Căci Măgarul de va ști,
De dulăi se va feri!

CELE DOUĂ MAIMUȚE (*deodată*):
Da, mămico!

MAIMUȚA (*pe ton de minciună pentru speriat copiii*):
... Căinii mari
Se hrănesc doar cu măgari, -
Și de-aceea lor li-e teamă...

CELE DOUĂ MAIMUȚE:
De dulăi?

MAIMUȚA (*ca mai sus*):

Da! mai cu seamă!...

(Dresorul pocnește din bici, îndemnând Maimuța să pornească. Maimuța iese)

(intră doi clovni care fac câteva acrobații caraghioase)

(În față, în dreapta, apare Stăpânul Măgarului, necăjit, șchiopătând și bandajat la cap; el face semn unui dresor - care se apropie repede - și-i șoptește)

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*aparte, către dresor*):

Dă-mi o mână de-ajutor!

UN DRESOR:

Ce-i?

STĂPÂNUL MĂGARULUI:

Ceva îngrozitor!...

(văitându-se)

Stai că iar mă doare! Au!...

(reluând)

... M-am apropiat să-l iau -

M-a pocnit...

UN DRESOR (*sincer indignat*):

Auzi! Netotul!...

STĂPÂNUL MĂGARULUI (*istorisind, în continuare*):

Cu copita... și cu botul!...

(văitându-se)

Aoleu! de-abia mă țin!...

(rugător)

Hai, ajută-mă puțin:

Dumneata l-anunți, și spui

Despre "meșteșugul" lui

Arătând că seamăn n-are,

Și rostești o cuvântare

Nici prea lungă, nici prea scurtă...

(apoi)

... Eu, am să răspund, din burtă...

(Dresorul face semn că e de acord și, fără să mai aștepte, anunță publicul)

UN DRESOR *(vorbind prin pâlnie)*:

Numărul care urmează...

AUGUST *(întrerupându-l și completându-l)*:

Zguduie!!

CLOVNUL II *(idem)*:

Impresionează!

UN DRESOR *(continuând)*:

E un număr colosal...

AUGUST *(idem)*:

Nou! frumos! original!

CLOVNUL II *(ca mai sus)*:

E ceva piramidal!

UN DRESOR *(în continuare, anunțând)*:

Un măgar spiritual!...

AUGUST *(dezamăgit, către Dresor)*:

Eh! te lauzi! Ești banal...

(Clownul II râde)

UN DRESOR *(neținând seama de spusele lui August, vorbește în continuare)*:

Un măgar adevărat -

Patruped și urecheat -

Meloman și literat!

Un măgar sentimental

Va citi un madrigal
Doamnelor din loji și stal!...
(*adresându-se unui Om de serviciu*)
(*energic*)
Să poftească!...

OMUL DE SERVICIU:

Imediat!
(*iese fugind, să aducă măgarul*)

UN DRESOR (*pe tonul de mai sus*):

Publicul este rugat
Să-l întrebe-n franțuzește
Orice vrea, orice dorește!
Știe orice melodie,
Șpune orice poezie!!
... E un număr ne-ntrecut:
Veți vedea ce n-ați văzut!!...

(*Muzica pregătește intrarea Măgarului, iar dresorul își ia o poziție de așteptare. Deodată se aude o hărmălaie îngrozitoare și lătrat de câini. Apare Maimuța, fugărită și chelfănită - și Măgarul îngrozit, urmărit de cei doi dulăi. Măgarul poartă șeaua Calului, având coama, coada, precum și pintenii și potcoavele acestuia. Se iscă o bătălie în toată regula. Oamenii de serviciu și dresorii vor să intervină, dar nu sunt în stare*)

DIRECTORUL (*intră grăbit, aruncă o scurtă privire asupra învălmășelii ce s-a produs și înțelege ceea ce se petrece; strigând către personalul Circului*):

La o parte!... la o parte!!...
(*către Un om de serviciu*)
Lasă-i!...

UNUL DINTRE DRESORI (*către Director; vrând să explice acțiunea Omului de serviciu către care s-a adresat Directorul*):

... Sare și-i desparte!

DIRECTORUL (*repede, energic*):

Nu-i nevoie!...

(*către Stăpânul Măgarului care intervine în conflict; pe același ton poruncitor*)

Treci încoace!!

Să se răfuiască-n pace!...

(*oamenii s-au retras, dulăii se luptă cu Măgarul și tăvălesc Maimuța*)

UN DULĂU (*către celălalt Dulău; în focusul acțiunii*):

Scoate-i șeaua!!...

AL DOILEA DULĂU (*idem*):

Ține-l bine!

UN DULĂU (*idem*):

Adu frâu-ncoa-la mine!

AL DOILEA DULĂU (*către Primul Dulău; de acord, luptând să-i desfacă*):

Frâul! frâul... să-l desfac!

(*despre frâu*)

... Stai, că i-am venit de hac!

(*dându-i-l*)

Uite-l!...

MĂGARUL (*laș, plângător*):

Sunt nevinovat!

AL DOILEA DULĂU (*ironic*):

Da?

MĂGARUL (*dând vina pe Maimuță*):

Maimuța m-a-nvățat!...

UN DULĂU (*către Măgar*):

Știm noi cum e! Știm noi ce-i!!

(*aluzie la Maimuță*)
Vine, el, și rândul ei!!...
(*apucând Maimuța de o ureche și zgâlțâind-o furios*)
Am să-i trag o chelfâneală, -
Uite-așa! și-o urecheală -
Neam de neamul maimuțesc
Să priceapă ce pătesc -
Și măgari și maimuțoi
Care fac așa ca voi!!

MAIMUȚA (*văitându-se*):
Văleu!... îndurați-vă!

MĂGARUL (*idem*):
Am greșit!... iertați-mă!!

AL DOILEA DULĂU (*ironic, trăgându-l de ureche*):
Ai greșit?

UN DULĂU (*idem*):
... Și te-ai gândit
Să rămâi nepedepsit?!?
(*ironic*)
Ai greșit?!
(*serios*) Calul muncea!
Tie munca nu-ți plăcea!...
(*zgâlțânindu-l*)
Na, tâlharule! să știi -
Cât vei fi și vei trăi!

AL DOILEA DULĂU (*către Primul Dulău*):
Ia stai!... vezi să nu uităm:
Noi, potcoavele, le luăm?!?

(*în acest timp Maimuța se strecoară afară*)

UN DULĂU:
Cum să nu?!? Pe toate patru!
(*pe ton de comandă*)
Cheamă-l pe Dresor!

AL DOILEA DULĂU:

Să... latru?!?

UN DULĂU (*atrăgându-i atenția*):

Vezi că-i public adunat!

... Latră-ncet și delicat!!

(Al doilea Dulău se duce la Dresor și-i latră prietenește, chemându-l)

DRESORUL (*către Director*):

După câte pricepui

M-a chemat!...

(către Dulău) Viu! viu!...

DIRECTORUL (*către Dresor*):

Văzui!...

DRESORUL (*pricepând din lătratul acestuia; către Dulăul care latră*):

Cum?...În grajd?...La cal?... Ce-ai spus?

Calul trebuie adus?

Da, desigur... e-un prilej!

(către Omul de serviciu pe ton de dispoziție care trebuie imediat executată)

Scoate Calul în manej!

OMUL DE SERVICIU (*către Dresor; vrând să-i explice*):

Nu știți că...

DRESORUL (*către Omul de serviciu*):

L-aduci cum este!

(Omul de serviciu fuge spre grajdul Calului)

(către alt om de serviciu; grăbindu-l)

Fugi, și dă-i acum de veste

Călăreței!... Nu mai sta!

Repede, să vie-ncoa!

(cel de-al doilea Om de serviciu pleacă, fugind, să execute dispoziția dată de către Dresor)

DIRECTORUL *(la rampă, adresându-se publicului; după ce își drege glasul):*

Onorat public...

UN ALT DRESOR *(șoptindu-i Directorului):*

Mai tare!

DIRECTORUL *(vorbind ceva mai tare):*

Ați fost martori la-ntâmplare!

Toți ați urmărit, probabil -

Incidentul regretabil,

Incidentul provocat

De-un măgar înfumurat,

De-un măgar invidios

Cu obrazul foarte gros!

(înclinându-se)

... Publicul este rugat!

A scuza ce s-a întâmplat!...

*(se înclină din nou și se retrage spre grupul de oameni ai
circului)*

UN DULĂU *(către celălalt Dulău; scoțând coama și coada
Calului de pe grumazul și coada Măgarului):*

I-ai și coama! nu uita!

AL DOILEA DULĂU *(către Măgar; pe ton poruncitor):*

Leapăd-o, că nu-i a ta!

Dă și coada - că-i de cal!

(ironic)

Hai, că nu mai ești la... bal!

(aparte)

...Coadă lungă, păr stufos -

(către primul Dulău)

Trage-o tu, și ia-i-o jos!!...

(împingând pe Măgar în față, ca să fie văzut de public)

Treci colea!... ce te ferești?!
Să te vadă - așa cum ești!!...

(Măgarul este împins de cei doi dulăi, spre rampă, în mijloc: are un aer care te face să simți umiliința și mizeria lui morală; se vede bine că a fost bătut și că are o ureche sângerândă; stă în poziție de ființă nenorocită...)

PRIMUL DULĂU (către celălalt dulău):
Gata! Du-te, spune-i!

AL DOILEA DULĂU (se duce la Director și latră, ca și cum i-ar raporta că au terminat misiunile ce li s-au încredințat):
Ham!

CĂLĂREATA (bucuroasă; intrând veselă, ca o furtună, către Director):
Cum? Sunt iarăși în "program"?
(rugătoare)
Explicați-mi!...

DIRECTORUL (către toți cei de față):
Sst! Că vine...
(arătând că vine Calul)

(se face tăcere solemnă)

CĂLĂREATA (emoționată, luând calul de gât și îmbrățișându-l):
Dragule! ești iar cu mine!...
Să dai pildă tuturor,
Să muncești cu drag și spor...

(în timp ce personalul circuitului îi dă Calului coada, coama, șeaua, frâul și potcoavele: brusc, duioasă)
Ești bolnav? Ești obosit?

CALUL (nechează)

DIRECTORUL (către Călăreată):
Ce ți-a spus?

CĂLĂREAȚA (cătref Director):

Cred c-am ghicit:
Spune că e mulțumit...

(Calul nechează din nou, mai puternic)

Spune că va fi în cap
La galop, la pas, la trap...

DIRECTORUL (grijuliu, către Călăreață; despre Cal):

Crezi că va putea s-alerge?
(cu un gest către un Om de serviciu, indicându-i să facă
câtiva pași cu Calul)
Ia... nițel... să văd cum merge!...

CALUL (nechează puternic, după ce face câțiva pași, - și își
recapătă aspectul din Tabloul I, frumos, elegant, puternic,
sigur pe el)

CĂLĂREAȚA (cu tandrețe, îmbrățișându-i grumazul; către
Cal):

A! tu vrei să ne convingi?
Și... te bucuri c-ai să-nvingi?
(cătref Director)
Să pomim!?...
(adresându-se celorlalți, făcându-le semn să părăsească
manejul)

Loc! loc, că n-am!...

(personalul circului se retrage după marginea manejului,
de după perdea apar animalele bucuroase și aplaudă)

DIRECTORUL (cătref public):

...Continuăm, după program!
(adresându-se unui Om de serviciu și arătând spre Măgar)
Du-l la grajd cu... madrigalul!

(Omul de serviciu ia Măgarul de coadă și-l trage spre grajd;
când ajunge în dreptul perdelei, animalele îl huiduiesc pe
Măgar)

(făcând semn muzicii)

Muzica!

(către public, anunțând)

...Urmează: "Calul"!

(În sunetele muzicii și în aplauzele personajului și a animalelor, Călăreța și Calul pornesc în jurul manejului, într-un adevărat triumf...)

CORTINA

CUPRINS

Cuvânt înainte

5

Salba fermecată

13

Chelfăneala

209

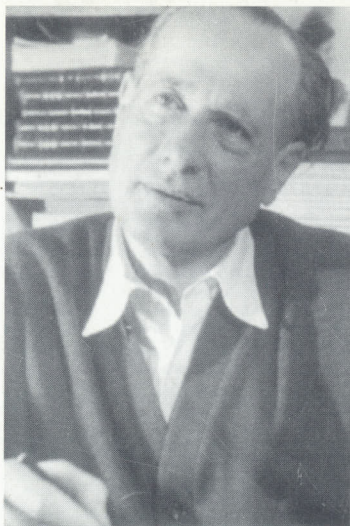
Redactor: MONICA LOTREANU
Tehnoredactor: ELENA - CORNELIA LIȚĂ
Procesare text: LIVIU DOBREANU

Bun de tipar: octombrie 1996.
Coli de tipar: 19. Apărut: 1996

Tiparul executat la Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

Volumul de față cuprinde două piese semnificative din repertoriul teatral, variat și bogat, creat de poetul George Silviu pentru copii: *Salba fermecată*, basm în versuri, care îmbină feeria și cotidianul, vraja și naturalul cu firescul și neprevăzutul, caracteristice genului; *Chelfăneala*, piesă destinată teatrului de păpuși, ce se desfășoară

în spațiul magic al cercului, unind oamenii și animalele în suspansul acțiunii.

Cu vorba sfătoasă, gândirea înțeleaptă și simțirea adolescentină, poetul George Silviu știe să povestească și să-i încânte pe micii lui spectatori.

